

310786

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 10
సంపుటము ౧౦

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ మార్చి నెల 12-వ తేది బుధవారము
ఉధిరోడ్డాకి నామనంవత్సరము, ఫాల్గునమాస శుద్ధ సప్తమి ౭.

No. 188
సంచిక ౧౮౮

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవంతిది

తలనొప్పిల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
చర్మపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
తగ్గును తగ్గించును దురదనతోలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింట నుండదగినది

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబుళెటివిధి మదరాసు.

రత్న పురుషలేహ్యం

కుక్కనవ్రుమును తప్పక తగ్గించు. బలహీనతపోగొట్టి, బల
ము కలిగించును. కుక్కమేహమువల్ల కచ్చివదగు, మూత రోగము
లు కూడా యీమందువల్ల తగ్గును. కుళివాగ్ధులవలన చెడినరక్త
మును బాగుపరుచును. కే రూ ౩-4-౫.

శరీర లేహ్యం

ఏకాంతకైన తగ్గించు అవస్థతమందు. కథ్యులులేదు.
డబ్బీ రూ 1-8-0 లా.

పట్టాభిరామ వైద్యశాల

రాయవరం- గోదావరిజిల్లా.

జాతకరత్నము

జన్మనక్షత్రము పుట్టికేసీ వేళమ్మనునది లేకయే సంత
త్వగ ఫలితములను వ్యాఖ్యచేయు రీతింగుతో సహా యెన్ని సంక
త్వముల వ్రేలున జ్యోతిషుని సహాయము ఆక్కరలేకయే
తమంతట తాము వ్రాసికొనగలరు. భవము, సంతానము, ఆయు
రారోగ్యములు మున్నగు దాదాకభావము తో మీ మీ వార
కములను మీరే వ్రాసికొనగలరు. ఇది యింటిజ్యోతిషుడు.
సీనితల రూ 2-0-0, వలయుచో వారకములు సరసమైనభరతు
పంపబడును.

(గ్రేటు యిండియన్ జ్యోతిషాలయము,

ఖిరొబా, విజాపూర్ జిల్లా,

వెల్లింగుటన్ సినిమా

8-8-24 శనివారము నుండి 14-8-24 తేది శుక్రవారము వరకు
సా. 6-15 xcl (వతిరోజు రెండుప్రదర్శనములు. రాత్రి 9-30

శని, ఆదివారములందు 8-15 గంటలకుకూడ యూనివర్సల్
రెండరింగు ఫీజుతో. సోమవారం 10-8-24 తేది సా. (రూ
6-15 xcl) సీనిమాప్రదర్శనము. మంగళవారం 11-8-24 తేది
రాత్రి 9-30 xcl విలియంహ్యూగనుకాన్ గుర్తుపార్తి.

ది సోషియల్ బుక్కానీర్

జాక్ మల్ హాత్ యొక్క ధైర్యసాహస ఆత్మదృఢత
చుర్యలను చూచి తృప్తి చె.దవలెను.

5,6,7 ఉపభం, రెండవవారము, 6 భాగములు
ఇంటిక నాష్ సల్ న్యూసు, హాస్యముచూపబడును

Wanted District Agents.

Throughout Andhra Province, on
monthly allowance and commission for
the sale of all sorts of Tea, German
Toys and stationery and other Indian
products etc. Deposit required Rs. 100
Cash. Apply for Agency terms and other
Particulars.

Messrs. Raghava & Co, Guntur.

ఉచితము

మాయెద్ద ఆశీర్వాదము, మూలవాణ్ణి, కుసుమ, బురుకుల,
గనేరియా, స్థలపాన, కంభాశ్శియము మొదలగు వ్యాధులకు
మూలికలు గలవు. పోటీజిమాత్రము 0-2-6 చీట్లను పంపి
వో గుణము పరిశీలించుటకు కొంతమంది ఉచితముగా పంపుదు
ను. గుణము కనుబడిన, ఏవ్యాధి కైనను రూ 1-3-0 ఆ పంపి
వో వ్యాధి సువ్రాణ్ణముగా నివారించుటకు మందు పంపబడును.
వ్యాధి వివరముగ తెలుపవలెను.

కేరళసోప్ ఇన్స్టిట్యూట్, కాలికట్.

టాయిలెట్ సబ్బులు:— వేరువేరు సువాసనలలో గలవు. అన్నిటియందును సున్నితముగాను,
రమ్యముగాను సువాసన చేర్చబడినది. స్నానమునకు మనోహరమైనది. మిక్కిలి నయమైనది, అతి శ్రేష్ఠమైనది. 8

శాండ్లవుడ్:— ఇది పురమాషీగా తయారుచేయబడినది. వేసవికాలమునకు తగినది. చెమటకాయలు

రానియదు, చర్మము సున్నితముగాను పురుపుగాను మారును.
ఏజంట్లు:— దివ్యముగా వాసనచేర్చబడినది.

మిస్టర్. ఆనం హాజిమహమ్మదు సేట్, నెం. 7, బందరునీధి,
జూరిబౌను, మద్రాసు.	మద్రాసు, చెంగల్పట్టు జిల్లాలకు.
మెసర్స్. టి. సి. రామచంద్రాజి అండు సన్స్,
వియన్ కడైవీధి, తంజావూరు.	దక్షిణ ఆర్కాడు, తంజావూరు
పుదుకోట సంస్థానములకు
మిస్టర్. ఆర్. వెంకట్రామ అయ్యర్ మధుర
ఆర్డు క్యూరియో, మధుర	మధుర, రామనాడ్, తిరునల్వేలి
జిల్లాలకు
మెసర్స్. మణి అండు సన్, బళ్లారి.	దత్తమండలము, గుంటూరు జిల్లాలకు.
మెసర్స్. ఎ. ఎస్. ఆర్. మూర్తి అండు సన్స్, కాకినాడ.	ఉత్తర సర్కారులు, చిత్తూరు,
ఉత్తర ఆర్కాడు జిల్లాలకు.
మెసర్స్. టి. వి. రామచంద్రం పిల్లై అండుకో
మాల్కొట్టు పీఠి, పెకంబాబాదు.	వైజాము రాష్ట్రమునకు.
మెసర్స్. డి. వి. నాయక్ బ్రదర్స్, పాళయమ్ రోడ్,
కల్కికోట.	దక్షిణ కనరా, మలబారు, కొచ్చిన్,
తిరునామ్మాగూ, కోయంబటూరు,
నీలగిరి, నేలం, తిరుమనావల్లి,
మైసూరు సంస్థానములకు.

శ్రీ మహాపాద్యాయ
వేదం వేంకటరాయశాస్త్రిగారిచే రచించబడిన
“ప్రతాపరుద్రీయ” నాటకమున
గొప్ప పోటీపరీక్ష

ఈ రాజ్యపు 15 వ తేది ఏప్రిల్ మాసమున (1924)

తెలంగాణ జరుగును

శ్రీ బమ్మెల జడక పూర్ణానందగారికి శరీరములో కొంతమంది నమ్మకముగా నున్నది. పోటీ పరీక్షను సాగించుచున్న నా రాజ్య నానంది. ప్రభుత్వవ్యవహారములలో నున్నవారికి ఈ నాటకమునకు ఏప్రిల్ 15 మొదలు ప్రదర్శనములు ప్రారంభమవును. పోటీ పరీక్ష కొలదిములలో ప్రవేశించును. శ్రీ కృష్ణ శత్రువాద ముకే మొత్తముమీద జనజ్ఞ నొసంగి, శ్రీ రాష్ట్రమువారిని బాధ పట్టే మాకనజ్ఞ నొసంగ వేసి యుండును. ద భాగము దునుము సహితముగా పూర్తి 81 లోపుల చేరవచ్చును. (ఇది సమాజమువారిని వారి దృక్పథముల వివరించుటకు నున్నవారి ముఖ్యము శ్రేయోగము, వారమునకే సాధ్యమైయుండునట్టి విషయముగ జరిగిపోవలయును. దునుమునకే శ్రీ రాష్ట్రమునకు తెలియజేయుదు. పరిశీలకంకాదుగా తయారుచేయును. మూడు సమాజముల రచ్చి కను పండితులు సాగించును. ఇతర విషయములు మాకు తెలియజేసిన సాధ్యమైయుండును అనుసరించుటలు నిబంధనల నిర్బంధము.

వి. లక్ష్మీకాంతం,
గవర్నరు పేరు, తెలంగాణ.

చాక్కులు - తాళములు

మంగళిక త్రులు.

అంధ్రప్రదేశ్ లోనే చేయబడినది. పేరుపెట్టినది.

కంటేనే భరతకృష్ణలూగున ప్రాయము.

వి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో గిమిలెట్

కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్లు etc.

8081

పెద్దాపురం. (గోదావరి జిల్లా)

తెలంగాణలో అమ్మల: “ఇంద్రప్రస్థ” పెద్దాపురం.

అందరును వాడతగిన

మామదనమంజరిటానిక్ మాత్రలు

పీటినిపాడుటచే ఆయుస్సు, అందము, ఆరోగ్యము మొదలగునవి వృద్ధియగును. అన్ని రకముల వ్యాధులకు ఎట్టి స్థితిలోనైనా మంచిగుణము నిచ్చును 40 మా గల బుడ్డి 1-కి ధర రూ 1 రైఫ్ విద్య కావలసినవారు వ్రాసిన ఉచితముగా పంపబడును.

రాజవైద్య నారాయణజీ శేఖరజీ

21 వైశాల్యారోడ్డు, మద్రాసు.

దేహము

అందువిషయమున అపరిమిత మగు

చాగ్రత శ్రేయస్కరము. అట్లు ఆరోగ్యము

వరమొసంగును మని ఎల్లరున్నా చెప్పవచ్చును

రు కదా, ఇందుకుగాను

అతంకనిగ్రహమాత్రలచేతయోగించవలెను

క్రమం 32 కి 1 రూపాయ మాత్రమే

మాత్రము చిన్నవి గాని అద్భుతగుణములు

వాటిల్లును.

219

సర్వముగగాను:-

అతంకనిగ్రహ ఔషధాలయము

28 బాజ్జీ, మద్రాసు.

అన్ని వ్రాయండి.

జ్వరహరి

సీసా 1-కి వెల 0-12-0. వి. పి. సహా 1-2-0

జ్వరహరి అయిదుపూటలు నేలించిన పట్టు నిడుపు జ్వరహరి.

సరి పురావైద్యములు మొదలగునవి నున్న జ్వరములు మానును.

అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు - బొంబాయి

నీటిపారుదల చట్టము

(వి. వెద్దిరాజుగారు)

ఈవ్యాసమునందు 5, 6, 7, అధ్యాయములగుర్తి చేయుచు, 5 వ అధ్యాయము కేటము పన్నులగుర్తి చేయును. ప్రస్తుతమున్న నీటిపారుదల కాననచట్టము పన్నుల విధించు విషయమున లోటులేకయున్నది. నీటిపన్ను లేటును కానననభిలో అంగీకరింపబడుటకు తప్ప యీకానము సమరించవలయును. ఉటీ సమావేశమునందు యిట్లే నిశ్చయింపబడినది. 1885 సం, 7 వ చట్టముప్రకారము ప్రస్తుతము అమలుజరుగుచున్న విధానముబట్టి రయితులకును భూస్వాములకుగూడ యిబ్బందులుగలవటం ప్రస్తుతముచరణయందున్న నిబంధనలు సక్రమముగ నిర్ణయింపబడినవిగా వను సందేహము గలదు. ఈయనకాళము జూచి ప్రభుత్వమువారు వాటిని కాననములుగా జేయదలచుచున్నారు.

42 (1) వక్లాజు యింతుక మారవలయున్నది. ఇట్టిగే మను కాలవలద్వారా నీటిసదుపామును బొందుచున్న యే భూముల పైనైనను, ప్రభుత్వమువారు పన్ను విధింప నున్నచో ముందుగా కానననభి యనుమతిని బడయవలెనని అనిబంధముండు వలెను. నీటిపన్ను లేటు కానననభివారే నిర్ణయింపవలెను గాని కార్యనిర్వాహక వర్గము వారు గాదు. ఎట్టివారు ఇటీగేమను నీరు సుపయోగించినవారను విషయము నెక్కువసంధు వివరముగా నిర్ధరింప బడినది. అడ్వైజరీ సంఘమువారు విచారించునపుడు ముందు నీరు వ్యవసాయములకై ఉపయోగించువిషయము చర్చింపబడలేదు. కాని అక్రమము మరల చట్టమునందు చర్చకు దేబడెను. ఈవిషయము డెల్టాయతులకు డెల్టపుడు యిబ్బందిని దెచ్చి పెట్టెయిండును. దానిని గూర్చి బాగుగ తెలియుటకు కొన్ని ఉదాహరణ లవసరము. ఏకాలవ ఒడ్డునగాని పొలము ప్రక్కనుగాని మీరు ఒకటి రెండు అరటి చెట్లుగాని, మరియే ఫలవృక్షములను గాని మొలపించినచో రివెన్యూ అధికారి వెంటనేవచ్చి కాలవ నుండి కన్నములద్వారావచ్చు మురుగునీరు వలన యీచెట్లుఫలించుచున్నవని జెప్పి పన్ను విధింప వలెనని శిఫార్సు జేయును. జమాబందీ సమయమున కత్తెరుగారు సరిగ జూడకుండగనే ఆమోదించి సంతకము జేయును. జమాబందీ లెక్కలను జూచినచో యిట్టిసంఖ్యలు వేలకొలది అగుపడును. ఒకచెట్టు ఒక వెంటుస్థలమునాక మించునట్లు గలదు. కాని చెట్లువుక్కున 4 లేక 5 చెట్లున్నచో 10 లేక 12 సెంటు క్రింద లెక్కింప బడును. దీనివలన ప్రభుత్వమువారికి వచ్చు రాబడి చాలస్వల్పమే. కాని యిందువలన రివెన్యూఉద్యోగులు కరణములు రయితులకు భయపెట్టుటకు అవకాశము గలదు. నీటిపారుదల కాలవలను ప్రభుత్వమువారు మరమ్మత్తు జేయుటలేదు. క్రిష్ణా, గోదావరి డెల్టాలలో కాలవలు చెరువులు యెప్పుడును మరమ్మత్తు లేక నేయున్నవి. వర్ష కాలములో చాల చెరువులలో నీరుండి వైకప్రసహించి ప్రక్కనున్న పొలముల లోనికి ప్రవహించును. ఒకప్పుడు పంటలను పాడుచేయును. కాని కలక్టరుగారు దిగువ గుమాస్తాల శిఫార్సులనుబట్టి సెం 5 లెక్కలక్రింద ఉత్తరపుటానుగును. అనగా యాప్రసహించిన నీరు పంటలకు పయోగపడినట్లు భావించబడును. ఇట్టివరదల నీరు పంటలకువలనమా హానికరమా యని కలక్టరులు విచారించుట ఆసీరు నుపయోగించి భూమిసాగుబడి జేయవారే నీరు నుపయోగించినట్లు గణించుట న్యాయముగా నుండును.

‘సరాసరిగనో’ లేక, కన్నరముల ద్వారానో, వరదల వలననో పారిన నీరు’ అనుపదములు చట్టమునందవసరము. పీటిసహాయమున ‘పేదరయితులను ఫీల్చి జేయుటకు వీలుగలదు ఈపదములున్నచో నీరుసరిపోవువిషయమున గాని, ఉపయోగకరముగ నుండు విషయమునగాని నిశ్చయించి పన్ను విధించుటకు కలక్టరు గారి యభిప్రాయమే స్థిరముననిగా నుండగూడదు.

42. (2) వక్లాజు యెక్కువ నష్టదాయకముగ నుండును. ఇట్టి నిబంధన 1880 సం.లో జేయనిశ్చయించిరిగాని, రివెన్యూ బోర్డువారును, ప్రభుత్వమువారుగూడ అభివృద్ధి జేయబడిన ఇటీగేమనునకు అధికముగా శిస్తువసూలుజేయగూడదని నిశ్చయించిరి. సెటిల్ మెంటు పల్లపుభూముల విషయమున, రెండవసారి సెటిల్ మెంటు గాకమునుపు ఆసెనుమెంటు లేటుమార్పుల అసంభము. మామూలు పల్లపుభూములకు అవసరమగుసంత నీరును ప్రభుత్వమువారి యి బడంబడి యున్నారు. ఇదివరకు అట్టియకుండినచో నష్టపరిహార మిచ్చుకొనవలసి యుండును. కాన జేయవలసిన అభివృద్ధిలన్నియు ప్రభుత్వమువారే జేయవచ్చులు నూతన ఇటీగేమనుపని ప్రారంభించు విషయమగుచో, ప్రభుత్వమువారు 6 వక్లాజు ననుసరింపవచ్చును గాన, ఈ సబుక్లాజు (2) అవసరము. వదిలిపెట్టవచ్చును.

స్థానిక ప్రభుత్వమువారు నీటిపన్ను విధించుటకు అవకాశ మొసగుచున్న 6 వ సబుక్లాజు జూయింబు పార్లమెంటు కమిటీవారి శిఫార్సునకు విరుద్ధముగా నున్నది. అందు కానననభివారే పన్నుల విధించు విషయము నిశ్చయింప వలెనుగాని,

కార్య నిర్వాహక శాఖవారు గాదని విధింపబడియున్నది. గాన, యేర్పరుపవలసిన నిబంధనలను కానన సభవారు యేర్పరుపవలెను గాని, ప్రభుత్వమువారుగారు 43 వ వక్లాజు 1885 చట్టమునుండి గ్రహీతమైనది. దీని ననుసరించుటకు యెట్టి యిబ్బందియు కలిగి నట్లు తెలియదు! కాని, యీ జిల్లాలోని కొన్ని జిల్లాల విషయమున పన్ను విధించుటలో రయితులకు గాని భూకామందునకు గాని యెట్టి వాక్యాన్తర్య మొసంగక ప్రభుత్వమువారే నిశ్చయించుటవలన చాల యిక్కటులు సంభవించును. ఈ డెల్టాలలో ఎట్టిటులలో మామూలు పల్లపుభూములు, బాపతు పల్లపు భూములుగూడ గలవు. పల్లపు భూముల సాగుజేయుటకు శిస్తును నిర్ణయించి జమిందారులు పట్టాల నిచ్చెదరు, చాల ఎట్టిటులలో మామూలు పల్లపు భూములను పల్లపు భూములుగా ప్రత్యేకించుటలేదు. క్రిష్ణ జిల్లాలో చించినాడ ఎలమంచిలి ఎట్టిటులలో మామూలు పల్లమునకు బాపతు పల్లమునకుగూడ ఒక్కరికిగనే శిస్తు నిర్ణయింపబడినది. ఒకే నంబరులోని వేరు వేరు భాగములకు ప్రత్యేకముగా జమిందారీ శిస్తును నిర్ణయించి పట్టాలాసంగబడినవి. విస్తీర్ణమును బట్టి శిస్తు నిర్ణయించుట లేదు. ప్రభుత్వమువారి నీటి లేటుతో సరిహద్దునుగాలేదు కాన భూస్వాములను రయితులను గూడి సంప్రదించనిది యెట్టివారును జేయగూడదు. లేటున్నచో సబుక్లాజు 3 ఒడంబడిక ప్రకారము శిస్తులు వసూలుగుటకు వీలులేదుగావున సరియగు సహాయమును బొందుటకు రయితులు కోర్టులకు బోవలసియుండును. కాని ప్రస్తుత విధానమునందు మార్చేలజేయవలెను. ప్రజలు కోర్టు కేలబోవలెను.

ఈ విషయమున 8 వ అధ్యాయమును ముఖ్యముగా 55 వక్లాజు నిబంధనలను చర్చింప వలసియున్నది. కారణోద్దేశములను డెల్టపునపుడు క్రిష్ణ గోదావరి డెల్టాలలో మామూలు పల్లములను ప్రత్యేకించుటయందు (లోకలైజింగు) గల యిబ్బందులను లోల గించుటకై యీ నిబంధన యేర్పడినట్లు తెలిపిరి. తమ రయితులు తమవై వ్యాజ్యములుజేయుదు రను యుద్దేశముతో భూస్వాములు పల్లపు భూములను ప్రత్యేకించుటకు తప్పించు చుండురని ప్రభుత్వమువారు గుర్తించిరి. ప్రస్తుతమున్న కాననముప్రకారము తన పల్లపుభూమిని పల్లపు భూమిగా ప్రత్యేకింపకుండినచో అట్లు జేయవలెనని నిష్పంధించుటకై రయితు భూస్వామిపై కావా జేయవచ్చును. (32 వదరాను 428) భూ-ల్లిఎట్టిటులో రయితులు పల్లపు శిస్తులే జమిందారువద్ద భూముల గ్రహించిరి. ఆ ఎట్టిటు నందు పల్లపు శిస్తు రూ 4 వైగా నిచ్చుచున్నారు. అచ్చట మామూలు పల్లమును ప్రత్యేకించుటకు యెవరికిని వీలులేదు. అట్లు జేసినచో యితర రయితులను రూ 5 లేక 6 ప్రభుత్వమువారికి చెల్లించునట్లును వైగా జమిందారులకు కొంత శిస్తును చెల్లించునట్లు నిష్పంధించినవార మగుదుము. ఇప్పుడు వారు రూ 4 లేక 5 మాత్రము చెల్లించుచున్నారు ప్రభుత్వమువారు నీటిశిస్తునెప్పుడైన హెచ్చు జేయుదురు. అప్పుడు రయితుల యవస్థ చెప్పనలవి గాకుండును. అట్టియెడ తాను అధికము చెల్లింపవలసిన మొత్తమును రయితు జమిందారు శిస్తు నుండి మినహాయించు కొనునా? 1వ సబుక్లాజువలన యిట్లు జేయుటకు వీలులేదు. నీటి శిస్తును రూ 4 నుండి రూ 5 గోదావరి డెల్టాలలో హెచ్చుంపగా భూస్వాములు జమిందారీ శిస్తును గూడ అధికము జేయజూచిరి. కాని హైకోర్టువారి రట్టు వలన పడదని తీర్పుజెప్పిరి. ఈ నిబంధనలను రయితులకు నష్టమువచ్చి జమిందారులకు లాభమగుచున్నది. గోదావరి డెల్టాలలో 1 లక్షల యెకరములకు హాని కలుగును. కొందరు పల్లపుభూములకు రూ 3 మాత్రమే శిస్తు నిచ్చుచున్నారు. ఒకసారి పల్లపు భూములను ప్రత్యేకించుటకు ప్రయత్నింపగా రయితులు అయిదవమును దెలుపుచు మహజరును పెట్టుకొనిరి. అప్పుడు ప్రస్తుత మచరణయందున్న పద్ధతికి భంగము రానియమని ప్రభుత్వమువారు నుడిపిరి. ఈపద్ధతి అమలు చెక్కుచేదకుండ అర్ధ కతాబునకువైగా గడిపిరి. ఇప్పుడు దానిని సంస్కరించుటకు గాను కాననములు విధించెదమనుట భావ్యముగాదు. చాలమంది ప్రజలకు నష్టము కలుగును.

2 వ సబుక్లాజువలన స్థానిక ప్రభుత్వమువారు పల్లపు భూముల ప్రత్యేకముగ గుర్తించునట్టి అధికారము గలదు. ఈ యధికారము స్థానిక కాననసభకు మాత్రమే యుండవలెను.

6వ అధ్యాయమువలననూతనములను ప్రత్యేక మరతుల వై కొనసాగించుటకు వసతులేర్పడినవి. కాని 48 వక్లాజుజూచినచో ఇటీగేమను కార్యములను మరమ్మత్తు జేసి, ఆచరణయందుండు అధికాలము గూడ ప్రభుత్వమువారు దీనినికొననట్లు తెలియగలదు. ప్రభుత్వమువారు ప్రభాభిప్రాయమునకు బాధ్యులుగానున్నచో, ప్రభాత్యేయమును గోరువారేయగుచో ఇరిగేమను పనులన్నిటిని అభివృద్ధిజేసి, పనిజరిపించు విధివారియందుగలదు. కనుక ఈ వాక్యములకు వేరుగా నిబంధన యందు చేర్చవసరములేదు.

తొమ్మిదవ కృష్ణామండల సహకారసభ

పోలవరం, యేలూరుతాలూకాలో 9 వ తేదీని సమావేశమయ్యెను

అగ్రాసనాధిపతి ఉయ్యూరు జమీందారుగారి ఉపన్యాసము

1. పదునొకవేలగూడెం సుప్రసిద్ధులగుటలన విశేష ప్రయోజనము కలదు. మనకు ప్రత్యేకాధికారములను ఒకరికొకరికి తెలుపుకొనుచు మన భాగ్యభివృద్ధికి తగుమార్గములను నిర్ణయించుకొనుట కనుకను. సహకార ఉద్యమాభివృద్ధిని గూరి మన మెల్లర మీట సమావేశమైతిమి. సహకారభావన, ముందు మనము ముఖ్యముగ గ్రహించవలసి యున్నది మనలో మనము వర స్వరము సహకారము చేసికొనుటకు వరస్వరవిశ్వాస మూల్యము. పర్యవసానోదరత్వభావము అవలంబించున అభ్యుదయభావము ముఖ్యముగా కోరవలసింది. ఇదిలేనిచో సహకారము దుర్లభము. సహకారమువలన, ప్రత్యేకత్వములకు సాధింపకల్యము గాని కార్యములను, సులభముగా చేయవలెను. కాన నిందు భాగ్యవంతులను, వీరమును, ఉన్నతతరగతులవారను, నిమ్మకాయలను, వ్యవసాయదారులను, కూలిజనులను, పెట్టుబడిదారులను, పరిశ్రామికులను ఆన భేదమునుపాటింపక వరస్వరసహకార మొనర్చియెడల దేశము సర్వతోముఖముగా నభివృద్ధి జెందును. అట్లు వరస్వరవిద్యుత్ ప్రయోజనములు గల సంఘముల మధ్య సహకారము ప్రస్తుత సందర్భములలో కొంతసాధ్యముగాకపోయినను, సామాన్యప్రయోజనములగు వర్తమానసంఘముల తరులతోదా మొక్కొక్క సహకారసంఘముగ జేరగూడ అభివృద్ధిజెందవచ్చును.

2. మనరాజధానియందు సహకారోద్యమము దినదినాభివృద్ధిచేయుచున్నది 28 సెక్షనులగు విభజనపటి వర్తమాన అసెంబ్లీని రిజిస్ట్రేయర్ బ్యాంక్ డిక్లరేషన్ చేర్చబడినది. మన మందలాభివృద్ధిని గమనించుటలెరిమేని తక్కిన మండలములలో గూడ సెట్టిభివృద్ధిచేయుచున్నచో మనము పరిశీలించుచుండుటా కర్తవ్యము. విద్యుత్ ప్రదేశములయందు వివిధములగు సహకారసంఘములు గలవు.

3. మనకృష్ణామండలము తక్కిన అన్ని ఉద్యమములలో కలిసే సహకారోద్యమమునందుగూడ ముందుగుడుచుండుట సం తోచవలయును కాని దీనిని ప్రారంభింపితిమి ముగిసిన గమనించవలెను. అభివృద్ధికియే యెక్కుడు ప్రయత్నములుజరుగవలెను. గతమున కాలముగూడ జరిగియుండలేదు. దేశమున వాస్తవమున నభివృద్ధిగాంచుచున్నది అయ్యది విద్యావ్యాప్తివలనను, సహకారోద్యమమువలనను జరుగవలెను. (గంధారియోద్యమము మొదటి విషయమున యిట్లుచున్నది.

4. సహకారోద్యమము సహజములును దేశభివృద్ధికి దోడ్పడుదురు. అయ్యది యెన్నికలనుజరుగుచున్నది యింకను ప్రజాసామాన్యమునకు బోధపడియున్నది. వ్యవసాయదారులకు వరపరిశ్రమిగియుటకును తదితరులకును అనియును గంధారియోద్యమము బోధపడుచున్నది. మనజిల్లాలోందలిసంఘములలో మొదటి భాగమే హెచ్చు. అయినప్పటికిని రైతులకు ఆకర్షణ మైనంతటి సహాయముకలదు లేదు. మనజిల్లాకు ప్రధానమగు వృత్తి వ్యవసాయము. కృష్ణాగోదారీయము ప్రవాహములచే నిండుమారులు దుటచే మంచితంట్లు పండుచుండుట చేత కనకాళి మన్నును మనమండలమందుగూడ రైతులలో విశేషమంది నీరసపడియున్నది. అందులకు ముఖ్య కారణము పెట్టుబడికి కాలసేవ భవము సకాలమున తక్కువ వడ్డీకి లభింపకుండుటయేగాని యవ్యముకాదు. సహకారసంఘముల గల గ్రామములలోగూడ రైతులనీతి బాగుపడలేదు. పల్లపులుండ మా పంటలు మొత్తముమీద బాగుగపండుచుండెను వారికి భరణముగూడ పూర్వముకంటె బాగు హెచ్చుచున్నను పెట్టుబడియును కొనదగిన వడ్డీ పులయొక్క భలను పెట్టుదుగ నుండుటచే రైతుకు విశేష ప్రయోజనకారికాదు. అంతియేగాక రైతు చాల కాలమునుండియును ఋణగ్రస్తుడయ్యెను. కొన్నివోట్ల వీర రైతులకును, అంతకుపై వాటికిని సహకారము పూర్తిగ పోగ వున్నది. పంటబడిగలవారి వరకరించినంత అమాయకుల వరకరించుట లేదేమో!

5. వాస్తవముగ సహకారము లిమిటెడ్ సొసైటీలయందే వుండియున్నది. వివిధములగు నితికతులవలనకా పరిమితివలనకా సహకారములందు జేరుటకు కష్టమైనది. అట్లుగాను గూడ

నొకప్పుడు ప్రమాదకరముగావచ్చును. ఇతరతరములందు లిమిటెడ్ సొసైటీల యెక్కుడుగ వృద్ధిచేయుచున్నట్లు గమనించుచున్నది. మనదేశములోగూడ వాటికి యెక్కుడు ప్రామాణ్యత నిచ్చియెడల అన్ని తరగతులవారును వరస్వరసహకారముతో నందుచేరగలుగుదురు. ఇట్టివానికి ఆకర్షణముకలదు పెట్టుబడివ్యాపకము యెలకొనింపవలెనో తోచవచ్చును. లిమిటెడ్ సొసైటీలలో అయినంతమాత్రమున సామ్యుత్తరమును పోవునది యెన్నడును భయపడవలసినది. చెల్లించుటవలనకావలసినది జవాబువారి యొక్క సొసైటీ అభివృద్ధి జొరవకొనినది రిజర్వులుగూడ హెచ్చుచు వుండును కాన యిట్టి సొసైటీలను వృద్ధిచేయుటకే ఉద్యోగమును, అనుద్యోగమును గూడ యిట్లుంచుటనుచిది. లిమిటెడ్ సొసైటీలు ఎక్కువ సౌకర్యముగను, అకర్షణీయముగను వ్యవహరింప బడవలెనని నెంట్లు బ్యాంకు లో ఓవర్ డ్రాప్టింగు ఫర్ కలొన వచ్చుదు కొంతనియ మితరులయన హెచ్చు మొత్తమును రీసీవ్ అధికారము కలిగి యుండవలెను. అట్లులేనియెడల అప్పులైన వరఖాస్తుదారులకు గూడ కొరవడెటనే ఋణమింకాకల్యముగాదు. అన్ని లిమిటెడ్ సొసైటీలకు అట్టి ఓవర్ డ్రాప్టింగు అధికారము సగినచో నెంట్లు బ్యాంకు లో విశేషభవము దెబబిటు చేయుచుండుండవలెను నెంట్లు బ్యాంకులలోని దిబాజిటుకు వారిచ్చేడికంటె, జైటు హెచ్చుకొని యెప్పుడును అంతరించి వెలియును. అటువల యితరుల నుండి రాబట్టుకొనుటలో నన్నకప్పు నెంట్లు బ్యాంకులలో దిబాజిటుచేసినవారికి లేకపోవుటమాత్రము ఒకగొప్ప ప్రతిఫలముగాని అంతమాత్రముచేత ప్రజాభవకరవాదము బ్యాంకులలోనికి మార్పుటకు చాలదు. సివిల్ కోర్టులలో నూటికి రు 12-0-0 ల కంటె హెచ్చుకొని ఎట్టి సంవత్సరములలోను దిక్కి చేతకాదను నిబంధన మన సివిల్ ప్రొసీజరు కోడ్సుందే కానవనసభవారు చొప్పించియెడల తప్పు భవకరవాదము నెంట్లు బ్యాంకులలోనికి ప్రవహించి తీరును. అప్పుడు సహకారము యెక్కుడు వృద్ధిచేయుటకు తావుగలదు.

6. మన జిల్లాయొక్క పరిస్థితుల నిమిత్త పరిశీలనము: 1847 గ్రామములుగల మనజిల్లాలో 524 గ్రామములలో మూతము 629 సహకారసంఘములే స్థాపింపబడినవి. అందు కేంద్ర సంఘములు 8, యూనియన్లు 11, సామాన్య సంఘములు 10, గృహనిర్మాణసంఘములు 8, కార్మికులసంఘములు 10, ఆదివాసీ ప్రైవేటువాదిసంఘములు 54, మందులు సంఘములు 1, శేతసంఘములు 7, చాపలమువారి సంఘము 1, వ్యవసాయసంఘములు 453, వ్యవసాయోద్యమసంఘములు 66, జైలుపుకల్లగియువారిసంఘములు 5, ఒక్కొక్క గ్రామములందే వివిధములగు సంఘములను స్థాపించుటకు తగినయంతరములందగా జిల్లాగ్రామసంఖ్యలో 1/3 భాగమున తక్కువగనే మన సహకారసంఘములందుకు కరువుగూడచినది.

7. మనజిల్లాలోని వివిధములగు తాలూకాలలోని ఉభి వృద్ధి నీకింద వివరించుచున్నాను:

తాలూకా	గ్రామసంఖ్య	సంఘములు	వృద్ధిమాత్రము
(గ్రామములు)			
నర్సాపురం	82	50	61 0/0
దివి	98	50	52 0/0
భీమవరం	140	66	49 0/1
గడికాడ	182	74	87 0/0
బండర	107	36	84 0/0
కైకలూరు	118	38	88 0/0
కేలూరు	179	55	80 0/0
గన్నవరం	105	29	28 0/0
కోవ్వూరు	188	88	25 0/0
ఏలూరు	282	41	18 0/0
నూజిడు	84	15	18 0/0
తెనకాడ	119	9	16 0/0
నందిగామ	182	20	11 0/0
తిరువూరు	90	8	4 0/0
	1847	524	

16 సంఘములు యెత్తివేయబడినవి.

8. ప్రైవేటులను పరిశీలించితిమేని ఉన్నంతలలో జిల్లా తాలూకాలలో అభివృద్ధి హెచ్చుగా నున్నదనియును, పెట్టుబడిదారులలో చాలసేవముగా నున్నదనియును గ్రహించగలము. అన్ని విధములలోను పెట్టుబడిదారులనీ ప్రాసీయముగాను గూడ భూమినిసాగర్ మొదల వచ్చుచున్న సమస్యలను, పంటలను, పంటలను, పంటలను

వరపరిశ్రమ, ఇయ్యది రైతులనీతి ఇంకను తదితరులనీతిని విమర్శించును.

9. కూలి మనుషులకంటె ననేకరెట్లు హెచ్చుచుండు నిజము. కాని తక్కిన అతరగతుల కంటెగూడ హెచ్చుటచే కూలిజనులు యెంతసేపొందించినను జీవనము ములభముగా గడచుట లేదు. ప్రజలందఱు సంతుష్టులగు నున్నగాని దేశకాంతి కల్గి చాలదు. రైతు భాగ్యవంతులగున్నను పాలేరునాద తదను గుణముగ నుభింపవలెను. పెట్టుబడిదారులు లాభము గడింపవచ్చునుగాని కార్మికుని నుభింపిని గూడ గమనించుచుండవలెను.

10. మన మండలమున వీరము కని యొనగలవినంత వర్షములు లేకుండుటచే నిర్వాహకుల సంఖ్య యెక్కువగ నే యున్నది. ఆన్న వస్త్రములకు దూరులైనవారి సంఖ్య గూడ మిక్కిలిగనే యున్నది.

11. ఇట్టివృద్ధిని బావుటకు సహకారసంఘముల వ్యాపార విశేష సహాయ మొనర్చగలదు. గతన్న మెంటు ఉద్యోగముల క్షేత్రవందన తేక సహాయ మొనర్చుచునే యున్నాడు. అయ్యది యెంతమాత్రమున చాలదు. పరిశీలుటకు కలములందటి సహకారము ఒకప్పుడు మనకావనభవ ప్రయత్నింపవలెను. కలిపాలముల సహకారము లేకనే నిర్వహించుట దుష్టము. అట్లు పరసహాయముమీదనే ఆధారపడియుండరాదు. స్వచ్ఛందసహాయ మే ముఖ్యముగా నవలంబింతుము. ఇప్పటికంటె పెట్టుబడిదారుల కారాధకులు యిట్లుంపవలెను. అందుకు గలిసి చేసినచోగాని వ్యవహారము సుకరముగాకలదు.

12. సంవత్సరమున కొకసారిగూడను కొన్ని యువ వ్యాపకులను జేసినమాత్రమున లాభముకలదు. ఎల్లప్పుడును పనిచేయుటకు ఒకసంఘముండవలెను. ఆసంఘమును మనసహకారముచేసినవా రెన్నుకొనవలెను. సహకారసభాభ్యుత్థుడే రాబోవు సభాసభును యీసంఘమున కధ్యక్షుడుగ నుండవచ్చును. ఈమధ్య గ్రంథాలయోద్యమమువారు ఒక్కొక్క తాలూకా లేక కొన్ని తాలూకాలను కభియకొని వర్తమాన పనిచేయుటకు పూనుకొనగలరు వింటిని. అందు మూలభూములను మిక్కిలి అను శ్రీ ఇరుగంటి వెంకటరాజగోపాల రావుగారు కొన్నితాలూకాలలో బాధ్యతవహించి పనిచేయుటకు పూను కొన్నారని వత్తిలలో ప్రకటించబడినది. ఆట్లే మన సహకారోద్యమమును నుట్టి గూడ ఉత్సాహవంతులగువారు తాలూకాకొకరు చొప్పునగా కేక్రమేన నంతకంటె పెట్టుబడిదారునిగాని పని విధించుకొని (ప్రచారము) దీని ప్రయోజనములను అందరిని బోధించుటయును, సలహానిచ్చుటయును, శ్రాత్రిసంఘములను స్థాపించుటయును, అట్టిది ఎట్లుపనిచేయుచున్నదనియును పరిశీలించుటయును తోపములను గ్రహించుటయును, తాము చేయుపనిని స్థాయిసంఘమునకు నివేదించుటయును, చేయుచు నులకకసారి యీప్రచారకులందఱును మనచేత నుగచు వారిచాయసభములను నిర్మించుకొనుచు పనిచేయుచుండియుండెల క్విరవా మన ఉద్యమము అభివృద్ధిచేందవచ్చునని నమ్మెదను.

(1) కొంతరేటిక్ ప్రోత్సాహము:— సహకార విధానము ప్రైవేటులకు కావలసిన సరకులనుకొని క్రయించుట:— ఇయ్యది చాలవోట్ల నభవమును గాంచినది. ఇయ్యది చాల దుస్తరమైన పని బాధ్యతలేనివారల చేతులలోబడిన సామ్యులయ నునిగిపోవును. వీటికి ఆకర్షణముకలదు సహకారకేంద్ర బ్యాంకులు ఆగిరిదియుటలేదు. వరస్వర సహకారమును బాధ్యతయును ఉత్సాహము కలిగినవా రెవరైననున్నచో బాహుళ్యముగాకండే బాగైత్ర వ్యవహరించుట మంచిది. ఇండెంటు సిస్టము సభ్యులకు కాలసేవ సరకులను ముందుగానే విచారింపి తెలిసికొని సరకు ఖరీదచేసి రెచ్చివత్తునని నిమ్మలందుండ నెవరివానికి యెప్పుడు చుటయందు కొంత ప్రోత్సాహముకలదు. రొట్టెను తీసికొని నుండవచ్చుటకుంబోదు.

(2) ప్రైవేటులను (ప్రోత్సాహము) జిల్లందుకాములలే నన్ని విధములగు సరకులను ఖరీదు చేసి విక్రయించుట వీటి కని మూతమే నాయభిప్రాయము. ప్రత్యేకము వస్త్రములు, ధాన్యము, విద్యుత్తులు, లేక మరెయ్యిరితి పదార్థము లేక కొలది రకరకములు గల పదార్థములు, లేక చేసి కళ్యాణారించుటకు కేక్రమేనవి. కొని అమ్ముటకు తగుయేర్పాటులతో నుభుటలు స్థాపించినయెడల కంఠతాయముగ వృద్ధిచేయునది మొత్తమునున్నను. అట్టి సంఘములకు అప్పు పెట్టుటకు బ్యాంకులుగూడ కేంకెంప నక్కరలేదు.

(3) కొనుగోలు అమృతము ఇనుకని కల్లకసా సహకారములకు సంబంధించినదేము అన్నిసంఘములకు కలదు. ప్రైవేటులతోను అమృతము ఇనుకని కల్లకసా సహకారములకు సంబంధించినదేము అన్నిసంఘములకు కలదు. ప్రైవేటులతోను అమృతము ఇనుకని కల్లకసా సహకారములకు సంబంధించినదేము అన్నిసంఘములకు కలదు.

విత్తములు, యెరువులు మొదలగునట్టివానిని అమ్మకము అనబడి యొక డెంటుస్ట్రముగా జరిగిన బాండులు ఖరీదు అని వ్యవహరించవచ్చును. రయతులు పండించినవలెనగుట యేకము చేసి సంఘభావముతో విక్రయించిన బాండులు అమ్మకము అని వ్యవహరించవలెనని భావించెదను.

(4) వ్యవసాయదారులు ఒక్కొక్కరుగా భరించకలసి పరిణామము, మెషిన్ల గైరా సంఘముగా జేరి సంపాదించుకొని అనగము మొదలైన అందగును ఉపయోగించుకొనవచ్చును. అట్టి సామెటిలు కొన్ని వృద్ధిగొనుటచేసి, పెల్లుము కండుటకై కల్లగియుచు సంఘమునుగూడ వృద్ధిచేయించవలెను. మన జిల్లాలో తాటిపెల్లు ప్రభుత్వాభివృద్ధి కేంద్రమేనీయవలెను. బందరు అని పంచవార ఫ్యాక్టరీ యందుల కేంద్రమేనీ తోడ్పడవని నమ్మెదను. అయితే మనదేశమునకు ఫ్యాక్టరీవగైరా, మెషిన్ పనులవలన అనర్థదాడుక మనియో, చేతిపనులు కాపేజీయింద స్త్రీల నులననే నెట్లగుకయోగము కలుగుననియు కొందరి భిప్రాయము. అనభవముమీద వారి అభిప్రాయము సరియగునా?

(5) గ్రామీణులలో ఒక్కొక్క వ్యక్తిగలవారిని జేర్చి ఒక్కొక్క సహకారసంఘముగా జేర్చిన యెక్కువ ప్రయోజనకారి కాగలదు. ఈజిల్లాలో రమణక్కపేట, మైలరం, అజ్జరం, పాలకొల్లు వగయిరా ప్రదేశములలో యిట్టిసామెటలు చేయు వనివారులు విశేషముగలరు. అట్టివాడు, పెల్లుబడికి లేకపోవుట చేత భవతుల చేతులలోబడి, పడిన శ్రమకు దీక్షనము జరగక శ్రమజేయదువాడు. అట్లే చిత్రతూరు వగైరా గ్రామములలో ఇనుపపనివాలుగలరు. చర్మకారులనందరిని ఒక్కొక్క గ్రామములో నొక్కొక్క సంఘముగా జేర్చియెడల నుద్దరించుట కను వచ్చును. మలకారులను, బందరురాజుపేటలోను చాపిల్లుకుం జీవించువారుల సంఘములుకలవు. ఇట్లే (కాపేజీయింద స్త్రీల) అయిన చిన్న చిన్న సంఘములుగ నేర్పడవచ్చును.

(6) బందరులో మందుల సంఘ మొకటి గలదు. తగిన వైద్యునిగూడ సంఘముసంపాదించిననే గాని గ్రామములందట్టి సంఘముల ప్రయోజనము గనుపించదు. అనభవముమీదగాని విశేషముగ ప్రసించకలము.

(7) గోదావరీతీర్థమునను, నమద్రతీర్థమునను, విశేష కొబ్బరితోటలుగల ప్రదేశములందు కొబ్బరివార త్రాగుమేసి అమ్మకొనువారిని సంఘములుగా జేర్చవచ్చును.

(8) తిరుగులనేర ప్రదేశములను, కంభం నేయు ప్రదేశములను మనజిల్లాలో విశేషముగాగలవు. అచ్చట నెల్ల సంఘములను స్థాపించవచ్చును.

(9) కేసు నూలుగడుపుట, వస్త్రములు నేయుట అను విషయములలో దేశమందలి ప్రస్తుత ప్రభుత్వము ననుసరించి సహకార సంఘములను స్థాపించుట కేంద్రమేనీ తావుగలదు. ఈవిషయమున ప్రతిపల్లెయందును, ప్రతిపట్టణమందును ఒక్కొక్కటి అంతకన్న పెక్కు సహకారసంఘములను స్థాపించవలెను. అట్టిసంఘములు బీదలకు రాటములను, ఉగ్రములను తెప్పించి నష్టము చేయవలెను. ప్రతికొని నిలవజేయవలెను. గింజలనడియించి బాగుజేయవలెను. వారిదేయిందీ నూలుకొనవలెను. నేర నేయువారికి నూలును గట్టుచుచేయవలెను. వారమురయారు చేసిన వస్త్రములను తిరిగి ఖరీదుచేయవలెను. సంఘభావమునకై సభ్యులకు గాని తదితరులకు గాని దానిని తిరుగ విక్రయించవలెను. ప్రభుభిరుది కనులగ బ్రకర్తించిన వృద్ధి యొందెనీ కలగగలదు. ఏటికదురీదుట ప్రయోజనకారి కాకలదు.

(10) వ్యవసాయకే భూమిసంపాదించుటకును పండించుటకును ఎన్ని సంఘములైనను స్థాపించవలెనని. మనజిల్లాలో కూడ వ్యవసాయకేదకు తిసిగొనిరాదగిన భూమి యెక్కువ గ నేయున్నది. ఈదావారణకై కొన్నిటిని నూచించిరి. ఇట్లే బుద్ధిచుంతులు యొందించి ఆ విశేషములగు సంఘములను స్థాపించవచ్చును.

13. ఇట్టియేర్పాటులు చేయబడినవియుట బ్యాంకులయొక్క యావ్యకత వచ్చును. భంతుల భవనములను సహకార బ్యాంకులలోనికి చొచ్చుటల చూడవలెను.

14. అయ్యదికూడ కాసనసభ్యుల చేతిలోని కనయే. సామ్యుట భంగములేమండ తగు కట్టుబట్టుములుగల కాసనముల నిర్మించబడియెడల ప్రజలకు నమ్మకమువృద్ధియై సామ్యుట సహకార బ్యాంకులలో నిలవజేయదురు. ఆ సామ్యుట సెంట్రలు బ్యాంకులు గ్రామీణసంఘములకు విరివిగా ఇచ్చుచుండవలెను. లోకలోక ప్రవృత్తులలో కొన్ని కొన్ని కాలము మాత్రమే యిందు నిలవజేయవలెనని గర్హములు వచ్చును అనుచుంది యుండెడి. అది చూడఁగ. ప్రభాసంఘము లన్నిటి తాలూకా ప్రధానము

త్రాగిగా నిందు నిలవజేయవలెను. ఈవ్యయము ద్వారా నియోగము కావించుటలను తగిన విశేషముగ నుండుటలను యేర్పాటుచేయవలెనని భావింతున్నట్లు కేంద్రపరము.

15. ప్రభావతీర్థములకే విశేషముగ అధికారముల నొసంగి యాకాఖను త్రాగ్తముగ ప్రభావ్యావ్యముగ జేయబడవలెనని అధికారుల నాప్రముఖుండి తొలగి పవలెనని యెక్కుడుగ వాంఛించుచున్నది. అట్టి పేరణలు తగుకలము గమిపించబడునట్లు అవ్యవస్థసంఘర్షణ కడమియరారు. అధికారులను అసభికారులను పరస్పరకరకాముతో ఉద్యమవ్యాప్తికి తోడ్పడుట మంచిది.

16. బ్యాంకులు యుక్తముగ పనిచేయవలెనని తిరిగి సామ్యుట నూలు విషయమున సావధానము లెక్కుడు కలగజేయవలెను. దీక్షిణ అయిదుమిర్తం నివారణలకు పంపబడిన కర్తవి త్రాగ్త తొలగవలెను. నివారణలవ్వారా అయిదు జనుగుటలో గల సాధుభావములు గర్హనై: కడవములు. ఈసహకారసంఘములు కూడ యీ దీపార్థమెట్లువ్వారానే అయిదు జరిగించుకొనుటకు తగిన నర్హాధికారులను గలిగియుండుట ఉత్తము. లేనచో వివిధాధిపాత్యమెట్లువారు ల్యాండు వివిధాధికారికి తక్షణం నూలుచేయవలెను ప్రధానవిషయముగ నేర్పడవలెను. అందుబడికి ఉత్తములకు తగుచర్య నైఅధికారులు తిసిగొనుచుండవలెను.

17. నేసివిషయమును త్రాగ్తయేలోపల నిమ్మకాకుల విషయము నొక్కొక్క మావృజించుటకానిది. నిమ్మకాకులందరికీను అదియొధులొకటి అక్కరలేకపోవదు. తక్కిన నిమ్మకాకులు ప్రభావతీర్థముతో వ్యవహరించుటకు విశేషసావధానములుగలవు. అందురానికనున యావృత్తులవలెనని మనదేశమున విశేషముగ నిపుడు వెలుపబడుచున్నది. అట్లు అప్పుకొని నివారణకు సహకారమే ముఖ్యసాధనము. అప్పుకొనినట్లు తొలగించుటతో ముఖ్యము తీరదు. వారము నిక నిండుటకు అక్కరగలదు లగు ప్రదేశములను కల్పించవలెను. తగినవృత్తులను కల్పించవలెను. నేర మొదలగునవి నేర్పడవలెను. అధికముగ నూడ బహు నిరసనీయించువారు. కాన పరతతి సహకారసంఘములను ప్రత్యేకముగ స్థాపించి వరతతిని కల్పించి వారము వృద్ధిచేయవలెను చూడవలెనని ప్రభుత్వమునందున్నది. ఆ విషయమై మనమొక కవిశ్రమచేసినను వచ్చు కాకలదు. వీరిలో నుభిభావము వృద్ధిచేయవలెనని. అందువలన చాలప్రయోజనములేదు. లేదనా వ్యయంసహాయము నకు వారిని వదిలివేసిన ప్రయోజనములేదు. ఊరి (కొంపి) యందు విగబడినవాడు కరసహాయములేదే యొందెయొత్తించిన ను తనకాదు నైతీనీకొనకాదో అట్లే యాసంఘమున ప్రస్తుత పరిస్థితులలో మనహాయములేక వృద్ధిచేయవలెను. గట్టి నేల నుండి కేయూత యొసగినవారికై, అంతకన్న మంచికరీస్థితులు గల మనము వారి నుద్దరించుటకు యత్నించుట ధర్మమేయున్నది. సాంఘికాచారముల యందలి భేదభావము తెల్లున్నను అధికైవ్యమునైనను పోగొట్టుటకు యత్నించవలెను మహాపాతకము. కాన పాలకులనండి, సహాయకారులనండి, నిరాకరిణ వాడులనండి, ఉదాహరణనండి, యెవరైనను సరే, ఎంతమాత్రమైనను సరే, సహాయము చేయవలెనని నూతన గ్రహించి యాసంఘము నుద్దరించుటకు యొందెయొసగు పాటుపడవలెనని యున్నది.

18. 1922-23 సంవత్సరం వారసములలో సహకార సంఘముల రిపోర్టులను గోదావరి, చెంగల్పట్టు, తంజావూరు జిల్లాలలో కార్మికకాభోద్యోగంల ప్రజల్నిముగలన అనేకములగు సహకారసంఘములు అదిమాంఘము, అదిదాగివిదులు మొదలగు కార్మికుల ఉపయోగార్థము నిర్మింపబడినట్లు, ఆకస్మియు బహుప్రయోజనకారితై దినదికాభివృద్ధి గాంచుచున్నట్లును తెలియుచున్నది. మనజిల్లాకుండు గూడ కార్మికకాభోద్యోగము అట్లే శ్రమచేసింది సంఘములను నిర్మించుటకై కులు. అట్టిపాఠశాలయొద్దను ప్రజల నుద్దరించుటకై ఎవరెన్ని విధముల సహాయపడెనను వచ్చు కాకలదు.

19. నూరుమాటలైనను ఒక్క కార్యమునకు సరిగావను లోలో యొందెయొగినదే. మన యువవ్యాసములుకు తిర్పానిములుకు కాగితములలోనుండిన నేమియును ప్రయోజనముండదు. మనవిషయము మావుచున్న యుల్పాచాము కేవలమిండి కూడ నిరంతరముచూపుటకు సిద్ధముగానుండవలెను. కేవలము వాక్కులుగా మనియను, కార్యకూతుల మనియను, రజువువన గలిగివుండే మనము కొర కొరకలను పొందుటకు మన వర్త్యుల మగుదుము. నేను వైసవిరించిన చొప్పున కేవలభాగమును, కాల విభాగమును, కార్యకర్తాగమును చేసికొని, నిర్దిష్టమైన ప్రదేశమున నిర్దిష్టముగ కలములాపల, నిర్దిష్టముగకార్యమును నిర్వహించుటకు యచటకు దయచేసిన సహకారులందఱును త్రాగు కొందురిని విశ్వసించుచు అందరిసహకారమును కొరచున్నాను. భగవంతుడు గర్హవిధములను మన యుద్యమమునకు సహకారి యగు గాక.

కావలెను

వైశ్యవిద్యార్థులకు సంస్కృతము, వేదములు బోధించుటకు సమర్థులగు ఇరువురు ఉపాధ్యాయులు కావలయును యోగ్యతలనుగలవారిని వేదములొసంగబడును.

తమ్మనారాయణమూర్తి, బెజవాడ

దంతసంబంధమైన ప్రచారము

అపరిశుద్ధమైన ఆహారము లోనికి పీచు వాయువు మొదలగువానిచే దంతములు ఎంచుకు ఎట్లు పుచ్చిపోవునది, ఆరోగ్యము చెడునది మొదలగునవి మద్రాసులో నున్న డాక్టరు హెచ్. వెంకటరావు, ఎల్. ఎమ్. అందు ఎస్. డెంటాల్ కలసుగారు ఆంధ్రదేశము నందు సంచారముచేసి ప్రదర్శనములు ఉపన్యాసములు మూలముగా ప్రజలు గ్రహించునట్లు చేయుదురు. ఆయాచోట్లలోనున్న ట్రావెలర్సు బంగాళాలందు లేక తపాలాస్థానములందు విచారింది వివరములు తెలిసికొనవచ్చును. ఈ విగున తెలుపబడినాగాలలో రమారమి యిందులో తెలిసిన తాటిలులందు మకాము చేయుదురు.

నెల్లూరు	12.	తేది 10.12.15	15	కేదివరకు
గుడూరు	15.		16	
వెంకటగిరి	17.		19	
తిరువతి	20.		21	

మద్రాసు జార్జిటౌను చీకాబజారునందు నెం 250 న భవనమును గల వారి వైద్యకాలలో మిక్కిలి సామర్థ్యమును అనభవము గోగిన అగిన యద్దన సహాయ వైద్యులు అగిన పనిని మిక్కిలి తృప్తిరముగా నిర్వహించురు. టెలిఫోన్ నెం 424, తి.తి విలాసము "డెంటాల్స్".

రోజుకు రూ 3 లను

అనభవము లేక నీ మిగు తీరికయున్నప్పుడు మీ గృహమునందు రీ లేక కి గంటలకాలము పనిచేసిన సంపాదించగలరు.

గాన మీ విరామ సమయమునందు మా

దర్బార్ ఆఫ్ నిటరును

ఉపయోగించి లాభమును పొందుడు.

మీరు సామ్యుటను పెట్టుబడి పెట్టిన తతిమ పను లన్నియు మేమే నేర్పెదము.

దీనిని ఉపయోగించిన వా లోకరు యెట్లు వాయుచున్నాడు.

గెస్ట్ హౌస్ ఆందు 40, కలకత్తా.

గెస్ట్ హౌస్ ఆందు 40, కలకత్తా.

నేను మీ కద్దనుండి దర్బార్ నిటరును తెప్పించి రెండు నెలలైనది. నా గృహకృత్యము లన్నియు నేర నేర్చుకొని రోజుకు 9 జరిములు మేతోకృత్య రయారు చేయగలను. నేను మేషి ను తెప్పించుకొనినందును మిక్కిలి సంతోషించెదను. చాలబలిదాను, గోదాల్ గండ్ లీసాగు.

గెస్ట్ హౌస్ ఆందు 40, 40-6 దిపార్థమెట్లు రీ, కలకత్తాలో కిల్లింగ్స్ కైపు వీధి, కలకత్తా.

అయ్యో, "రోజుకు రూ 3 లను గడించు" మార్గమును తెలుపు మీ ప్రాస్పెక్టును కుంపుడు. తపాలాఖచ్చుల నిమిత్తమై యిందు నెం బడి 1 అనా స్టాంపును వండి యున్నాను.

త్రాగ్తీదేరు

త్రాగ్తీ విలాసము

మాంబళము స్క్రిము

కార్పొరేషను మరియొకమారు ఆమోదించుట

కార్పొరేషనులో ఆలోచించకనే నగరమునీకల్ సరి వార్డులను వ్యాప్తి చేయుచు ప్రభుత్వమువారు ప్రజల గానించి యుండుటను గూర్చియు, మాంబళము స్క్రిమును ప్రసారాచిం చుటకును 12 మంది సభ్యులు ఒక ప్రత్యేక సమావేశమును జరుపు దని కోరగా, నిన్నటి సాయంత్రము 6-15 గంటలకు ఒక సభ జరిగెను. అధ్యక్షుడు ఏ. తిరుమలెస్వరె గారు ఆగ్రాసాధికర్యము వహించిరి. కమిషనరు జి. టి. బోసుగారును వచ్చియుండిరి. ముఖ్య ముఖ్యమంది సభ్యులు హాజరైరి.

ప్రారంభమున ఎన్. కేబుల్ ఫాల్గునమాస శుక్రవారము సుపరపాదించిరి.

కార్పొరేషనులో ఆలోచించకనే నగరమునీకల్ సరి వార్డుల నిలవ వ్యాప్తి చేసి ఈమధ్య ప్రభుత్వమువారు గెజెటు నందు ప్రకటించియుండుట నగరమున వ్యవధానక మనియు, అట్టి వ్యాప్తికలన నగరవాస్తవ్యులైన కమ్యూనికేషన్ వర్కి మన నే గాని అందుకుకలన అదానముండవనియు, ఇంకొక ఎక్కువకు స్కూలు కల్పించుట దుష్కరముగ నుండునని ఎందుకుమరల ఈ భారము తీవ్రమయి అధ్యక్షుడు ప్రభుత్వమువారికి తెలుపవలె నని ఈసభవారు అధ్యక్షుని కభివారము కోసమయి వచ్చిరి.

వైతిర్యమును సుపరపాదించుచు కేబుల్ ఫాల్గునమాస శుక్రవారము సుపరపాదించిరి. ప్రభుత్వమువారు కార్పొరేషనులో వారో చింపక, మునిసిపల్ వార్డులను వ్యాప్తి చేయుటకున, మాంబళ స్క్రిమును మన కిక్కరిలేదన్న మనవై మోపుచున్నారని నేను తెలుపుచున్నాను. నగరమునందు చిత్రాద్రిపేట, రాయపేట, ఆర్కాదపేట మున్నగు భాగాలలో కమ్యూనికేషన్ వర్కిని స్థాపించుటకు దిద్దుకట్టియున్నామట మాంబళమున నుండుమాంబళమునకు కొందరులేనిపోయి ఇద్దుకట్టియున్నారని నేను నమ్ముచున్నాను. ప్రజలసామాన్యముగ నగరమధ్య మాంబళమునందున్న కొందరు మాంబళమునందున్నారని, అతిముఖ్యముగా మాంబళము స్క్రిమును నగరనిర్మాణసంఘమువారిని నిర్వహించుచున్నారని ప్రభుత్వమువారు దీనిని మనవై ఏలకావలెనో తెలియజేస్తుంది. ప్రజలకలనము ఈ మాంబళ స్క్రిమునకు ప్రతిహేతుగ నుండ, మనము దీనిని స్థాపించుట యుచితముగ దోచుటలేదు. మాంబళమునందు చోటును మనము కొనుటకున, కొందరకు అచ్చుకట్టుచున్నందున, ఇద్దుకట్టియున్నారనివారికిగూడ కొందరు కట్టుచున్నందున, మనకప్పుడు ప్రభుత్వసరిచాలవచ్చును. ఇట్టి సందర్భములలో మాంబళ స్క్రిమును మనము ప్రారంభించరాదని నేను కోరుచున్నాను.

జి. కె. కాలం కెట్టిగారు:— దీనిన వర్తమాన మాంబళ స్క్రిమును తీసికొనినరెను ఉపవాదము ఈ కేబుల్ ఫాల్గునమాస శుక్రవారమున, నేడు ఆయన ప్రతిభుదించుట విచిత్రముగ నున్నది.

కేబుల్ ఫాల్గునమాస శుక్రవారము:— అవును. అప్పటికి వివరములు తెలియజేసెను. ఇప్పుడు నిజానికి తెలిసింది.

కే. వ్యాసరావుగారు కేబుల్ ఫాల్గునమాస శుక్రవారమున ఆమోదించిరి.

అనారోగ్యకరమైన ప్రదేశము

డాక్టరు ఆకిరావు వాదనగారు తీర్మానమును బలపరచుచు ఇట్లు చెప్పిరి. మాంబళమును మారిన పిమ్మట ఆరేణి కను రిడికేషన్, మన్ను నీలగను వారు కన్పించినది. వాకేయల అందరిని అట్లే కన్పించియుండును. మాంబళముయొక్క సీరు ప్రాతఃవేళలనే తేవు, జంక మన్ను ఉండును. అట్టి ప్రదేశము నివాసయోగ్యమైనదిగాదు. గడచిన ఏడాదివారము మన కార్పొరేషను 10 మంది మాంబళమునకు వెదలి చూచినపుడు అట్లే వారికి తోచియుండును. నగరనిర్మాణ అధికారి సయితము తేవు ప్రదేశము, రిడికేషన్ నీల వాసయోగ్యమైనది చెప్పినానాసంపద జాలకుండెను. నగరము నందు మరలయుల సంఖ్యను తగ్గించవలెనని మనము కోరుచు, ఇట్టి అనారోగ్యకరమైన ప్రదేశమును క్రాంతి మనము నగరమునకు తలచేప్పుకొనవలెనో అనారోగ్యమును గూర్చి జి. పి. మోడి అనునొక గొప్ప డాక్టరు వ్రాయుచు ప్రజల ఆరోగ్యము ఎల్లప్పుడు వారు నిరసించు ప్రదేశము నేల తీయవలసియున్నట్లు యుండుననియు రిడికేషన్ నీలవలన కలరాగూర్చు రోగములు వచ్చుననియు, రోగములను కలిగించుచు వుండుననియు, ఎన్నియో ఆప్రాంతము లుండుననియు చెప్పి వాడు. మన నగరమున గల రిడికేషన్ కలరాకాలక, ఇంకొక ఉండవలెనని కోరినను,

కలరాచే వాతవలెని రోగ వారును మాంబళమునకు పోయి నివసించుచున్నాను. మాంబళమునకు దోమ లిప్పుడే విశేషముగ గలవు. ఇక దానిని నగరమునకేర్పర, అదోమలబాధను కల్పించుట సాధ్యముగాదు.

అధ్యక్షుడు:— 1200 ఎకరములను చెరువు కట్టించునని యు, రిడికేషన్ ఉండుననియు మీరు తెలుసుకొనారా?

డాక్టరు వాదన:— అవును.

డాక్టరు వల్లభయ్య:— జనరల్ ఆఫీసర్ తీసికొనినచోటు స్వభూమి కట్టించ నుండలేదా?

డాక్టరు వాదన:— అవును. అందువలన దీనిని అంగీకరింపవలసి ఎక్కువగలదు?

ప్రజలకు క్రమముగ ఆరోగ్యసూత్రములు తెలిపవచ్చుచున్నది. ఇంక 10 సంవత్సరములకును మునుపటికి మాంబళము మిక్కిలి అనారోగ్యమైన ప్రదేశమని ప్రబంధమును తెలిపికొన గలరు. అప్పుడప్పుడు నివాసముకై ఎవరును వెళ్లరు. ఏకానిటిని ఎంజినీయరుగారి, వల్లిభ వాల్లభయ్య గారి ఈ మాంబళ స్క్రిమును అంగీకరించెనా యని నేను తెలిపికొనగోరుచున్నాను.

జి. కె. కాలం కెట్టిగారు:— పల్లివ వాల్లభయ్య డైరెక్టరు గారు నగరనిర్మాణసంఘమునకు దొక సభ్యుడు. ఆయన మాంబళ స్క్రిము నామోదించినవారితో నోరు?

డాక్టరు వాదన:— అట్లయితే, ఆయన మాంబళము ఆరోగ్యకరమని చెప్పియుండెనని, నేను ఆరోగ్యకరమయి వచ్చాను.

నగరమునందు ఇంట్ల కలన రిడికేషన్ వున్న సమయమున, క్రాంతిగా మాంబళమున వెరకున ఇంట్ల కట్టించుకొననియు, మాంబళ స్క్రిములను కార్పొరేషనునకు కట్టుచు గలగుననియు జి. వారాణాసిస్వామి కెట్టిగారు చెప్పిరి.

యంత్ర తొందర ఏల

నీ, ముఖ్యము మొదల్యారుగారును మాంబళ స్క్రిమును తీవ్రముగా వాదించిరి. మాంబళ స్క్రిము వ్యాప్తివుచు స్క్రిముల కెట్టిది. దాని నింతములభముగ, ఒక్కొక్కలాభమునే పరమగించుటకు వీలులేదు. ఈ స్క్రిమును ప్రజలసాధికర్యము నుకై చాలకాలము ఉంచవలెను. నగరమునకు క్రమము ఎన్నియోకలములు లేవన్నవి. వీల చాలినంతలేవు. ముఖ్యముగా మల నశింపజేయు. రిడికేషన్ చేయునది మొలాపూరుకు పోవలె నన్ను, మూడుచోట్ల దిగి మరల బ్రాహ్మలలో ఎక్కిపోవలసియు చున్నది. మొదట ప్రారంభించవలెను. 600 ఎకరముల నగరములోనిదే యని మాతో నిదివరకటి అభ్యుత్థుడు చెప్పియుండెను. మాకు నిజానికి తెలిసిందిగాదు. నగరము దీనివై వెల్లువవచ్చును ఒక్కొక్కలాభమునకును రాదు. ఇట్లుండ ఏలవనము తొందరపడి మాంబళ స్క్రిమును అంగీకరింపవలెనో తెలియజేస్తుంది. అనేక స్క్రిములలో ఆమోదించబడితమ వార కట్టుచున్నారముల మనమెవ్వరినగుచు, బంగారా విభజనలోది రద్దుచునది. ఇక మాంబళ స్క్రిమునుగూర్చి చెప్పక తలచి మాంబళమునకు కార్పొరేషనునకు అధికమగు కట్టుచు. అప్పుడు మన సంతతివారు మనము చనిపోయినను, మనము నిరంతరము దూషించుచుండుచు. కనుక క్రమముగ నగరములోని నగరముల ఇంకను వాగుచేసికొనినగాని వేరొక స్క్రిమును ప్రారంభించునాడెని నేను తెలుపుచున్నాను.

ఈ స్క్రిమును కార్పొరేషనున కిచ్చుటకు మాంబళ నగర నిర్మాణ సంఘమునకే వదిలివెట్టిన వాగునండిది దని సామి వేంకటాచలం కెట్టిగారు తెలుపిరి.

డాక్టరు వాదన:— మొదటి తీర్మానము నగరవాస్తవ్యుని గూర్చినది. ప్రతి సభ్యుడును మాంబళ స్క్రిమునుగూర్చి మాటలాడుచున్నాడే గాని నగర సరిహద్దు వ్యాప్తిగూర్చి మాటలాడుటలేదు. అధ్యక్షుడి విషయమును గమనింపవలెనని నేను కోరుచున్నాను.

అధ్యక్షుడు:— మాంబళ స్క్రిమును కార్పొరేషను ఇదివరకు ఆమోదించి యుండెను.

అతిర్మానము ననుసరించియు, ప్రభుత్వమువారు సరిహద్దులను వ్యాప్తి చేయుచు ప్రజలను గానించిరి. అందు తప్పేమి గలదు?

డాక్టరు వాదన:— మనకు మొదటిదాకా యిచ్చిన 600 ఎకరములను మునిసిపల్ సరిహద్దులలోనే యుండెనని మీ వెనుకటి అధ్యక్షుడు మమ్ము పారబాటునకు తీయెను

కె. కాలం కెట్టిగారు:— అట్టి బొంబాయి మొదట జరిగి యుండవచ్చునని తెలుపవలెనని కొన్ని సమయము చెప్పిరి.

అధ్యక్షుడు:— అధ్యక్షుడు మీరు తెలిపినవిషయము సర్వమైనను అసర్వమైనను వాస్తవముగను. అయిన మీరొక్కరు మాంబళ స్క్రిములోని. నేను చేసినది ఎంతమాత్రమనగా 600 ఎకరము

లను నగరములోని చేర్చినగాని ప్రారంభించుటకు వీలులేదని ప్రభుత్వమునకు తెలిపింది. మీ తీర్మానము ననుసరించియు నేనట్లు చేసితిని గాని నేను స్వతంత్రుని యుండలేను.

వ్యాసరావు గారు:— నగర సరిహద్దులను వ్యాప్తి చేయుటకు, ప్రభుత్వము వారు కార్పొరేషనును అభివృద్ధి చేయుటకు 600 ఎకరములను మాత్రమే చేర్చియుండవలసివచ్చుచు మన యభివృద్ధిని పొందకనే మరెముక 600 ఎకరములను గూడ నగరమునందు చేర్చి యుండుటను మనము తీవ్రముగ ఖండింపవలెను. ప్రభుత్వమువారు చేమిచేసినను మనల వెలుల ఆగ్రహించియు మనము కల యొక్కగలనక జేచా? మన కార్యముగ వేరూలేదా? మనము కార్పొరేషనునందు జీతము వున్నవారితో పనిచేసేవారముగాని ప్రభుత్వ సేవకులము గాము. మనము చేయు సేవకు ఇదియే వా ప్రతిఫలము?

అధ్యక్షుడు:— మీరట్లు ఆలోచించు చొప్పున తగదు. ప్రభుత్వము వారు అప్పటిమీరొక్కరునో ఆలోచించి యుండిరి.

వ్యాసరావు గారు:— ఎవరితోను ఆలోచించియుండలేను.

అధ్యక్షుడు:— కార్పొరేషను మాంబళ స్క్రిమును ఆమోదించిన పిమ్మట ప్రారంభించుట క్రమస్థముగాను నన్ను అడిగి. 600 ఎకరములను నగరములో చేర్చుకొని పరిప్రారంభించుట వెలుల అని నేను వారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చితిని.

వ్యాసరావు గారు:— అయితే 600 ఎకరములను మాత్రమే చేరక మరెముక 600 ఎకరములను ఏల చేర్చవలెను?

అధ్యక్షుడు:— ఈ మొదటి 600 ఎకరములవలన నన్ను ఆలోచించు ప్రభుత్వమువారికి మరల ఎప్పుడో వచ్చును.

సవరణ

అంతట అర్. మదనగోపాల వారాధకుగారు ఈ కింది సవరణను సుపరపాదించిరి.

కార్పొరేషనులో ఆలోచించకనే నగరమునీకల్ సరి వార్డులను వ్యాప్తి చేసి ఈమధ్య ప్రభుత్వమువారు గెజెటునందు ప్రకటించియుండుట సరియైన ధర్మము లేదని ఈ సభవారి యభిప్రాయము.

జి. సవరణకు కింద పేజీ మొదల్యారుగారు ఆమోదించిరి.

డాక్టరు వల్లభయ్య:— (అధ్యక్షునితో) మీకోరికపై 1200 ఎకరములను చేర్చుదామా?

అధ్యక్షుడు:— 600 ఎకరములను చేర్చుదని నేను కోరితిని.

మిగిలిన 600 ఎకరములనుగూడ చేర్చుట యనుచితమని కేవలకాళం మొదల్యారుగారు తెలుపిరి.

అంతట సవరణ ఒట్టుకు పెట్టగా 11 మంది అనుమతములను 15 మంది ప్రతిహేతులముగ నుండినందున నిరాకరింపబడినది.

పిమ్మట ఎన్. కేబుల్ ఫాల్గునమాస శుక్రవారమున మొదటి తీర్మానమును వోటుకు పెట్టగా 12 మంది అనుమతములను 14 మంది ప్రతిహేతులముగ నుండినందున నిరాకరింపబడినది.

మాంబళ స్క్రిము

మాంబళ స్క్రిమును గూర్చిన ఈ కింది తీర్మానమును టి. ఎన్. రావుస్వామి అధ్యక్షుడుగా సుపరపాదించిరి.

వివరములు తెలియని సందర్భములలో మాంబళ స్క్రిమును అంగీకరించి తరువాత నిజానికి కార్పొరేషను వారుగ తెలిపిన రోజు నది గు చేతనే, మాంబళ స్క్రిమును ఆమోదించుచు నగరమునందు అనేక జమీందారులలో తీర్మానములు గానింపబడినందువలన ఆ స్క్రిమును కడమగొనుమంటిమని అధ్యక్షుడు ప్రభుత్వమువారికి వ్రాయవలెనని ఈసభవారు కోరుచున్నాను.

తీర్మానము సవరణించుచు, రావుస్వామి అధ్యక్షుడు గారిట్లు చెప్పిరి:— కార్పొరేషను బి:మారు లిప్పుడేని యుండినను, ఇక్కడికిను సుఖించుకొనవచ్చును. మొదటి తీర్మానమును నిరాకరింపబడినందున, మాంబళ స్క్రిమునుగూడ చేర్చుచుండినను, దానిని నిర్వహించుట కష్టములేదని విదితమగును. ప్రభుత్వము వారు మాంబళ స్క్రిమునకై ఋణము నిర్మించి వాల్లభయ్య, కాని ఆఋణము నిర్మించుకొనవలెనని కార్పొరేషనునకు లాభముగలగనని పూచీలేమన్నది. మాంబళ స్క్రిమునకేర్పరగాదు. రెండవది ఏమన, నగరమునందు జనసంఖ్యనుగూర్చి, రెండు ఆమోదములు అట్లే యుండక క్రాంతిగా వేరొక స్క్రిమును తెలు పెట్టుకొని దండుగ నేల కొని తెచ్చుకొనవలెనో? విషయమగుచున్నది ఇచ్చి-కోటునందు కొన్ని అంశములను తెలిపెను. నగర ఇట్లుంటి అంశము చివరికి లాభించవు. ఒకవేళ లాభముగలదు. ప్రతిభుదించు అట్లు ఇచ్చుటకు కొంతో రామున కలమును.

డాక్టరు ఆకిరావు వాదనగారు తీర్మానమును బలపరచుచు ఇట్లు చెప్పిరి. ప్రభుత్వమువారు నగరమును కార్పొరేషనునకు చేర్చినది.

తెలిసికొనవలయును. ఇదియును మనమును, మనమును మనమును
టయించు అనుచును ఏమియును అనుచు చెప్పెను.

ఒకమారు శ్రీరామిని ప్రభుత్వమువారిద్వారాను బయట
కు పంపిరి. పనిని ప్రారంభించిన పిమ్మట మరల స్త్రీయను
కడకును క్రమముగ తేలిక తగిన కాలం వెళ్లిగారు చెప్పిరి.

మాంబశ్రీరామను ప్రారంభించి అంతర్గతమున తేలిక
ని దాక్షరు ముఖ్యముగా చెప్పిరి.

అంత చిత్తము అవలంబించి యువనాదింబులను.

టి. ఎస్. రామస్వామి అయ్యగారి శ్రీరామమును నో
టునెట్టుగా 9 మంది అనుచులును 15 వందల ప్రతిబలము

గను నుండియును, నిరాకరింపబడిన.

మాంబశ్రీ స్త్రీయను నిరాకరి పవలెనను శ్రీరామమునకు

అనుచులు:-

1. దాక్షరు అశ్రీరామదాదారు, 2. ఎస్. వేణుగోపాల
శాస్త్రి, 3. సామి వేంకటాచలం శాస్త్రి, 4. సి. నువ్వరాజు మొద
లొకరు, 5. భక్తవల్లభ శాస్త్రి, 6. కాశీరాజు, 7. కే. వాల్మీకి
శాస్త్రి, 8. జి. నారాయణస్వామిశాస్త్రి, 9. టి. ఎస్. రామ
స్వామి అయ్యగారు.

ప్రతికూలురు:- 1. క. సురభి మొదలొకరు, 2.

టి. టి. మహారాష్ట్ర శాస్త్రి, 3. దాక్షరు వసంతరామస్వామి

శాస్త్రి, 4. జి. తిలకాచలం శాస్త్రి, 5. శ్రీరామయ్య శాస్త్రి, 6. ఆర్.

మదనగోపాల శాస్త్రి, 7. దాక్షరు వల్లభశాస్త్రి, 8.

కే. కేశవశాస్త్రి, 9. టి. నందలరావు శాస్త్రి, 10. టి. కామ

11. 9. కేశవశాస్త్రి మొదలొకరు, 12. దాక్షరు సి. నరేంద్ర, 13.

టి. కేశవశాస్త్రి, 14. టి. అలవలంకరి శాస్త్రి, 15.

ఇల్లపాంసామెలు గారు.

ప్రత్యేక సమావేశము అంతటితో ముగియ 8.30 గం

టుకు ముగిసెను.

కొత్తపేటతాలూకా కాంగ్రెసు సంఘము

17 మార్చి 1924 సం. తేదీ సోమవారము పుడయం 9 గం

టు సూతన తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘసభ్యుల సమావేశము కొ

త్తపేట స్వరాజ్యకార్యాలయమున సమావేశమయి, గాన సభ్యు

లెల్ల తప్పక రాకొరకున్నాను.

విషయములు:- (1) కార్యనిర్వాహకసభకు నెన్న

కొనుట (2) కార్యక్రమమును నిర్ణయించుట (3) ఉమ్మడి

అక్కాంట్లను ఘనముచేయుట (4) ప్రచారముల నేర్పరచుట,

(5) ఖద్దరు ప్రచారమునకు తగిన యేర్పాటుచేయుట (6) తా

లూకాసంఘమునకు రావలసిన బాకీలు వసూలుచేయుట (7) గత

సం.లో తిలకు స్వరాజ్యనిధి వాగ్దానములు వసూలుచేయుట

(8) ఇతరవిషయములు.

నునర్ల శ్రీరామస్వామింహం.

అధ్యక్షుడు.

మైలవరం

బాలభారతీ సమాజమువారు

చిత్రనళియమును

(13-3-24) తేది గురువారం సా.త్రం 5-30 గం

సౌందర్యమహానుందు

(తెనుగున) ప్రదర్శింతురు.

కే. వీరయ్యపంతులు, మేనేజరు.

ఇంద్రజాలమహేంద్రజాలము

ఈ ఆశ్రయగ్రంథములో జర్జన్ గారే, యోగవల్లి

బాపూజునము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మంత్రికాశ్రమ.

భారతదేశము, యంత్రములు, అమెరికావారి స్త్రీలతో తమ

నామ విశిష్ట విశేషవిద్యలు గలవు. ఇంగ్లీషు కే మనుష్యుల

బాపూజునము, మునిషిచెట్టును పుట్టింపుట, బీమాతో

సమాధియగుట, కరీరములని తలకాయితేర ముఖాంశము

భూమిమైన గణముయొక్క గాత్రము మనుష్యుని నిరాశ్రయముగా

నిల్చుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము అన్నవి. ఈ (గం

దమును చదివిన అర్హియులముగా మేటికే భేదముగలరని గాఢరంత

యాయ్యమున్నాము. దీని మొద 4-000. (211998) 4

టి. ఇ. కేశవశాస్త్రి, సింగి, సింగి, సింగి, సింగి.

జాతీయపక్ష ప్రతిష్ఠంభ మేమయ్యెను?

గ్రాంటులన్నియు నంగీకరింపబడెనే!

జిన్నా గారి రాజభక్తి

నిన్నటి భారతశాసనసభలో ల్యాండు రెవిన్యూ, ఎక్సైజు, ఫారెస్టు, రైలువేళ్ళ శిమోందులన్నియు నంగీకరింపబడెను. జాతీయపక్ష ప్రతిష్ఠంభ విధానము మొదటిసారి గ్రాంటులను నిరాకరించుటతోనే సరిపొయెను.

ఫిర్రీ, మార్చి 11:-

భుర్షిగారి మరణమునకై విచారము

నేడు భారతశాసనసభ సమావేశము కాగానే, భుర్షిగా
రు చనిపోవుటలకు తేలునకును భారతశాసనసభకును గల్గిన
మహావ్యతానమునుండి మోటిలాలుగారు విచారమును వె
ల్లిరి. మహావ్యతానము ప్రభాభిప్రాయమును బోలు నామములు
కు పోయినది మహావ్యతానముగాను, అట్లు 5 నీం
గానకు వెళ్లిరి. భుర్షిగారి జాతీయత విశేషము తేలునకు
బాగి కలితుడయిన అమిస్వామిశాస్త్రి (పి. నెడనయిన 50 వురు
పోత్రులవారు కాదుకాదుగాను వెళ్లిరి. హిందూమతము
తీయ సమస్యలు మోటిలాలుగారు నన్న సమయము భారతదేశ
ము అత్యంత జ్ఞానాతి కియము గల సమయము నీయ
నాయకుని గొప్పయెను. అధికారతరం యూరోపియన్ సభ్యు
లకుము 50 కామెంట్లొచ్చు గాన ప్రసంగించుచు గట్టి
వెల్లిరి భారతముతో నేటిభారతమును వెల్లిరి.

50 ముఖంపొయిరిగాన ప్రసంగించుచు భుర్షి
గారు సరస్వతీపురియను, స్వరంజనములనియు వెల్లిరి.
అయిన ప్లేటాకాన్సిలు కభ్యక్తమునకు రాజీనామా నివ్వించుట
కు ప్రభుత్వమువారు చాల విచారపడిరి. నెత్తున సంధి సంధి
రణము నకు ప్రభుత్వము వారు గాని విం చిన
ప్రాప్తానా (కయన్నయలను భుర్షిగారు న్యాయభావ
ముతో ప్రసంగించెరి. అత్యంత అభిప్రాయభేదములు మాత్రమే
గాని అయిన చాకిరి (కేసు వెళ్లి భంగము నొందనిచూచు
అయిన యొక్క విశేషభక్తిభావమును మితవాచిత్యమును ఉ
పయోగకరముగ నుండిరి భారతశాసనసభ గొప్పయెను.

మండిత మోటిలాలు, 50. సం.వివరము, జిన్నాగారు,
మోటిలాలుగారు, జిన్నాగారు అందరును యుక్తేకశంసలను
గానించిరి. భుర్షిగారి మరణమునకు సాంత్వమును బోలుచు
సంతకమును వెలువెలువెడలనియు యానందగృహను జరిగి
నేటి సభాకార్యక్రమమును గూడ బంపెడనయిన అధ్యక్షులు
వెల్లిరి.

ప్రశ్నోత్తరములు

భానుబాహుడు 50. ప్రభాభావమునకుగాన ఇండి
యా ఎక్సైజునాటికల కాపురై కేసును వ్యయమునుగూర్చి ప్ర
శ్నింపగా బట్టుగాను ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు వ్యయముయొక్క
వినియోగ కారణము ముఖ్యముగా జీతములను అలవికలను సం
స్కరించుటయను, యీ రెండు క్రిందవిషయాలతోనే తెలుపు అల
వికలను కేసులు అనియు వెల్లిరి. 1925-26 సం.విత్తరంత
మునకు తుదకు 4 లక్షల 80 వేల ని.ప.మునుగల అర్జీయకుట
శ్రీరామింపబడిన. ఈ అర్జీయకుటయను ఏమ సంకల్పరమైన
విషయ విరళి పుటను.

చెన్నయ్యగారు:- నైపుణమునకు పండితులను మా
ర్గము నుండుటయే యోజ్యములదా?

బట్టుగారు:- తిప్పకుండాగలదు.

భారతశాసన సభలలో నోచానిని రద్దుచేసి: పక్షం అప్పు
టినిలకయన్న విల్లుల మాటనుగూర్చి కే. కి. రాయగారు ప్ర
శ్నింపగా 50 మోటిలాలు (శ్రీ పుష్పి కు గారు ప్రత్యు
త్తరమిచ్చుచు, భారతప్రభుత్వ శాసన నిబంధనల ప్రాతిపదిక ఆర్థ
యల ప్రకారము భారతసభ నోచానిని రద్దుకరణగానే ఆకారణ
ముచేతనే పరిష్కరింప నిలవయన్న విల్లులు అంతరింపవని వెల్లి
రి. ఇంకను యిట్లు వెల్లిరి. రిటిఫై చేయునందు అట్లు నిలవ
యన్న విల్లులు పార్లమెంటు పోగానే మోటిలాలుమారు నిజమే
దక్షిణాఫ్రికా, ఆస్ట్రేలియా పార్లమెంటుల స్థాపించు అర్హు
లలో యీవిషయమై ప్రత్యేకముగ నిబంధనలు చేయబడినది.
ఈవిషయమై ప్రభుత్వమువారు విచారించుచు నీ యుండిరి. ఆ
రద్దుచేయుటయే సరయుక్త దృష్టిలో నెవ్వరను లేవపోలే

తప్ప, అట్లు సభ రద్దు కాగానే నిలవ యున్న
విల్లులు మోటిలాలుమారు యుక్తమని తోచుచున్నది. ఇంజలబ
తిగింబుల భారతప్రభుత్వశాసనమునందొక నిబంధనను కేర్పకతె
ని ప్రభుత్వమువారు చాలించుచున్నార.

అనే ట్లియ్యుక్తముల మోటిలాలుగారు మోటిలాలుగారు పార్ల
మెంటు వి. రి సంకల్పములను, ప్రభాభిప్రాయమును వెల్లిరి
కొనుటకు చాలకాలము పట్టినను విషయములను ప్రభుత్వము
వారు విచారించిరానిది దాక్షరు గవరగాండుగారు ప్రభుత్వము
వారు యిట్టివిషయముల బడెను. యుంజే యీవిషయమునాలో
నించునందెని 50 మోటిలాలుగారు వెల్లిరి.

నిబంధనలందు యిట్టియొక్క రాష్ట్రముల విషయములలో
గూడ కేసులరా యని రంగస్థాయి అయ్యంగారు అనుగగా
యీవిషయమున 5 వేలములతో సరైవరించేదని మోటిలాలు
గారు వెల్లిరి.

గ్రాంటులపై చర్చ

అంతకు సభవారు గ్రాంటుల విషయంపై చర్చను ప్రా
రంభించిరి.

జాతీయ పక్ష విధానము

నేడు పండిత మోటిలాలుగారు జాతీయపక్ష విధానము
ను వివరించివెళ్లి తేలిరి. నిన్నటికొకటి ఆయన జాతీయపక్షము
యొక్కమునుగూర్చి చెప్పినవియు, అది స్వరాజ్యపక్షమును
గూర్చి ప్రత్యేకముగ నేమియు వెల్లితేదని చెప్పి, ఇట్లు
గ్రాంటులను తిరస్కరింపవలసిందిగ నువపొందించుటలో నుట్టి
కేసు ఒక నూతనము స్థాపించుటయే యని వెల్లిరి. నిన్ను జేసిన
మోటిలాలు స్వరాజ్య పక్షమువారి విధ్వంసక కార్యక్రమమునకును
సంబంధమేమియును లేనని ఆయన స్పష్టముగ వెల్లిరి. ఇకప
డు మోటిలాలు స్థాపించుటలకు యీకను మిగిలిన డిమాం
డులన్నిటినినీ మోటిలాలుగారు పోషింపదని జాతీయ పక్షమువారి
తిరుగు తీర్మానించిరి. ఈస్టేటుమెంటుయొక్క భావమేమియో
చక్కగ (తేది మోటిలాలుగారు ప్రసంగించెదని ఆయన తలం
చెను.

జిన్నాగారి రాజభక్తి

జాతీయపక్షమునకు సభ్యుడగు జిన్నాగారు పండిత
మోటిలాలుగారు వెల్లిరి. దాని నంతయు పూర్తి నంగీకరించి యిట్లు
వెల్లిరి:-

"ఈ సభలోని జాతీయపక్షము యెట్టి విధ్వంసక కార్య
క్రమముగాని అంగీకరించుటలేని నేను విశేషవత్తుపనున్నాను
నిన్ను చట్టి గారు వెల్లిరి. దానియే యీ విషయమున విశేషవత్తు
కలసివచ్చినది. జాతీయపక్షము యీ భారతశాసనసభలో
పనిజేయునందుగాని మరేమియునలేదు. సత్రము ప్రభుత్వ
విధానమునకు తగిన కార్య విధానము ననుసరిం
చుట మాత్రము మేమున్నాము. కాన నో
ల్లంపునము అడగవలెనని గాని, పక్షముగానలేనని గాని, వస్తువు
నొక టెట్టు ప్రచారము చేయవలెనని యీ జాతీయపక్షమువారి
వనకలలో లేదు. మేము భారతప్రభుత్వమును, భారతము
రిన్ని అభివేషించెదము. అందుకయే మేము సంస్కరణము
లను కాలే ననుకొన్నామని కోరుచు అధికసంఖ్యాకులను శ్రీ
రామము గూడించితిమి. మిరుమాట తప్పకరముగపనిజేయుచు,
గాన మిరుజేసినదానికి మాత్రమేము అంగీకారమును ప్రత్య
క్షముగ చాగోతిమి. కష్టములన్నవి మాకు తెలియున
గాని యింతవరకును మిరు మాకెట్టి అభయమును గాని యితి
యొందిరెరి. కావున ప్రభుత్వమువారు నేనీవిషయమున వెల్లి
రానికొక్క యెట్టినిండుగాని మోటిలాలుగారు. ఇక్కడ నేగాక జీ
తులందెను మోటిలాలు యేవోమరియుకలను అభిప్రాయము
చాపింపగలదు.

పండితుల శాస్త్ర గారు దెచ్చి ఆ కనునకు వర దారము
గాను ప్రత్యుత్తరమిచ్చును రెయిల్వేలో నియోగించబడినయ్యూ
రోపిషునకు కేంద్రము భిన్నతా నూటికి 1 వక్రము యెక్కుగాను
నియు యూరోపిషునలకు యెక్కువయిచ్చునూట నిజమే కాని
యొరికత్యాగము జేసి భారత సేవకు వచ్చిపోయినది.

[16-వ పేజీచూడుము]

బహిరంగనభ

అమృతాంజనము డిపో బొంబాయి, ముదాసు.

ఆంధ్ర పత్రిక

1924 సం॥ మార్చి 12-1 తేది

బుధవారము

ప్రతిష్ఠంభము తెల్లవారుట

హైందవశాసనసభలో ప్రారంభ మయిన ప్రతిష్ఠంభము యొక్క రోజుతోనే తెల్లవారెను. జాతీయపక్షమువారు ఒక్కదినమైనను లాభనష్టములను గణించక తమ విధిని నెఱవేర్చునట్లులకువారి సభిందింపవచ్చును. కాని, ఇంతల్లో వీరికట్టుదల నడచిపోవుట జూడ, శాసనసభా బహిష్కారవాదుల భయము సార్థకమయ్యెను. జెప్పవచ్చును. స్వల్ప లాభము లెక్కడబోవునోయను భీతియే వీరినిశ్చయమును సడలించ జేసెను. శాసనసభలను బహిష్కరింపవలయునని గాంధీమహాత్ముడు సూచించినపుడు శాసనసభల నసలే విడనాడుటవలన తాత్కాలిక లాభములు కొన్నిబోవునేమోనని స్వరాజ్యపక్షము వారు విచారించిరి. శాసనసభా ప్రవేశము విషయమై జరిగినచర్చలలో తాత్కాలిక లాభాపేక్షయే ఎక్కువ ప్రాముఖ్యమునకు వచ్చెను. శాసనసభలలో బ్రవేశించి, సంస్కరణములు కొనసాగుండ జేయవలయునని, స్వరాజ్యపక్షమువారు వట్టుదల జూపిరి. కాంగ్రెసుసభ వీరికి స్వేచ్ఛానకశ మొసగెను. తగిన సంఖ్యలు లేకుండుటచే వీరు స్వతంత్ర పక్షమువారిలో చేతుల గలిపిరి. జాతీయపక్షముగ నేర్పడిరి. జాతీయపక్షమువారి కోర్కెలు ప్రభుత్వమువారిచే నిరాకరింపబడుటచే, బడ్జెటు గ్రాంటుల నన్నిటిని నిరాకరించుటకు వీరు నిశ్చయించిరి. ఎట్టెట్టలో మొదట వీరు కష్టముగ్రాంటును నిరాకరించిరి. అప్పుటకే డాక్టరు గవరుగారు తటస్థముగ నుండి, మెల్ల గ లెప్పించుకొనిరి. బిషినచంద్రపాలు గారు గూడ తటస్థులుగనుండి, మానసికాందోళనము గనుకటచిరి.

జాతీయపక్షమువారి వైఖరిగాంచి, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు మూడుగనే జగ్రత్త పడిరి. తా మవలంబించదలచిన కార్యక్రమము విధ్వంసముగాదనియు, కష్టయలను నిరాకరించుట సక్రమకార్యమనియు, నెహ్రూగారు దెలిపిరి. కష్టమును గ్రాంటును నిరాకరించుటకు, మోచర్ల రామచంద్రరావు, పంకజవతిరాజుగార్లబోలు మితవాదులు సయితము బూసనంజలకు, సంతృప్తి గలిగెను. పండిత మదనమోహనమాలవాగారు సయితము బడ్జెటుగ్రాంటును నిరాకరించిరి. 63 గురు మోతీలాల్ నెహ్రూగారిసూచన కనుకూలముగను, 56 మంది ప్రతికూలముగను వోటు జేయుటవలన మిగిలిన గ్రాంటుల గూడ నిలువనేనిరాకరింపబడునని తలచియుంటిమి. ఉత్పాదనగూడ త్వరలో నిరాకరింపబడెను. కాని ఇకకంటాక్సును నిరాకరించు సమయ మరుదెంచునట్టికి, 61 మంది నిరాకరిణమున కనుకూలముగను, 60 మంది ప్రతికూలముగను, వోటుజేయుటచే, వ్యవహారము సందిగ్ధస్థితికి వచ్చెను వెనుకటిసూచన జాతీయపక్షము వారి కనుకూలముగ వోటుజేసిన రామయ్యగారు, హర విలాసశారంగిగారు, యామూరు ప్రభుత్వమువారి కనుకూలముగ వోటుజేసిరి. ఇదివరకు తటస్థులుగ నున్న పురుషోత్తమబాను, బిషినచంద్రపాలుగార్లు ప్రభుత్వమువారి కనుకూలముగ వోటుజేసిరి. వ్యవహారములందుచే విషమదశలోనికి వచ్చెను.

పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారంతటితో తమ ప్రతిష్ఠంభన కార్యక్రమమును చాలించడమని జెప్పిరి. స్వతంత్రపక్షమువారికిప్పుటికే ఎంతయో కష్టముగ నుండియుండును. బాంబాయి శాసనసభ వారు ప్రతిష్ఠంభనకు బూనిరిని, ఇండియామ్యూత్రి గారు జెప్పినందులకు, వారికెక్కడలేని ఆగ్రహము గలిగెను. తాము ప్రాశస్త్యములను విడనాడ లేదని జూపుటకై అసమ్మతి తీర్మానముగా విచి. ఇండియామ్యూత్రిగారికి తెలియజేసిరి. స్వరాజ్యపక్ష నాయకులగు జయకరుగారుగూడ అసమ్మతి తెలుపుటలో వట్టుదల గనుకటచిరి. ఇటులనే జిన్నా ప్రభుత్వము, తమకాపాదీపవశిన కళంకమును దొలగించుకొనుటకు నిన్నటివఱకు మిగుల ప్రయత్నించిరి-పొరబాటున నయినను విధ్వంసముని యని మీచుకొనుటకు, వీరు నమ్ముతుండురు. విధ్వంసకార్యక్రమమునకు జాతీయపక్షమువారేమాత్రము నమ్ముతుండురనియు, చట్టబద్ధముగ రీతినే ప్రవర్తించెద రనియు, శాసనోల్లంఘనాది కార్యములకు గడం గుట గాని, వ న్నులను నెల్లించకుండుట గాని జాతీయపక్షమువారి తలంపు గాదనియు, ప్రభుత్వ చట్టపట్ల అసమ్మతి జూపుటకుమాత్రమే మొదటి మూడు నాలుగు గ్రాంటులను తాము నిరాకరించితిమనియుజెప్పి, జిన్నాగారు తమశీలమును కాపాడుకొనిరి.

నెహ్రూగారుగూడ, జిన్నాగారికి తోడ్పడక బోలేడు. తాము చట్టబద్ధముగ మాత్రమే ప్రవర్తించెదము గాని పరిపాలనమును స్తంభింపజేయమని, జాతీయపక్షము తరపున నెహ్రూగారు పలికిరి. స్వరాజ్యపక్షపువారి విధ్వంసక కార్యక్రమమునకును జాతీయపక్ష కార్యక్రమమునకును సంబంధములేదని వీరు మరల వక్కానించిరి. రెంటికిని ఇంతటి భేదమున్నదని బాహ్యప్రపంచమునకు దెలియకబోయెను. స్వతంత్రపక్షమువారిని దానికి దీసికొనివచ్చి, స్వరాజ్యపక్ష కార్యక్రమమును చాలవరకంగీకరించునటుల జేసిరేమోనని భావించియుంటిమి. కాని, నిజసందర్భము లిప్పుడు బహుశాదీని. స్వతంత్రపక్షమువారిని త్రొవకు దీసికొనినట్లునకు బదులుగ, స్వరాజ్యపక్షమువారే తమకార్యక్రమమును వదలుకొనిరి. అసమ్మతి జూపుటకుగాను కొలది గ్రాంటుల నిరాకరించినను, ఇకముందుండియు గ్రాంటులనుగూర్చి యథావిధిగ చచ్చించి, వాని యోగ్యతాయోగ్యతల ననుసరించి వోటు జేయుటకు జాతీయపక్షమువారు నిశ్చయించినటుల నెహ్రూగారు అభయమొసగిరి. అధికారులకు గుండెదిగులు దీరియుండవచ్చును. అసలు స్వరాజ్యపక్షమేమయినది? వారివిధ్వంసక కార్యక్రమ మేమయినది? స్వరాజ్యపక్షమును, వారికార్యక్రమమును గూడ మొదటనే ఉద్యోగ్యమయినది.

రాజీనాదురని విషయములలో రాజీనేసికొని, స్పష్టముగు నియమములు నేర్పరుచుకొనకబోవుట వలన వీరిగడి నష్టములివియే. కాంగ్రెసుసభ వారిని స్వరాజ్యపక్షమువారు కోన్నిళ్లలో బ్రవేశింప ననుజ్ఞ గోరివుడు, పూర్ణప్రతిష్ఠంభనలకు వీరు గడంగెదరనియే విశ్వసింప బడెను. పిమ్మట తగినసంఖ్యలు లేక, వీరు స్వతంత్రపక్షముతో రాజీనేసికొనినపుడుగూడ తమ యుద్దేశ్యమును అసలే వదలుకొనుటని ఎవ్వరును తలచియుండ లేదు. కొలదిపూర్వబద్ధో ప్రతిష్ఠంభము కొనసాగుననియే తలంపబడెను. కాని, యిప్పుడు వెల్లడియైన సమాచారమును బట్టి, స్వరాజ్యపక్ష వాగ్దానములు వెనుకబట్టినవి. శాసనసభా విధ్వంసప్రయత్నములు లేకబోగ, బడ్జెటు గ్రాంటుల నిరాకరిణము గూడ అంతరించినది. నిన్నటినుండియు గ్రాంటులు యథేచ్ఛగ నంగీకరింప

బడుచున్నవి. లాంఛనవిన్యాస, ఎక్సైజు, ఉడపులు, రైల్వేలు మొదలగు శాఖలక్రింద గ్రాంటుల గీకరింపబడెను. హెయిలీగారు తలచిదివిచూచుకొనిరి. మరల వారికిధైర్యము గలిగెను. ధర్మరక్షణకొరకు తాము కొన్ని గ్రాంటును నిరాకరించి, అవ్యవహారము నంతటితో వదలిపెట్టితిమని, నెహ్రూగారు దెలిపిన సంగతిని హెయిలీగారు విశ్వసించలేదు. జాతీయ పక్షమువారి లోపలి గుట్టెదియో తమకు దెలియదనిరి. ఈపక్షమునకొక వాద్యోపయున్నదా యని, హెయిలీగారు క్రశ్చించిరి. ఇట్టి క్రశ్చయే ప్రజల నుండిగూడ వెలువడకమానదు.

ఐనను శాసనసభలను భగ్నముజేయు తలపు తమకు లేదని జిన్నాప్రభుత్వము దెలిపినందులకు మాత్రము, హెయిలీగారు సంతసము దెలిపిరి. జిన్నాపక్షమువారికి తాము విప్లవోద్దేశ్యముల నారోపించలేదని, హెయిలీగారు రభయమొసగిరి. అయినదేమో అయినది. హెయిలీగారిచ్చిన యోగ్యతాప్రశ్నమును గాంచి, జిన్నాప్రభుత్వ లికమీద మురియనచ్చును. జాతీయపక్షము వారి క్షేత్రంలో దేశమున కంతగ పనిలేదు. కొంతవరకయినను వారు స్వతంత్రముగ బ్రవర్తించి, మితవాదులకన్న మెరుగని చూపినందులకు మాత్రము, వారిని కొనియాడవచ్చును. కాని నెహ్రూగారి ప్రయత్నములవలన, ఎట్టిఫలితము గలుగును? శాసనసభ వారు నిరాకరించెడి గ్రాంటులను సర్దిపైజేయుటకు ప్రభుత్వమువారికి పూర్ణాధికారముగలదని, నెహ్రూగారు ముందుగనే జెప్పిరి. ఆ కారణముచేతనే పరిపాలనను స్తంభింపజేయుట అసంభవమనియు, సంస్కరణ శాసనము అధికారులకు సందువదలననియు, పెక్కుమారు లివవరకు దెలిపి యుంటిమి. కాని నెహ్రూగారు దెలుపుచున్నటుల, భావప్రద ర్పనము కొరకు మాత్రము ప్రతిష్ఠంభన లక్కరకు వచ్చును. శాసనసభ్యులకు స్వరాజ్యసంపాదన యెడల గాఢాభిలాషగలదనియు, తక్కుంగల లాభములను వారు పాటించునయి, వెల్లడియగును. కాని, ప్రతిష్ఠంభనల నొక్కరోజుతోనే ఆపివెనుటచే, స్వరాజ్యపక్షమున ప్రజలను ప్రభుత్వమునకును గూడ చులకనగలుగకమానదు. స్వరాజ్యపక్షము వారు ఆలకింపనమున కిటుల గావించిరిగాని, ధీరులకుండదగిన మనోనిశ్చయము వీరికి లేదని పాలకులు భావించకమానదు. ఇంతియగాక, మొన్నటిదినము నిరాకరింపబడిన గ్రాంటులను సర్దిపైజేయుటకు, రాజపతినిధిగారికి చక్కని యవకాశము గలిగినది. స్వరాజ్యపక్షమువారే వెనుదగి అసమ్మతిని మాత్రము జూపనెంచితిమని చెప్పినపుడు, గ్రాంటులను పునరుద్ధరించి ప్రభుత్వమువారి నెరు నిందింతురు? ఉత్పాదనను సర్దిపైజేసినపుడు హిందూ దేశమందంతటను కలిగిన ఆందోళనము, ఈమార్గ గలుగజాలదు. ఇటుల సంభవించునని వెనుక పెక్కుమార్లు సూచించియుంటిమి. ప్రతిష్ఠంభనభీతి, అధికారుల కిక దొలగిపోగలదు. స్వతంత్రపక్షము వారు నిలువబడ లేనపుడు, స్వరాజ్యపక్షము వారేమి జేయగలరని యడుగవచ్చును. స్వరాజ్యపక్షమునకు అసహాయమే ముఖ్యమగుచో, గెలిచినను ఓడిపోయినను పాటింపక, ప్రతికూలముగ వోటుజేయవచ్చును. లేనియెడల సహకారబాధ్యత నితరసభ్యులకు నడచిపెట్టి, తాము శాసనసభనుండి వెడలిపోవచ్చును వారికి గావలసినది ధర్మవిజయమేగాని ఫేకగాను. స్వరాజ్యపక్షమువారిలో సమాధానమున కంగీకరింపని అసహాయవాదులకు, మోతాలీగారిదివర కొకరహస్యమును దెలిపియుండితి. మార్చినెలలో బడ్జెటును ప్రవేశపెట్టిన పిమ్మట స్వరాజ్యపక్ష మంతరించు ననియు, అంతవరకు

విదేశ వార్తలు

ఇంకొక పదేంద్రవరకు భారతదేశ సంస్కరణములను మార్చుము

కార్మిక ప్రభుత్వమువారి నిశ్చితాభిప్రాయము

లండన్, మార్చి 10:— కాంచీపట్టణము కాన్పూర్ను సమావేశపరచి భారతీయులకు మరి కొంచెము ఎక్కువగ స్వపరిపాలనము నొసగరాదా యని కామన్సుస్థలో జి.ల్యాన్సుబరీగారు రద్దుగ ఇండియా సహాయమంత్రి యగు పండిట్ బాబర్జీ రిచర్డ్సు గారు ఇదివరకే ఇండియా ప్రభుత్వమువారు హాయి లీగారి యుపన్యాసముల మూలముగ తమ విభానమును తెలియజేసిరి. ఆ యుపన్యాసములందు జెప్పబడిన పద్ధతుల నవలంబించి ఇండియా ప్రభుత్వమువారు భారతీయులకు ఇప్పటికంటె మరి కొంచెము ఎక్కువ స్వపరిపాలనము నిచ్చుటకు అర్హులయి రో లేదో కనుగొనుటకు విచారణను ప్రారంభించుచున్నారు. ప్రస్తుత పరిస్థితులను చక్కబరచి, ఆంధ్రోళనము లేకుండ జేయుటకు వేరుమార్గములను వెదకుచున్నారని.

నియోజకాధికారము

కానకవర్ణులకు ఎక్కువ అధికారముగారితే నని గోరూరు నియోజకాధికారమును హెచ్చు జేయవలెనని గోరియంద తేదనది. 1919 లో నియమింపబడిన జాయింటు పార్లమెంటరీ కమిటీవారి నిర్ణయముల ననుసరించి ఆలియండు ప్రభుత్వ ఇట్టి విషయమై తక్షణము ఎట్టి చర్యను దీసికొనవలెనని తేదనది.

ఇదివరకప్పుడు సరిగ్గా ప్రభుత్వమువారి ఇండియాలో లేకుండనేనున్న ఏమో స్పష్టముగ తెలియలేదనుచు దాని ఆర్థ మేదియని జే. ఎస్. వార్డెనుల్ని గారు రచించిరి.

10 వేదాంతము భారతదేశ సంస్కరణములను మార్చుటకు 1919 అక్టోబరున నవలంబించుటకు ప్రభుత్వమువారు ద్వేషించిరా యని జే. ఎస్. వార్డెనుల్ గారు రచించిరి.

నిజముగ ప్రదేంద్రవరకు ఎట్టిమార్పును భారతదేశ రాజ్య పాలనమున మార్పును గలుగజేయవలెనని రిచర్డ్సు గారు ప్రత్యుక్తి తము నొసగిరి.

భౌంబయిముల్లు గోల

ఒకప్పుడు చాల ఉత్సాహముగ నుండెను. కాని పరిస్థితు లిప్పుడు చల్లబడినవి. ఏవో ఎచుకనో అచటచట ఒకకో ఒద్దకో కొట్టుకొనిరి. ఈనంగతినిగూర్చి ఇప్పుడు ఆంధ్రము పూర్తిగ తెలియ వచ్చెను. ఈతగవును కరివ్వరము చేయుటకు స్థానికాధికారులు సాధనముల నరయుచున్నారని ల్యాన్సుబరీగారికి ప్రత్యుక్తిరచు నిచ్చిరి.

ఈనగ అగినవిదన మరల కచ్చేవారము ప్రారంభమైపు డు అదిలానే ఈ విషయమునుగూర్చి ప్రశ్నించెద నని ల్యాన్సు బరీగారు తెలియజేసిరి.

అలివియరు ప్రభువు-ఉప్పుపన్ను

ఉప్పుపన్నును గూర్చి అలివియరు ప్రభువు జి. స. గి. క ఉపన్యాసమునుగూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి ఇండియా మంత్రిని బరిగిన ఉత్తరప్రత్యుక్తిరచుటకు తెలియజేయవలె ఈ విషయము రహస్యముగ నుంచవలసినవిషయ మగుటచే తెలి యజేయుటకు వీలులేదని రిచర్డ్సు గారు జే. బార్న్స్ ఏటుగార్ని బదులిడిరి.

బెంగాలు రెగ్యులేషను

1818 సంవత్సరమునా III క రెగ్యులేషను అస లు మొదట ఏ ఉద్దేశ్యముతో ప్రవేశపెట్టిరో 'దానికే వినియో గింపవలెననియు ఉత్తరప్రత్యుక్తిరచుటకు ప్రదేశములందు తప్ప ఇతర బ్రిటిషు ప్రజలపట్ల అనవర్తించు రాజకీయ వ్యవహారముగ కలెక్షనాగమయోగమును జేయవలె ననుసంభావనా గూడ అత్యవసరముగ నుండెదగుటచే ఈ రెగ్యులేషనును అసలు జరుపవలెనని రిచర్డ్సు గారు తెలియజేసిరి. బెంగాలులో మరల

రాజకీయ వ్యవహారములకు ఈ రెగ్యులేషనును అసలు జరుపవలెనని. ఇప్పుడు తక్షణము దీని ప్రత్యుక్తి ఇంకొక కానకము ప్రవేశపెట్టుటకు ఇండియా మంత్రి సంసిద్ధుడగు తేదనది.

మరియు మరికొన్ని ప్రశ్నలను అప్పటికేపు దడిగొనినవి ఈ విషయమును మరల సభ సమావేశమైన వెంటనే కడలించెద నని ల్యాన్సుబరీగారు తెలియజేసిరి.

తెయ్యికో బాతకప్తము

తెయ్యికో బాతకప్తము మరల కలెక్షనంద జేయు మార్గ ము సరయరెవనియో అందులకు నలయుచర్యను దీసికొనవలెనని చాలమంది అడిగిరి. మొన్నటి బాతకప్తముమై అమాల్ గణముగ విచారణసంపదనని కావ్యతనిధి కుత్తుపుజే నవలెనని ల్యాన్సు బరీగారు గోరిరి. ఈనంగతినిగూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ను పూర్ణముగ విషయము లన్నిటిని తెలిసికొనెదననియు అందుచే ల్యాన్సుబరీ గారు నూనించి. ఈ రాజకీయవిధి ఇండియా మంత్రి ఆజ్ఞానిచ్చుట నవసర మనియు రిచర్డ్సు గారు తెలియజేసిరి.

లాహోరు దాస్యమును (స్వత్యముగజూచారు) వెల్లి ప్రదర్శనమునకు బంధించిరిని తెలిసిందను దానినింపుటో చాలమందికి మరలసంభావన ఈవృందమును ఇంగ్లండుకు బంధ యత్నించుచున్నారని గ్రహించి ప్రజలు కోపమును బాపుచు న్నారనిగూడ దీనిని త్యజించవలెనని జేస్సుగారు రద్దుగ ఈవిషయ మై ఇండియా ప్రభుత్వము వారిని అడుగుచున్నా నని రిచర్డ్సు గారు తెలియజేసిరి.

వైచి ఆర్థిక పరిస్థితులు

ప్రభుత్వపరిస్థితులు

నెనేటు వైఖరి

లండన్, మార్చి 10:—రాత్రి 9-20 టైముప్రతికా విలే ఖరీ ప్యాసినుండి ఇట్లు వెలుపుచున్నాడు:—

ఇట్టి కష్టపరిస్థితులందు నెనేటువారు ఆర్థిక పరిస్థితులను చక్కబరచి ప్రభుత్వమువారి ఏర్పాటులను అసలులోపెట్టుటకు అనుసంభావించుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు పరిపాలనమున తమ ఉత్తమపులను ప్రయోగించి మిక్తవ్యయమును జేయుటకు గోరబడిన దానిని నే నేటువారు నిరాకరించిరి. అగ్నిపుల్లల పరిశ్రమకు ప్రభు త్వమువారి ప్రోత్సాహము లాభముండవలెనని గ్రహించి నూనాపల్లిని తీసికేసిన అనుబంధమును ఎత్తివేసిరి.

ఈ రెండువిషయములపై పోయింకేరుగారి ప్రభుత్వము ఆధారపడియున్నది.

నూనావారువారు నెనేటుతో చర్చ ప్రారంభమగును. అప్పుడు రాజకీయపరిస్థితులనుగూడ బిగించును. ప్రభుత్వమువారు రాజకీయ అవసరము లేకుండ ప్రయత్నించెదరు. ఒకవేళ పో యింకేరుగారు చలించుకొని నెనేటు కాబడవలసినప్పుడు.

ప్రభుత్వమువారు ఆర్థిక పరిస్థితులనుగూర్చి చర్చించిరి. నో ట్సు ప్రచారమును తగ్గించెదనని తెలియుచున్నది. భగ్గంజుజేయ బడిన ప్రదేశములనుగూడ తక్కువదేబ్బుకు ఖచ్చితమేదవరకు.

డిస్కంతులు లేకును మోద్దించెదరు. కాని అంతయు రహస్యముగ నుంచబడుచున్నది.

ప్రాంకు

నగధరించుటకు జేయబడిన ఏర్పాటులను చర్చిత్వమువారు రంగీకరించిరి. నూనావారువారు చర్చ ప్రారంభమగును. కనివార ముతో పూర్తియగును.

అప్పుడనులందు పరిశీలనవారకు ఉపాధిని కలుగజేయు టకు నెన్నీ పోవేదని ప్రవేశపెట్టిన లాభకరముగ నుండునని పోస్టుమాస్టరు జనరలు తెలియజేసెను. ఈ విషయమై ఆర్థిక మంత్రి కష్టమైనను అంగీకరించుటకు జేసెద ననిరి.

పెరిషియాలో రిఫర్టుకు

గాతరిని నిన్నటిదిగము (9 తేదీ) గొప్పసభకలెను. చాలమంది రిఫర్టు గాతరిని రితివార్తల నడిపి.

పెరిషియా చక్రవర్తి పదభ్రష్టుని జేసినయో అయిన పెరిషియాను వీడి ప్యాసినును బోవునపుడు మరల పెరిషియాకు రానక్కరలేదని ప్రజలు జెప్పినయో తెలియుచున్నది.

జిల్లా కలెక్షనలో అగ్నిప్రమాదము కలుగటచే 80 మంది చనిపోయిరి.

వైచివారికి జర్జనుకురద్రవము లేకుండ జేయుట

ఆంగ్లో వైచివైత్రి

లండన్, మార్చి 10:— (పరిశ్రమకలెక్షనమున తెలియ జేయబడిన విషయములకు పరామర్శపట్ల ఆందోళన సానుభూతి తెలియజేయు చున్నాము. జర్జనీ మరల కాలు జేయ కూడ దీసికొని వైచివారికి యువనగము గలుగునని అందరను గుర్తించిరి. అయినప్పటికి బ్రిటిషువారు వైచివారితో ఈ విష యమై సైనికవిషయములను అంగీకరింపరాదు. మరలయు యారు లెనుల శాస్త్రమిండుకొనుటచే కష్టపరిహారము తెలివరకు నమూనా లేనో ఆప్రకారమే యారు లెనుల పరామర్శ ఆర్థిక మిండుకొనుటచే జర్జనులకుండి ఉచ్చవము లేకుండజేయవలె. కష్టపరిహారములకంటె జర్జను ఉచ్చవము లేకుండుటయే చాల ముఖ్య మనుచున్నాము. ఈ ముఖ్య విషయమై పోయింకేరు మన్మోహన్ గారికి జరుగు చర్చలకున ఏవో పరిష్కారము గావచ్చుననుచున్నాము.

ఇటలీతో బాబోలందును గూర్చి ఏమైన పరిష్కార ప్రయత్నములు జరుగుచున్న వాయని యాడుగ ఆ విషయమై ఇటలీకి ప్రాతినిధినియో వారి బాబులై ఎదురుబాటుచున్నార మని మన్మోహన్ గారు బలవతిచ్చిరి.

మరాఠో

లో మరల రెండు స్పెషలువారి శేఫులను మాట్టడించెదరు కాని సమాప్తముగూర్చి అవసరపరచుములు జరుగునందు సామగ్రియు సప్త యు అనుమిచ్చునని. అసలు మాట్టడిన మార్గ ములను రిఫులు మాట్టడించుచున్నాము. స్పెషలు ఫానములపై చాడినవిరి.

మేజరు ఆస్ట్రా

గారిదోదరు ఫానమునకు అశనుతో ఎవరను పోటీ నున్నరని తెలియచున్నది. అతడు ప్రభుభక్తి ప్రమాణమును జేయవలెనని కేరలము ప్రమాణములకు బరిగెనని హెయ్స్ గారు తెలియజేసిరి. అందుచే ఎవరను అయిత్ ప్రత్యర్థిగూడ నూడెదని కార్మికకర్మలకు తెలియజేసిరి. అస్కెక్టు గారు నూడ ఇదే ధోరణితో లిబరలుకు ప్రాసెసు.

బవేరియా విప్లవకారులు

లూడెక్ బార్న్సు విప్లవకారుని యాదును సారాయి కొట్టుకొగ్గర ఆల్బరికంటియూ హిట్లరుగారే కారకులనియు సాయు ధవైకులను విడిచివరచెదమని ధియజెలిరనియు వాక్ లాసో గారు సూక్ష్మమునిచ్చిరి. హిట్లరుగారి కేధవచుండెను అసత్యమని రి. హిట్లరు గారు మహావక్తరునిరి. మరల జర్జనులనధరించుటకు అవకాశము మెచ్చును ఏమోఅని జర్జనులు హిట్లరుగారిని కలం చుచుండిరి. వీరు తనను వాక్ కాదుగారిని చుట్ట వేసిరి.

నష్టపరిహారములు

లండన్ చర్చలు

లండన్, మార్చి 11:—ప్రభుసంకలెక్షనగూర్చి తానును పోయింకేరుగారును గతినీ మరల చర్చించుటకు ఆర్థిక ప్రత్యేక పరిష్కారము తమనిజేదనమును ప్రవేశించుటకు జేచియుండవలె నని మన్మోహన్ గారు తెలియజేసిరి.

బ్రిటిషు రాజకీయవేత్తలు ఇప్పుడు తమ సామర్థ్యమును బహురసము బాపవలెననినోబులు వచ్చిరి. జర్జనీపరిస్థితి ఇప్పుడు ప్రాంకుపరిస్థితులకంటె ఎక్కువఅందోళనముగ నున్నది. కాన అతిమాగములతోగాని ఈసమావేశమున ప్రవేశించరాదని యు మన్మోహన్ గారు అనివేషముగ గడ్డికనముగ దిగువారు గారిని డెయిలీ పోకాల్సుక్రిక లేజపుచున్నది.

మర్క్సిలో బహుభాష్యాత్మమును తొలగించ వలెనని ఆంగ్లా అసెంబ్లీవారిని తురుమ్మ డ్రీలు గోరుచున్నాము.

చీనాపట్టుములు నరకుట జెర్మనీబాటు వచ్చిని, ఈ విషయ లన్నియు చాలవరకు మూయుచున్నవి.

సర్ టెబ్ కార్మ కుట్టుగారితో కర్మచరించెదరు అను వివాదము తెల్పుగారి కిప్పించిరి. కుట్టుగారికిగూడ తనవతి అన్యధా ప్రకర్తించెదమకు భర్తతో వివాదము కిప్పించిరి.

సిహాను హా అయ్య తెగజారు రమతమ లాభములనే జూచుకొనుచున్నంత కాలము క్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతిరీక్యము నిజము కప్పదని దీక్ష మైపుప్రభువు లెఱుపుచున్నాడు. కొంత కాలమున పదవ కేవిభేదములు అంతరించును. శ్రోత్రరాజ్యాంగ నిర్మాణ ప్రకారము శ్రోత్రసభ్యులను కాననసభకు ఎందరో వచ్చెదరు. వీరికంతయు బాధ్యత అధికారము లుండును. వీటిని చక్కగ సామర్థ్యముగ విషయోగిచుకొనినచే మరంత ఎక్కువ అధికారమును వీరి కిచ్చుట మనకు ప్రభు ననిరి.

ఓపికపట్టును మేలనియ, వీరు సూచించియుండిరి. మేకతాలిగ్గా జ్యోత్యము సఫలమయ్యెను. ప్రతిష్ఠంభన ప్రయత్నము కనుమూసి కేరుచనంతలో నంతరించెను. ఇందు కేరెనిని నిండిన బనిలేదు. శాసనసభలలో నెంతటి ధీరచిత్తులు జేరినను, మొగ మోటుమి వారిని క్రమ్ముకొనుట సహజము. కేవలము ఇప్పుడు ప్రజలకర్తవ్యమేమియో స్పష్టమయినది. కేవలము అధికారవర్గమును చిక్కులలో పెట్టజయ్యె ధ్నించుటచేని కేవలభయము గలుగజాలదు ఇట్టి ఎత్తులను దాటుటలో, వారు అరితేరివారు. ఏ సమయమున కెట్టి ఎత్తు నవలంబించవలయునో, వారికి దెలిసి నంత చక్కగ మన నాయకులకు దెలియదు. నిరంకుశాధికారము వారికి హస్తగతమై యున్నది. ప్రజాశక్తి వృద్ధియగు కొలదియు, అధికారవర్గబలము హనియంతట యడియే తగ్గుచుండును. స్వరాజ్యము ప్రజలను సమీపించుచుండును. ఇతర వ్యవహారము లెటుబోయినన, ఇంగ్లండులో నెంత ప్రతికూలవాతావరణమున్నను, జాతీయనిర్మాణము చురుకుగ జరుగుచో, స్వరాజ్యసిద్ధి నాటంకకరుప నేరికిని సాధ్యపడదు. దేశ మికనయినను సరియగు తోవను ద్రొక్కి ఈప్రతిభామును బడయుగాక!

ప్రభుత్వనిశ్చయము

ప్రభుత్వనిశ్చయము, కాశీనగరంలో నేని, హైదరాబాద్ శాసనసభలో నేని మరెయి క చూరు వెల్లడియయ్యెను. ఇదివత్సరముల గడువులోపల సంస్కరణ శాసనములో మార్పుగలిగింప వీలు లేదని, ఇండియా సహాయమృతిగారు స్పష్టముగ దెలియజెప్పిరి. లేదని ప్రభుత్వమువారు త్వరలో బుద్ధిపూర్వకముగ స్వరాజ్యమును బ్రసాదించెదరను నాశి యంతరించినది. ఇండియామృతిగారు తమ యభిప్రాయమును మార్చుకొనెదరను నూహ విఫల మయ్యెను. 1818 సంవత్సరపు బెంగాలు రెగ్యులేషనును సరిహద్దు ప్రాంతములకు మాత్రము వర్తింపజేసెనను వాగ్దాతమును అనుబంధ బెట్టించుటకయినను, ఇండియామృతిగారు రంగీకరింపరయిరి. జులై విషయమై విచారణ జేయగోరుటకు సంతకము తాము పూనుకొనమని, ఇండియా సహాయమృతి తెలియజేసెను ఇండియా మృతియే యిటులబలుకుచుండ, ఇక హెయిలీగారు రెటుల జెప్పెదరో యూహించవచ్చును. నైహూ గారికి బదులుజెప్పచు హెయిలీగారిచ్చిన యువన్యాసము, ప్రజాశయములపట్ల ఏమాత్రము సానుభూతి జూపుటలేదు. సంస్కరణశాసనము ననుసరించి, అంతరములవెంబడిగాని నభివృద్ధి గలుగజాలదు. ఇట్టి అంతరములను నిర్ణయించువాధ్యత పార్లమెంటుసభ వారికి మాత్ర ముండినవలయును. ఈరెండు మాత్రములను ప్రభుత్వము వారత్రిక్షింపరని, హెయిలీగారు స్పష్టపరచిరి. అట్టిస్థితిలో ప్రజలకింకను ఎట్టియాశగలదు? ప్రభుత్వనిశ్చయమేమియో అనుమాన రహితముగ వెలువడినది. ప్రజలనిశ్చయ మికమిద కావ్యరూపము వెల్లడిగావలయును. ప్రజల స్వరాజ్య సంపాదనాభిలాష బూటకముగాదని, ప్రపంచము గ్రహించునటుల జేయవలయును. లేనియెడల భారతీయులు కరిహాసపాత్రులగు దురనుటకు సందియము లేదు.

ఆంధ్రుల గాంధీ మహాత్ముని పుజానిధి

లక్షరూపాయలు సమర్పించవలెను

యథా శక్తి ని తోడ్పడుదు

ఇదివఱకు	వాగ్దానములు	ఇదివఱకు	వసూళ్లు
గంజాంజిల్లా	6258-12-0		3544-12-0
	9-13-0	తాడిపత్రి చంబాలు	
		సంకటి కొండా రెడ్డిగారి ద్వారా	20-0-0
మొ	6268-9-0	మొ	3564-12-0

గాంధీమహాత్ముని పంచనము
గాంధీమహాత్ముడు పూనా వైద్యాలయమును వదిలి, సమద్రతీరమునకున్న జామో అను గ్రామమునకు బోయిరనువార్త ప్రకటించబడెను. మహాత్ముడు మరల కోల్కాని ఆస్పత్రిని విడువగలిగినందులకు, పరమేశ్వరుని కొనియాడదగును భారతీయుల ప్రార్థనలు సఫలమయ్యెను. సమద్రతీరమున నివసించుటవలన, మహాత్ముడు త్వరలో స్వస్థత జెంది, మరల ప్రజలనుధ్యకు విచ్చేయనని నమ్మెదము. గాంధీమహాత్ముడు దేశనాయకత్వము వహించుట కిప్పుడున్నంత యవసరమిదివర కెన్నిడును లేకుండెను. మహాత్ముని సిద్ధాంతములే శాశ్వతసౌఖ్యము మెసకగనని, ఇప్పుడు మరింతస్థిరపడినది. వీనిసత్యము అనుభవపూర్వకముగ దెలిసివచ్చుచున్నది. మహాత్ముని యువదేశముల నిడివరకు భక్తి శ్రద్ధలతో నిర్వహించి యున్నచో, స్వరాజ్యలక్ష్మి యీనరికి దేశమున తాండవమాడుచుండెడిది. ప్రస్తుత విషమస్థితికి తావుండెడిదిగాదు. గతించినదానికి వగచి ప్రయోజనములేదు. అవజయములే విజయమునకు దారిజూపును. మనోనిశ్చయమును బలకరుచుచు. ఇప్పటికయినన, మహాత్ముని యడుగుజాడల నడుచుటకు దేశము సమకట్టునని, విజయము ద్రువమగును.

ప్రథమ కర్తవ్యము
హైదరాబాదు నైజాముగారు బీరారును మరల తమ కిచ్చివేయుచో, స్వపరిపాలన మొనగెదమని వాగ్దానము జేయుచున్నారు. ఈ వాగ్దానమువై నమ్మకము గురురుటకు, ముందుగ హైదరాబాదు ప్రజలకు బాధ్యతాయుత పరిపాలనమును క్రసాపింపవలయు నని, బేరారు నాయకులు గోరుచున్నటుల వేరొకచో ప్రయత్నింపబడిన తంతివార్త బట్టి దెలియగలదు. వీరి కోర్కెయందు విశరీతమేదియు లేదు. స్వపరిపాలన మొకరి కనవరమని నైజాముగారు రెంచిన, అది ఎల్లరకును అవసరమే నని గ్రహించుట సమంజసము. తాత్కాలికావసరముల కొరకు, స్వపరిపాలనము నామోదించినటుల బ్రకటించి లాభములేదు. స్వపరిపాలనము ప్రజల జన్మస్వాతంత్ర్యము. బీరారురాష్ట్రమున కది ఎటుల యవసరమో, హైదరాబాదు సంస్థానము నకును అని యత్యంతావసర మునుటకు సందియము లేదు.

మధ్యరాష్ట్ర శాసనసభ
లాభనష్టములనుగణించక మధ్యరాష్ట్ర శాసనసభ వారిదివరకు బట్టెలుగొంటుల నన్నిటిని నిరాకరించిరి. బ్రిటీషువస్తుబహిష్కారము నామోదించి వీరిమార్గము హైదరాబాద్ శాసనసభ వారవలంబించి

యున్నచో, విగుల సంభావ్యముగ నుండెడిది. ఆత్మగౌరవమును నిలుపుకొని, తా మిదివరకు జేసిన వాగ్దానములను చెల్లించుకొనినందులకు, మధ్యరాష్ట్ర శాసనసభవారు భారతవర్షాభినందనములకు పాత్రులు.

మహాత్ముని కందేశము
దక్షిణాఫ్రికాకు మహాత్ముడు గంభీరముగ సం దేశము మెసంగెను. భారతీయులను ప్రత్యేకపు గూఢములక్రింద నుంచు ప్రయత్నము వెనుకటివాగ్దానములకు భంగకరమని మహాత్ముడు స్పష్టముగారికి దెలుపగోరెను. మహాత్ముని హితముచువిని, స్పష్టము గారికయినను తాముగావించినదోషమును నవరించుకొనుట యుక్తము. లేనిచో దక్షిణాఫ్రికాకు తీరని కళంకము వాటిల్లకమానదు.

భారత మహమ్మదీయులకు ఖలీఫా సందేశము

భారతమహమ్మదీయుల కృతనిశ్చయము
మహమ్మదాలీగారి పృథ్వీత్తరము
ఖలీ, మార్చి 11:—ఇటీవల పదభ్రష్టత నొందిన ఖలీఫాగారి కార్యదర్శిగారు తెంటటు (స్విట్జర్లండులో) నుండి మహమ్మదాలీగారి కిట్లు తంతివార్తనంపిరి. “పవిత్రమగు ఖిలాఫతును కాపాడుట యందు చాలసహాయ మొనర్చిన భారతమహమ్మదీయుల యశాదార్యమునకు, తమ శిశువాత్సల్యమును ఆనందమును దెలుపవలెనని మనఖలీఫాయగు అబ్దుల్ మజిదుగారు గోరిరి.”

ప్రత్యుత్తరము
తంతివార్తద్వారా ఈ క్రింది ప్రత్యుత్తరము పంపబడెను. “గురువరుని పితృవాత్సల్యమునకు చాల కృతజ్ఞులము, భారత మహమ్మదీయులు, తమ తుగష్ట సోదరుల, రాష్ట్రీయవ్యవహారములందు జోక్యము గలిగించుకొనగోరరనియు, ఖిలాఫతును బలపరచి సాగించుటకు మాత్రము కృతనిశ్చయమై యున్నారనియు, మా వాగ్దానమును వారికి విన్నవించ గోరుచున్నాము.” (అ. ప్రె.)

భూగ్రామ మరణము

బొంబాయి శాసనసభ
భూమి శాసనసభ బొంబాయి నుండి బొంబాయి శాసనసభకుగా కొన్ని దినములు ఉండిన భూగ్రామ మరణము గూర్చి అధ్యక్షుడు చెప్పెను. ప్రభుత్వము వారు విచారమున దెలుపుచున్నారని గర్హించవలసినదని తీర్పుని.

(అ. ప్రె.)

నిమ్మ బాతులు: మదరాసు ప్రభుత్వము

ఎల్. సి. గురుస్వామిగారి యుగన్యాసము

మదరాసు కానకభయంబు బడ్జెటును విమర్శించుచు అంతర్గతము సంఘ ప్రతినిధియగు ఎల్. సి. గురుస్వామిగారు ఇట్లు వక్రపించిరి:

కాగల సంవత్సరపు బడ్జెటును ప్రవేశపెట్టినందులకు గా, ఆర్థిక సభ్యులను బట్టిండుచుచు కొన్ని విషయములను గూర్చి వా యభిప్రాయములను వెలువరచితిని. నిమ్మ బాతుల సంబంధ కాఖ జిల్లాలలో కొత్తగా వ్యాపింపజేయుటను బట్టిండుచు ఆ విషయంబును తోచుకొనుచున్నది. నిమ్మ బాతుల సంబంధమును సంబంధించినంతవరకును, ఈ బడ్జెటు చాలవరకు నిమ్మబాతులను బట్టిండుచు చెప్పవచ్చును. నిమ్మ బాతులకి ఆకాభంగకరముగనున్నది. ప్రామాణికతరు లధికారము నకు వచ్చినపుడు తమకెంతో మోటుగలుగునని నిమ్మ బాతుల చాల ఆశించుకొనియుండిరి. మేముగూరకే వారుమాత్రం అప్పు విధ ముల మేలుచేయుదురని మేము వాస్తవముగ తలంచుచుి. కా అట్టి చేమియు జరుగలేదు. ఏ ప్రభుత్వముయొక్క చేమముగా న న సామాన్యపు చేమమునై ఆధారపడియుండును ప్రపంచమున ఏవారగక ప్రభుత్వముగాని మొట్టమొదట నిమ్మ బాతులను సంస్కరించుటకు ప్రయత్నము విరమించియున్నది. కానన సభను ఆపుటచేయుచు గవర్నరు విల్లింగ్డను ప్రభువు ఏప్రిల్ 23, 1923 నాడు చెప్పినదేమి?

“మరియు క ని మ య ము న గూడ నే న ను కొనినంత తృప్తి కరమగు అభివృద్ధి జరిగి యుండునని. కాబట్టి బడ్జెటుకొరత, నిమ్మ బాతుల బడ్జెటును ఉద్ధరమును గూర్చి సరిగా పరిశీలి యుండవలెను.” తరువాతి మట్టుకు ఏమి జరిగినది? వారి పరిశీలనలను గమనించి సంస్కరిం చుట కెంతైనను ప్రయత్నించిరా? రాజకీయ సంస్కరణములకు ను రావలెననియు, విశేషములంటి భారతీయుల కెక్కువభా గ్గలను సానుకూలముగా, విద్యార్థులను హిందూవులు అందో శన గానిండుచుండురు. కాని ఇట్టి సమయమున, బడ్జెటునును నివారణమును సమయమున నిమ్మ బాతుల సుధ్యంబి నామనము లందు అతడు పురికొల్పవలెను. ఏమియు చేయవలయునని తేదా? మనది నివేదించవలసిన బడ్జెటు ప్రకారము మొత్తము ఆదాయము లో లాండు రెనియ్య నూత్రము 762, 01 లక్షలు. త్రాగునీరు వలన 518, 69 లక్షలు వచ్చునది. ఈ రెండు ధాని లో ము ఖ్యముగ వ్యవసాయముచేయునది నిమ్మ బాతుల వాత. వారి కృషివలననే ప్రభుత్వమునకు ఈ లాభంబు రెనియ్య 76 లక్షలు వచ్చుచున్నది. లాభంబురెనియ్యతవన, ఎక్కువ ఆదాయము ఎక్కువ కాఖనుండి వచ్చుచున్నది. ఆదాయము నిమ్మ బాతులనుండియే అధికముగ వచ్చుటలేదని ఎవరైన చెప్ప గలరా? స్వతంత్ర కల్యణము 214 లక్షలు సాకాయముల 289 లక్షలును వచ్చుచున్నది. ఈరెంటిని ఎక్కువగ పరియోగించునది నిమ్మ బాతులే. ఏదో యోగరూపమున, ప్రభుత్వమువారికి ము నిమ్మ బాతుల మూలముననే సామగ్రి చంద్రులకొట్ట ఆదాయ మువచ్చుచున్నది. నిమ్మ బాతులను కూలి స్వ్యామీనము, ప్రభుత్వ మున కేలి ఆదాయ మొసంగుచుండునో చూచిన, వారు చేయు పరీక్షలు విడిచివేసిన.

నిమ్మ బాతుల సంబంధమున ప్రత్యేకించబడిన కాఖనుగూర్చి ప్ర భుత్వమువారు కొంత ప్రత్యేకముగ గురితు చేశారు. ఆకాఖ ఇంకను అభివృద్ధిగను శృంగారమును పనిచేయుట తేనెండులకు నేను నిలిచియున్నాను.

1923-24 వ సం॥ కు రూ 5,92,200 లను 1924-25 వ సం॥ కు రూ 5,80,100 లను మాత్రమే బడ్జెటుచేయబడినది. ఇది అభివృద్ధియొందుని మీరే చూచుకొనింట్లు. జాగ్రత్తమును మర భ్యుదయనై నాయలకు రూ 1,85,000 లను మార్గమున, శృ కానకాభివృద్ధిని రూ 52,500 లను ప్రత్యేకించబడి యుండ కాగల సంవత్సరమునకు నాయలకు రూ 95,000 లను మార్గము ను శృకానకాభివృద్ధిని రూ 25,000 లు మాత్రమే బడ్జెటుచే యబడియున్నది. ఈయంకెను జూచిన, మిక్కిలి ఆకాభంగము గలుగుచున్నది. మదరాసు నగరమునందలి పరచేరీలకు రూ 25,000 లు ప్రత్యేకించబడినందులకు సంకీర్తించవచ్చును. పర చేరీ అనునదియన “పర” భాగమును ఉపయోగించు తోడుతుగాక లనని నేర్పునొచ్చుచున్నది. మదరాసులో లేవనకాఖవనికై రూ 5,000 లు ప్రత్యేకించబడినదే. ఈ మొత్తము ఉద్యోగుల ని మిత్త మే య గు వో ఆయుద్యోగులను ఎక్కువకుండుని

నిమ్మ బాతులనుండియే నియమించవలెనని నేను కోరుతున్నా ను. ప్రజలయొక్క సహాయము కనుగొనుటకే వారు ఇతరులకన్నను తగి యుండును. ఇట్లుక, నివాసములనుగూర్చి గర్వకరముగాని ఇట్టి యుద్యోగములను నియమించుటకున లాభములేదు. ఆదాయము గాక, సాధ్యమైనంతవరకు మామారులనుండియే ఆకాభివృద్ధి గులను నియమించవలెను. సమర్థులైనవారును, తెలివైనవారును నిమ్మ బాతులను నున్నాడు. వారికి అలవెత్తులను ఇచ్చి పనిచేయుం చుకొనవచ్చును. ఈవిధముగ ప్రభుత్వమునకుగూడ లాభము గలుగును.

మదరాసులో అధికారికముగ గృహములకు రూ 10,000 లను ప్రత్యేకించినందులకు నేను సంకీర్తించుచున్నాను. ఇంత మొత్తమును 1923-24 వ సం॥ కు బడ్జెటు చేసిన న ను గూడ వ స తి వ్యాపారము చాల కాలము వరకు ఏర్పాటు చేసియుండలేదు. ఈ విషయ గృహమునందు చేరవలసి కొందరు ఇతరులూ ఆధికారిక విద్యార్థులు జూను మాన మాకరములకు పాఠశాలలలో బ్రాహ్మణులను స్థితికేలులు ఊరము తేతముల కట్టివున్నానని ఈ యూరికి వచ్చిరి. కాని లేవన కాఖనుండి వారికట్టి జవాబును అందియుండలేదు. రెండుమా డుమానములు ఇచ్చుట వృధాగా గడిపి వాచ మోల నిను గ్రా మములకు వెళ్లిపోయిరి. వరతిగృహపు వార్డును దినంతయు ఈవనియందే గడపునట్టివాడుగ నుండవలెను. ఏ వ్యాపక కా కాలములో వచ్చు విద్యార్థుల నిండులకు నియమించుట యను దిరము. ఈసందర్భమున వరతిగృహ అవారన సంఘమును గూ ర్చించు ఒకరికే చెప్పవలసియున్నది. ఈవరతిగృహము నిమ్మ బా తులకు యుద్దేశించబడినను ఆవారనసంఘమునందును అయి డుగారు సభ్యులలో అభ్యుదయ లేవన కనువనరును ముగ్గురు అగ్రకాతి హిందూవులు ను నున్నారు. నిమ్మ బాతుల కై యుద్దేశించబడిన సంస్కరణములకు నిమ్మ బాతుల సంస్కరణములకు అగ్రకాతి హిందూవుల సంఖ్యను మెచ్చుగ నుండుటయును ఎట్టి బాధిత్య ముగూడో వాకు తెలియజేస్తుంది. ప్రభుత్వమువారు తిలించు ను సులించెదనని నేను తలంచుచున్నాను. స్థానిక సంఘములం దు, కానకభయంబు మాకెక్కువ ప్రాతినిధ్యము నిప్పించుటకు లేరు కనువనరును కొరవలసిన యవసర మున్నది. అట్లే యూ యూరవారనసంఘము నందును నిమ్మ బాతుల కెక్కువ ప్రాతినిధ్య మును అజాన కలగజేయించవలెనని నేను కోరుతున్నాను. అంతియగాక, లేవన కనువనరు కాకాఖలనుమాన గూడ నిమ్మ బాతులవారిని ఎక్కువకుండుని నియమించవలెనని కోరుచున్నాను.

నిమ్మ బాతులను ప్రస్తుతములెనే యుంచిన, దేశమునకే నవ్వును. వారికి నవరసముచేసి వార నుద్ధరించవలెనని, వారు దేశీయుల కన్నవిధముల సాంతుకుండురు. లేవన కాఖ ప్రజు ల్నుమలకు తోడ్పడి, ఆకాఖకు ప్రవృత్తి మొగసిన గాని గా॥ అధికభక్తులు చేప్పిన యుపతేజమున మోటును కలుగుటకు చాలకాలము పట్టును. నిమ్మ బాతుల కష్టములకు కలుగుటకు వారికష్టము పరిసి సహాయము చేయుట కొక ఉద్యోగి ప్రత్యేకించు ముండవలెను. ఆనీ కిరర పనుల సంకల్పముగూడదు.

ప్రభావోగ్యమును జ్ఞానూచిన, ప్రజల నివాసములకు సమీపమున అన్నపులు నేర్పాటుచేయుట కనువరకుని నేను తలంచుచున్నాను. ముఖ్యముగ చేరీక, సాలెములలో వీధివారు నివసించుచోట నేర్పాటుచేయవలెను. వెంబూరు చేరీలలో వందలలోకి వీధివారునుండువారు నివసించుచున్నాను, అన్నపూర్ణి వోట్లకు నుమరు 22 వైల్లూరుము పోయినగాని వారికి అన్నపూర్ణి అందుబాటులో నుండదు. కనుక ఇట్టి ప్రాంతములందు అన్నపులను స్థాపించవలెనని నేను కోరుతున్నాను.

కనకాభివృద్ధిగల ప్రదేశములందు లేవనకాఖలో అధికమనో ఇన్ స్పెక్టరులకు రూ 10,400 లు ప్రత్యేకించబడినది. వీరిలో నూడ నిమ్మ బాతులవారినే నియమించవలెనని కోరుచున్నాను. ప్రభుత్వోద్యోగులను దరఖాస్తులను నిమ్మ బాతులనుండి తీసి కొందుని గజెటునందు ప్రకటించిన యెడల సమర్థులైనవారు దరఖాస్తులను వెంటనే పట్టుకొందురు. కనకాభివృద్ధిగల ప్రదేశ 342 ఇన్ స్పెక్టరులలో ఎంతకు నిమ్మ బాతులవారో తెలి యవచ్చును. ఆకాభివృద్ధిగల ప్రదేశములందు నియమించుట కవు డు నిమ్మ బాతులవారి పాత్రలను గమనించవలెను. యూనియను కార్యదర్శులను అభ్యుదయలకు ముందుగ నియమించవలెనని అభ్యుం తరముచెప్పవచ్చును. కాని ఈ విషయమై వాస్తవముగ క్రద్ధుల నిమ్మ బాతుల వారినే నియమించవలెను. అభివృద్ధి కాఖ మంత్రి ఇకమాడటమైన ను కిరరంకుండుని నిమ్మ బాతులవారికి ఆకాభివృద్ధిగల ప్రదేశములందు నియమించునని నేను తలంచుచున్నాను. ఫివరీనుకాఖకు రూ 75, 600 లు ప్రత్యేకించబడినది. ఈ కాఖలో ఉద్యోగులను, ఇన్ స్పెక్టరులను, అసిస్టెంటు

ఇన్ స్పెక్టరులను, గుమాస్తాలను, బంధువులను నియమించుచు డు లేగినయ్యోగ్యతగల బెస్తకారినే మొట్టమొదట నియమించ వలెను. పశ్చిమతీరమున ఇట్టివా రెందకొగలరు. వారి తరవాత నిమ్మ బాతులవారిని నియమించవలెను.

పోలీసు కాఖలోగూడ పోలీసులను, సబ్ ఇన్ స్పెక్టరుల ను నియమించుటలో నిమ్మ బాతులను బాధ్యుల బట్టి పెట్టుట యేలేదు. ఎంతో కాలమునుండి నివసించుచుండిన నిమ్మ బాతుల వారి తేదగూట్టి అనేకచోట్ల అపదేశములందు పోలీసులకు ఇంట్లు కట్టించుచున్నాడు. పోలీసులకు ఇంట్లు కట్టించు పద్ధతికి నేను ప్రతిపాదుడను. కాని చోటును నిర్ణయించునపుడు, ఎంతో కాలమునుండి నివసించుచుండిన నిమ్మ బాతులవారిని ఆయంతము గ వెడలగొట్టుకూడదు. 60 సివిలుసర్జన్లు పోలీసు క్రింద వా రు ప్రెసిడెన్సీ, సామ్రాజ్య ప్రెసిడెన్సీలలో మదరాసు నగరమున పో లీసు క్వార్టర్సుకు రూ 22,000 లు ప్రత్యేకించబడినది ఆ ప్రత్యేకించుట ఇది వరకు అదవిగ నుండెను. నిమ్మ బాతుల లాభదాని అంతయును భూములనే ఇంట్లు కట్టించుకొనినారు. చోటులేక బాధకుడు ఈకాలమున, ముఖ్య ముగ లా, ఆర్డులను చుండుచు పోలీసు కాఖవారికి ఆప్రతేక మననే ఇంట్లు కట్టించుట వ్యాపకముగదాచు. నోరులేనివారై వరమాత్రమున, వారి కార్యక్రమము నివాసములనుండి వెడలిపో వుని యాజ్ఞాపించవలసినదా? ఈ ప్రత్యేకించుటనుండి వెడలగొ ట్టుచేసినచోటి తే బకు కాఖ యొ సను క్రద్ధులు వు కొని చేరువకేములను ని వా సముల కిప్పించ వలెనని కోరుచున్నాను. ఇందులకు ఏ మై స థ న ము కావలసినప్పిక ను కాననసభ్యులు అంగీకరింపవలెనని నేను మన్నాను. కడదిన సంవత్సరము బడ్జెటు చర్యవివరములను, దరఖాస్తు భూములను ఎక్కువగ మామాలివారి కిచ్చుకొనియుంటిని. కాని పరిశీలించే యోక్రమును మారలేదు. నిమ్మ బాతులవారు దరఖాస్తులను బెట్టి నను వారికి భూములను ఇచ్చులేదు. వీరినిగూర్చిని చూచిన, నిమ్మ బాతులకుట దుప్పిటిలోనున్నానో కాకనసభ్యులను పోషకును.

మదరాసు వైద్యకాఖలో యూరోపియన్లు, యూ రోపి యును ఆ, ఓ, ధ్రు లకు స్కూలు ల్ని వు ల కై సామ్య ప్రత్యేకించబడినది. నిమ్మ బా తులకు కేల ప్రత్యేకించలేదని తెలియజేస్తుంది. నుండు వీరిన యమై వ్యాపకము కలిగించెదనని నమ్ముచున్నాను. ఇంగ్లాండుకు బంతులకై ఇస్తవ శ్రీలకు సహాయము చేయుటకు గాను రూ 7,200 లను ప్రత్యేకించు చుండుటకు నేను సంకీర్తించుచు న్నాను. వేళమును ఇంకను అభివృద్ధిచెప్పు సాధనముల నరయు టకై ఒక విద్యార్థులకురాలకు నొక భారత శ్రీని విదేశములకు బంతులనని మార్చి 1922 సంకు నామితుడు రా॥ బి॥ ఎం॥ సి॥ రాజాగారు తుపాదించియుండిన. యూరోపు అమెరికా మున్నగు దేశములకు వెడలినపుటకు మానవులవారిని బం తులకు ప్రభుత్వమువారి రేర్పాటుల చేయవలెనని నేను నేమచు న్నాను. సుప్రసిద్ధులగు బూకరు డి॥ వాషింగ్టను అమెరికా యందు స్థాపించిన సంస్థానమును నిమ్మ బాతి ప్రతినిధులు చూడ వలెనని వాకోరిక. మావారు అచ్చటికి వెడలినప్పిక, నిమ్మ బాతు లు దభివృద్ధి అతితరగముగ జరుకునని వాస్తవ్యులము. అన్నికన్దు ములను పోగొట్టు టకు ను ని ద్య యొ సా థ న ము. ఈరాజధాని కరితును నిమ్మ బా తి యు పా థ్య యు లకై ఒక శిక్షణాబయ్యుండెను. కడదిన సంవత్సరము మదరాసు యూనివర్సిటీకి బంతులకై వైద్యమును తగ్గించుటకు కోరుచు మదరాసు లోని అధికారిక శిక్షణాబయ్యునుగూర్చి నామితుడు రావుల ముమాడు ఎం॥ సి॥ రాజాగారు నిరంజనము తెలిసికొనగోరెను. ఈ పాఠశాల కడదిన 80 సంవత్సరములకుండు యుండినది, ఈసభ్యు లెట్టిచేయవలెనని విని నేను మిక్కిలి విచిత్రించి. ఆ నేరకు అది ప్రాతిక విద్యార్థుల శిక్షణమునకు పాఠశాల అభ్యుదయముగ విదేశీయులకు అధికారులచే స్థాపించుడే ఈపాఠశాలకు ఉపద డు మంతులచే కట్టినయుండు బడెను. మీరుమిక్కిలి గడదిన సం వత్సరము జరిగి యిప్పిక నాగ్గూర మేమయ్యెనో తెలియజేస్తు ది. ఇంతయు అభివృద్ధిమా లేమి?

పగుళ్ళకు తెలము

వెల డబ్బీ 1-కి రు. 0-6-0. వి. పి. తో 0-11-0 1 డబ్బీ మొదలు 6 డబ్బీల వరకు పోటీలే 0-5-0 మాత్రమే. అరిగారు, అరిచేతులు, చర్యము కారకవలన, శిథిలాని వలన పగిలి నీరుకారుటయు, జిలపుట్టుటయు సంభవించును. ఈ తెలమును రాచిన పగుళ్ళుమాని జిలపోయి మంచివర్తము రాగల దు. పగుళ్ళునొప్పియు వయమగును. స్వల్పక్రయము. కాలి పగు శ్చకు ఈ తెలము అత్యంతోపయోగకరము. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

స్థానిక వార్తలు

రెడ్డిజనసభము:—ఇదిగత నిమిషములనుండి రెడ్డిజనసభ వార్షికసభాసమావేశము యీ నెల 20 తేదీ సాయంత్రము 5 గంటలకు ఎగ్జిక్యూటివ్ మండలభవనము నందు జరుగినది.

ట్రాన్సుమిషన్:—మైలాపూర్ శ్రీకృష్ణేశ్వరేశ్వరాలయములోను బ్రహ్మేశ్వరాలయములోను ప్రవేశముచేసిన ప్రేక్షకుల సమీక్షాసభలు 14 వ తేదీన ట్రాన్సుమిషన్లను 5 గంటలకు వాస్తవమునకు 2 గంటలకును.

ఫిఫ్త్ డివిజన్ మేజిస్ట్రేటు:—ఎల్. ఎ. కామియేడుగారి ప్లాగ్, డా॥ కృష్ణమూర్తి శర్మ, ఎల్. ఎల్. ఎల్. డి. పాపయ్యశాస్త్రి సమక్షమున, మదరాసు ఫిఫ్త్ డివిజన్ మేజిస్ట్రేటు గారు నియమించిరి.

మైలాపూరు సంగీతసభ:—ఈసభవారి వార్షిక సమావేశమునకు, 16 వ తేదీ సాయంత్రము 5 గంటలకు మైలాపూరు సంగీతసభ మందిరమున మాడవీధి, మైలాపూరులో బెంగళూరు వాగ్గేటంగారి పాటకచేర్చి జరుగినది.

నూలువడకుట-పోటీపరీక్ష:—నగర తాలూకా కాలిగను సభాసభాద్య (కల్యాణజిల్లా) నగరంలో 14 తేదీ కుకావళిసభాద్య నూలువడకుట సందర్భమున పోటీపరీక్ష జరిపి బహుమతు లిచ్చెదరు అజిల్లాలో వడక శిల్పివారందరూ రావచ్చును. బహుమతులకు విరాళము లాసంగ ప్రార్థితులు.

చెన్నపురి ఆరోగ్యము:—మార్చి 8వ తేదీ అంతకును వారమునందు మరణసంఖ్య పాటునకు పెరిగింది 86, 4 చొప్పున ఉండెను అంత మరణవారము 42.4 చొప్పున ఉండెను. 42 మరు స్త్రీలకు వచ్చి 3 వ కాలము జేసిరి. 35 గురు ఇతర వ్యాధులవలన మరణించిరి.

సత్యహరిశ్చంద్ర:—గుల్మిపాతక సమాజమువారు శేపురాలి 9-80 గ తిరుతిక్కేటి, ఎం. ప్రేమ ధీమేరులలో సత్యహరిశ్చంద్రపాటకమును అభయపాద గర్భము దండలం అర్పణ క్రింద కన్నడభాషలో ప్రదర్శించెదరు. సి. వి. మల్లప్పగారు హరిశ్చంద్ర, విను సు. దరమ్మగారు చంద్రమతి పాటలధారించెదరు.

మదరాసు కార్మికసంఘము:—విన్నపించిన ప్రత్యేక సభలో మదరాసు కార్మికసంఘమునా రిడిగను తీర్మానము గావించిరి. రానున్న అంతర్జాతీయ కార్మిక మహాసభకు మదరాసు కార్మిక సంఘమువారు ఇండియా ప్రతినిధిగా జి. ఎస్. అ. డేలుగారిని బంపరలెనని ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి విన్నవించుకొనుచున్నారు. ప్రకారమునాది స్థాపించబడిన సంఘమునకు ఆరండేలుగారు అధ్యక్షులు.

శ్రీ విష్ణుపురాణకాలక్షేపము:—నవల వైదిక మతమునాటికేతన “తత్త్వవేదో విష్ణుపురాణాత్” అని తత్త్వవేదము నందు ముఖ్యప్రమాణమనియు పురాణరత్నమనియు పేర్కొనబడిన శ్రీవిష్ణుపురాణమును మదరాసు ముత్రియన్ వన్ వీధి వడకరాజమహల్ మణిపాళ మహామూలస్సాధిలో శ్రీ ఆదివారము 5 గంటలకు 4 గంటలకు శ్రీ హక్ పండిత శర్మల నరసింహాచార్యస్వామివారు తెలుగున నువ్యాసించుచున్నారు. ఈ సభాగతులు విచ్చేసి ప్రార్థితులు.

రాకపోకలు:—డి. ఎ. డి. అచ్చిగన, ఫిఫ్త్ నెల రుచీనూపర్నెంటుగారు నీలగిరినుండి నేటిఉదయం విచ్చేసిరి.

రా. టి. ఎన్. గోపాలస్వామి అయ్యంగారు, మంచా యతిలింగప్పాచార్యులు జనరలుగారు కోయ బుతూనకు, ఎల్. ఇ. శర్మ, రాబడిపన్న అసిస్టెంట్ కమిషనరుగారు కనకూరుకు, రాజాసాహెబు, పూర్ణిడిపిఫిఫ్త్ గారు వాల్తేరినకు నిన్న రాత్రి బోయిరి. మైసూరువారి టి. గారు శేపురకుం చెన్నపురి విచ్చేయుదురు.

డి. బి. టి. రంగారామిగారు నేటిరాత్రి బొంబాయికి బోయెదరు.

విల్లింగుడను దండతులకు విందు:—దివ్యజ్ఞాన సమాజాధ్యక్షులగు డాక్టరు అనంతరామ స్వామిశాస్త్రిగారు అడయాడు బ్లాట్స్ని తోటలందు విల్లింగుడను ప్రభుదావ తులకు విందుగన. తోటయందలియు రవ్యముగ నలంకరింపబ డెను. ఇందుకు ఆసీనులు భారతీయులు యూరోపియులు మా జరైరి. వారిలో గా. సి. పి. రావస్వామి అయ్యరు, గా. శా. లెంగోడురాజు, గా. పానగలరాజు, గా. నర్. పి. పి. పాల్వో, గా. నర్. శ్యా. మహాస్వామి శాస్త్రి, గా. శ్యా. పెన్నున్న, గా. శ్యా. కృష్ణుడు, గా. శ్యా. రామేశం, గా. శ్యా. య. వే. కట నువ్వారావు, డాక్టరు పాడలే, టాడ్డం టరగారు, డి. వి. శ్రీనివాస అయ్యంగారు, పి. రి. గ. శా. శ్యా. మొదలగువారు, విద్యాసాగర పాండ్యగార్లు ఉండిరి.

సింహాచార్యము ద్ద డాక్టరు బెనెంటు విల్లింగుడను ప్రభు దండతులను సందర్శించి వారికి శిక్షణాసాధనమును గూర్చి యెను. సాయంత్రము విందుజరిగిపిమ్మట అడయాడు వాతీశ పాతకాల బాటలను ఉపాధ్యాయులును ఒక అంగణమునకు ను ప్రదర్శించిరి. విల్లింగుడను దండతులు మదరాసు రాజధాని చేసిన సహాయమును డాక్టరు బెనెంటు వారికి పార్శింపెను. దండతులను భవ్యమాలల కృతుల గావించుటలో, రాష్ట్ర క్రమము చూపెను.

డి. బి. టి. రంగారామిగారికి విందు:—సి. బి. టి. రంగారామి గారు భారతీ కానకభూమి ఉపాధ్యక్షులుగా నియమింప బడినందున వలసరాష్ట్రముల విచారణ సభము కర్ణాటక నందులకు వారి గౌరవాభిమానము చెప్పినందున వారక శ్రీమంత్రి ఆచారం భద్రయ్య ఆచారం కలెక్షన్ గార్లు రాజుపేటలో కర్నాటక రాష్ట్రములో విందుగన డా. కె. రామమూర్తి శాస్త్రి రా. బి. పి. రామమూర్తి వారు మున్నగు అతిథులు చాలమందిర చ్చియుండిరి. కలెక్షన్ గారు ఆరగించినవిదప సంగీత వాయిద్య ములుండిరి. ఇందు యుగిసిపిదప భద్రయ్యగారు రంగారామి గోగంబడిన సూతన గౌరవమును మెచ్చుకొనుచు తన సంత సమాను వెలిబిజురచెను.

రంగారామిగారు కర్ణాటక రాష్ట్రము వెళ్ళుచు తన విద్యుక్త మును సెనేట్ కులై యెల్లపును క్షేత్రంవన లేక పాటుబడు చుండునని వెల్లిరి. తాను నియమింపబడిన సూతన కార్యము చాల కష్టమైంది అయిన యెలుగును భారతీ పురులలో ప్రభావ తిగాందిన వారిలోనొకరే ఆ సంగతిని తెలుపవచ్చి. ఏ మూతము పలకుటకై లాగైన వలసరాష్ట్రముల కార్యమునబోయినచో తన మర్యాదనుపోగొట్టుకొనినవాడనినదివియుండినది. తాను సేతు పోతున్న కార్యము జయప్రదముగా సెనేట్ నుండి ఆదరిగానికి ప్రోత్సహించె. భారతీయులలో విజ్ఞానదండతులు వలసరాష్ట్ర ములకు బోయి అచ్చటివారికి భారతీయులందరూ కూటముగార ని యు, విజ్ఞానదండతుల ని యు స్పష్ట ప య ప వ ల ని యు గ్న డి. వే రొ క సా ర త ని ట్లు గౌ ర వింపించుటకు కృతజ్ఞతను వెలిపి వలసరాష్ట్రములనుండి తిరిగి రాగానే అన్ని విషయములను వెలిబిజుతునని నడిపిరి.

రావుసాహెబు పి. సంబంధం మొదల్యారుగారు

చెన్నపురి స్కూలు కాజుకోర్టు జడ్జిగా నియమింపబడిరి చెన్నపురి ప్రధానరాజధాని మేజిస్ట్రేటు (ఎగ్జిక్యూటివ్) ఎల్. పి. కమేరుగారికి నెలవియ్యబడినందున వాస్తవమున డాక్టరు కే. కే. పంపాలై గారిని నియమించిరిగాన పంపాలై గారిస్థానమున రావుసాహెబు, పి. సంబంధం మొదల్యారుగారి ని స్కూలు కాజు కోర్టు జడ్జిగా నియమించిరి. నుగునిలొన సభను స్థాపించుటకు ప్రధాన కారకులను, సురక్షిత నటశిక్షణమును, అధిక సంఖ్యాకములగు ప్రదేశపాటకముల రిండినవాడును సభకు కా శక్త త భ వ న ము ను ని ర్మిం ప జే యు విషయముననిం తర కృషినిపుచున్న వారు సనకురావు సాహెబుసంబంధం మొదల్యారు గారితిగా గౌరవింపబడినందులకు వారి విశ్రాంతి చాల సంతసింప లరు.

మొనసాగేమియూ నుండి బ్రిటిషు వైద్యములను ఏ తేదీనండి మరలించెదరో తెప్పకలననియు సాధ్యమైనంత త్వరలోనే మరలించబడునని యు ప్రభుత్వమువారి పరిశీలననుండి చక్కగ అలోచించుచు న్నారనియు భావన గారు తెలియజేసిరి.

శ్రీమైలవరంబాలభారతీ సమాజము

చి త్ర స ణీ య ము ఈసమాజమువారు శేపు (18 వ తేదీ గురువారము) సాయంత్రము 5 గంటలకు బ్లాట్లను గోవిందప్పనాయక వీధి సాందర్భమునాట చిత్రసణీయనాటకమును ప్రదర్శించెదరు.

15 వ తేదీ శనివారమునాడు కృష్ణలీలనాటకమును 16 వ తేదీ ఆదివారమునాడు సావిత్రినాటకమును ప్రదర్శించెదరు. సావిత్రినాటక మే కడపటినాటకము. అంతటితో వీరనగరమున నాథుక ప్రదర్శనముల నీతడము ముగించెదరని నిన్న సాయంత్రము జరిగిన చౌచౌ నాటకమున సమాజకార్యనిర్వాహకు లగు క్రోమూరి వీరయ్యపంతులు గారు ప్రేక్షకులకు తెలియజేసిరి.

చౌచౌనాటకము

నిన్న సాయంత్రమున రాధాకృష్ణులలో అంతర్నాటక రంగమును, సారంగధరలో చిత్రాంగి ఆభాసకృంగార రంగ మును, కృష్ణలీలలో గొల్లదండతుల హాస్యరంగమును, కనకతారలో న్యాయస్థానరంగమును బాగుగా ప్రదర్శింపబడెను. రాధా కృష్ణులలో పాశేపల్లి నువ్వారావుగారు రాధాపాత్రమున భక్తి కృంగారమును, సారంగధరలో సుజీవరావుగారు చిత్రాంగి పాత్రమున మోహితీరేకమును, కనకతారలో అద్వైతవిహీనయైన రాణిపాత్రమున కరుణారసమును బాగుగా ప్రదర్శించిరి. ప్రేక్షకులు మెండుట భక్తిపరమశురైరి. పిమ్మట మోహవిష్టులైరి. ఆవల గొల్లవారి హాస్యరచనలకుప్పొంగిరి. కడపటి కరుణారసమున కన్నీ రుగార్పిరి. చివరకు మోతాపుత్రుల పునస్సందర్శనమునకు సంపూర్ణానందము నొందిరి. కృష్ణ, కారద, సత్య, సారంగధర పాత్రధారు లును చేటికల పాత్రధారింపినవారును గూడ బాగుగా పని చేసిరి. గొల్లదండతుల హాస్యరచయలు బాలకృష్ణుని దధిపోరక్రిడ యును మిక్కిలి మనోహరముగా నుండెను. కనకతారలో రాకు మారుని గాంభీర్యమును మార్మప్రేమయు చాల ప్రశంసనీయ ములుగా నుండెను.

నిన్నటి ప్రదర్శనావసరమున చిత్రాంగికి పి. సంబెరు మారునెట్టిగారు వజ్రముల ముక్కుపుడకలజతను కనకతారలో రాజమూకకు కరంచందు చవిల్లనుగారు బంగరు గొలుసుగల స్వర్ణ పతకమును యిచ్చిరి. ఈరెండుపాత్రలను సుజీవరావుగారి భరించిరి గాన యీరెండు పాత్రలో పిక్ములను వారికి దాతలపక్షమున చేయరుమాడి కేవలగిరావుగా రొసంగిరి.

శ్రీమాన్ సింగారవేలు నెట్టిగారు

జామీనుమీద వదలిరి ఈ నెల 8 వ తేదీన నెట్టిగారిని అరెస్టుచేసిరి. అరెస్టుచే సినను వారికి చాల జబ్బుగా నుండుటచే వారియి టి యుద్దనే యుంచిరి. నిన్న సాయంత్రము 5 గంటలకు సింగారవేలుగారు కలెక్షన్ గారు 5000 కను వారి మి. తులింకోక 5000 కను పూచీ కత్తుల నిచ్చించున వారిని జామీనుమీద కడలిరి. ఏపిట నెల ఒకటవ తేదీన కాన్పూరు మేజిస్ట్రేటు ఎదుట హాజరు కావలెనని తెలిపిరి. (డెయిలీ ఎక్స్ప్రెసు)

ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయ పాఠశాలలు

నూలువడకుటలో మొరటి పోటీపరీక్ష తెనాలిలో యీ నెల 17, 18 తేదీలలో జరుగును “తెనాలి తిలక విద్యాపీఠమునా రిపోటీపరీక్ష” నేర్పాటు చేసిరి. ఈనెల 17, 18 తేదీలను పోటీ పరీక్షలు శ్రీహక్ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారి అధ్యక్షత క్రింద జరుగును. అత్యధ్యక్షముగ బాహుబల ప్రదర్శన మొనరించి అంగ్రహూత కఖండ భాగ్యిని గడించుచు ఖడ్గరు దుక్కున, తోడాను, స్వర్ణపతకము లను బహుమానముగా బడెనెడ ప్రాధానరు లక్ష్మీనారాయణగారు విద్యాపీఠమునకు నూరురూపాయలు విరాళ మొసంగిరి” అని తెనాలినుండి పి. రామకృష్ణరావుగారు తంజినార్త సంపిరి.

లిట్టరు ప్రభువు రాంగల్ పూరు మార్చి 10:—లిట్టరు ప్రభువు శేషు రాంగల్ పూరుకుచ్చెను: అచ్చట పురపాలక సంఘము, జిల్లాబోర్డు, నూనమ్మ దీక్షా సంఘము ఉత్తరబెంగాలు జమీందారి సంఘములవారు సన్మానకరముల నిచ్చిరి. అందరికిని కలిపి ప్రభువు బహులు చెప్పెను. (ఆం. పే)

వ్యాయామ వార్తలు

ఎస్. ఐ. యె. యె. అన్ని వందలములు

9-3-24 వ తేదీని జరిగిన ఆటలు

గరిష్ఠికారు	సింగిల్స్	ఒకేవారు
రామకృష్ణ	6-1, 6-2	ఎ. ఎ. ఎ. ఎ. ఎ. ఎ. ఎ.
సింగారవేలు	6-1, 6-8	శ్రీ కళ్యాణం
డబుల్స్		
సీతారామశర్మ పి.పి. ఆర్. ప్రసాదరావు	6-0, 6-0	శ్రీకాంత మరయ్యకరు
కృష్ణమూర్తి, రంగస్వామి	7-5, 6-8	గార్, మరయ్యకరు
మిక్స్డ్ డబుల్స్		
ఎస్. కాశ్యప్ సింగ్, ఆర్. పి. రామరావు	6-8, 3-6, 6-8	మంగళం వ. మరయ్యకరు

10-3-24 తేదీని జరిగిన ఆటలు

కృష్ణమూర్తి	8-6, 7-5, 6-1	సీతారామశర్మ
విశ్వనాథం	6-0, 6-1	ఎ. కే. రామకృష్ణ
పి. పి. ఆర్. ప్రసాదరావు	6-4, 4-6, 6-4	ఆర్. పి. రామరావు
డబుల్స్		
సామ్యభావరావు, కమలాకర్	7-5, 6-2	మంగళం వ. మరయ్యకరు
కాశ్యప్, పి.పి.	6-2, 6-8	శ్రీకాంత మరయ్యకరు
మిక్స్డ్ డబుల్స్		
బచ్చెట్, శిరి, రంగ ప్రసాద్	6-1, 6-2	మిగన్ పి. జి. కింగ్, మరయ్యకరు

11-3-24 వ తేదీని జరిగిన ఆటలు

నిన్న సాయంత్రం 4 సింగిల్స్ ఆటలును రెండు డబుల్స్ ఆటలును ఒక మిక్స్డ్ డబుల్స్ ఆటయును జరిగెను. కృష్ణమూర్తి విశ్వనాథం రెండు సెట్లలో 2-0 తేలిక గెలిచెను. రామకృష్ణ ఆనందస్వామి రావును, సామ్యభావరావు ప్రసాదరావును తేలికగా రెండు సెట్లలో నోడించెను. రిచర్డ్సన్ సతీ ప్రాసాద్ రెండు సెట్లలో నోడించెను. రామరావు విశ్వనాథం తన ప్రత్యర్థులను రెండు సెట్లలో నోడించుటగిరి. కాని సింగారవేలు రంగప్రసాద్ నో, బాలకృష్ణ నోడించుట మూడు సెట్లలో గెలిచెను. మిక్స్డ్ డబుల్స్ లో గాంట్ల సతీ రామస్వామి విన్ అస్సన్ ఫ్రీమన్ రెండు సెట్లలో నోడించెను. మిగ్ అస్సన్ ఫ్రీమన్ గురుక్షేత్ర అడిరి. కాని రామస్వామి థాటి కళ్యాణం రెరి.

స్కోర్ వివరములు

గరిష్ఠికారు	సింగిల్స్	ఒకేవారు
రామకృష్ణ	6-8, 6-2	ఆనందస్వామిరావు
కృష్ణమూర్తి	6-1, 6-1	విశ్వనాథం
సామ్యభావరావు	6-0, 6-1	ప్రసాదరావు
డబుల్స్		
రామరావు, విశ్వనాథం	6-1, 6-8	కృష్ణస్వామి, మరయ్యకరు
సింగారవేలు	6-3, 1-6, 6-0	బాలకృష్ణ, నో
రంగప్రసాద్		
మిక్స్డ్ డబుల్స్		
గాంట్ల సతీ, రామస్వామి	6-4, 6-8	ఎస్ అస్సన్, ఫ్రీమన్

ఆంధ్ర నైషధ సారము

శ్రీ నాథకృష్ణ కృంగారనైషధము ననుసరించి మనోహర విశేష తైలియందు వలసదూపంబును ముద్రించబడినది.
తయరగుదురు వెల రు 0.12-0.

సుగుణమణి 0-8-0
రాండరిక మాహాత్మ్యము వెల 0-8-0

మూర్తిగ్రంథముల వెల రు 1-8-0. చార్జీలు ప్రత్యేకము
ప్రచురారి సూర్యనాయక, ఈమని, గుంటూరు జిల్లా

మాధుర్యజీవము

శతావధాని జంభ్యాల సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు

పిమ్మట జీవితాశలస్వభావాదుల నభివృద్ధి చేయు
శ్లో|| “ధనప్రపత్తా అలసాశ్చ నిర్ధవాః
నిశాను విక్రాంత తస్యసాక్షా నే సమాః
అజస్ర చింతా కరణీయ శూన్యతా
నిస్సర్గ సౌఖ్యానుభవేపి బాధకా||”

అను శ్లోకము వ్రాయబడినది. ఇందలి యభిప్రాయము చింతాసమంచితలును కర్తవ్యతా శూన్యులును స్వకవసౌఖ్యాన్ని కారని ముట్టుముట్టే నెడిది. అధిక ధనసంపన్నులును ధనశూన్యులును, సోమరులును నిశాసమయావిరామమునందు సమాను. విక్రాంతి పొందనేరనిభావము ఏమన నధిక ధన సమేతులకుఁ దస్యంతృణసంబంధి చింతా విశేషము నిరంతరమును జుట్టి ముట్టి యుండును. ప్రతిక్షణమున ను ధనాశి యేమయ్యెనో, కావలివారు జాగరూకులైయుండినో లేదో, వారులెవరైన హరింప యత్నించుచుండిరేమో యని పరిపరిధముల నాలోచించుచుండును. ముఖనిద్రాసమయ మగు నిద్రమునందైన నిట్టియాలోచనలే బాధించు చుండుటచే ధన సంపన్నుల కొకప్పుడును నిద్రాప్రాప్తి గలుగనేరదు. ధన శూన్యులు దరిద్రులు. అప్పుకష్టములలో నధికబాధకరము దారిద్ర్యము. దరిద్రులకు నెల్లవేళల నా దారిద్ర్యము వదలి నాలుగు నాడెములు చేపూరు నపాయ మేది యని యూహించుచుండును. సంసార మెట్లు సుఖించుకొనవలయునో, ప్రాద్దు గ్రుంకిన నేమి కావసి వచ్చునో, తెల్లవారిన నేమి కావసి వచ్చునో యని పరితపించుచుండును. సోమరియు వట్లే కర్తవ్యతాశూన్యత్వమున జేసి యేమియుఁ దోచక ప్రాద్దుల నసంభవోపావిశేషములయందు బుచ్చుచుండును. అవియును దోచుచున్నట్లు మనిసిపాలులు వొందుచుండును. అసమయ నిద్రా వస్థ నొందుచుండును. అట్టిమానవుని నిద్రా గాధ త్వము నెన్నడును జెందనేరదనియు సౌఖ్యమును బొందింపనేరదనియు వేఱుగ జెప్పనక్కఱలేదు. ఇచ్చట ధన ప్రపత్తయ్యు ధనశూన్యతయ్యు జీవితా జనన సామాన్యధర్మమును బొంది యవిరామత్వ కారణము లగుచున్నవి. ఈభయ వ్యాపారముల యందలి సామాన్య ధర్మము చింతాప్రవృత్తియు సామాన్యఫలము విక్రాంతి శూన్యత్వమును వగుటచే విక్రాంతి ప్రాప్తి చింతా ప్రవృత్తులకు గార్యకారణ సంబంధము గోచర మగుచున్నది. సోమరి పక్షమునఁ గర్తవ్యతాశూన్యత్వమే విరామ ప్రాప్తి మునకుఁ గారణమగుచున్నది.

ఇంతియగాక యేతద్వ్యవహారత్రయజ్యోతితంబగు “నజ ప్రచింతా కరణీయ శూన్యత్వము” నిస్సర్గ సౌఖ్యానుభవము నందు బాధకమగుచున్నది. మనశ్శాంతి, శుఖనిద్ర మున్నగునవి యే యిచ్చటి నిస్సర్గసౌఖ్యాధికము. ప్రపంచమునఁ బ్రతిమానవుడును ధనికుడో లేక ధనశూన్యుడో కావలయును. ధనికునకు ధనరక్షణాదిచింతయు, ధనశూన్యనకు ధనార్జనాదిచింతయుఁ గలుగుట స్వభావము గనుక ప్రతి మానవుడును జీవితాసమేతుడగుచున్నాడు. ఇక సౌఖ్యమునకుఁ బ్రవృత్తి యెట్లైన, తిరిగి శంక వాడిమెడిని. ఇందలి భావసంఘటనము బోధించు విశేషాంశ మూహ్యము. చింతా తత్త్వప్రేమజన్యభావవిశేషము అత్యంతావసరము. చింతానిరోధకస్వభావభరితంబగు భావ పరిస్థితి సంతోషమునకును గారణము గాగలదు. అయ్యది ప్రవృత్తినివృత్తులయందలి చిత్తసంచలనాభావము గాక మఱి యెయ్యది గాగలదు?

ఈ సందర్భమున భావావస్థాధారశూన్యం బగు మాధుర్యము కలుగనేరదా యని శంక వాడమెడిని. దాని నివారించు మాహతో నిత స్వభావజన్యమాధుర్యపూరితము లగు విశేషములఁ జేర్చునచు నీ క్రిందిశ్లోకము పొందు పఱుపఁబడియెడిని.

శ్లో|| కతి ప్రచారా మధురాస్వభావత
శ్చోర్యథా లెక్కకలాదివప్రభాః
తథాంగ నామేమ వినిర్మలాకృతి
స్తతోఽపి ముగావ పటాంతరాకృతిః
స్వభావమధుర పదార్థములు ఈపదలలోకితములయ్యు విభావనా వ్యాపారమువలన మాధుర్యమునకు వచ్చెదెచ్చుచున్న వని తరుణ స్వభావము చూపును—
శ్లో|| “స్వభావతః కించిదావలోకితాః విభావనాయాద
దత్తినా మాధుర్యం” అని వ్రాయబడినది.
ఈత్ర రాధమున దవ్వవిభావనావ్యాపారము ప్రాయశఃకమునసం

గతపదార్థసంచయమున నత్యంతసంబంధము గలుగునదనియు పదార్థము రుచిమాత్రక మగుటవలన దుగ్ధభవదార్థ రుచివిజ్ఞాన నకై విభావనావ్యాపారమే మాధుర్యనియు, దుగ్ధభవత్వమున న గనాయాప మధికమై, సమాధి నాయాసాధికమే దుగ్ధభవత్వప్ర త్తిరహస్యమై మాధుర్య కారణ మగుచున్నదనియు విశేషము చేరి చు నాశ్లోకము “పదార్థనశ్చోమధురస్సు దుగ్ధభ స్సమాధివాచ సవిధిర్నిమానురీః అని పూరింపఁబడియెడిని.

ఈశ్లోక సంఘటనము ననాధ్యాత్మిక భావాంతరము బో మానెడిని. పరమపదార్థమునందలి మాధుర్యవివాస కారణముః ప ధించుచున్నది. సమాధివాస్తవ మాయాసము నొందుకొలది, లభ్య దార్థము అధికమగుచున్నప్పుడుపమును బొందును. పూర్వవ్యాసమున గేవలము ప్రతిక్షణముమూత్రము మాధుర్యకారణమై యెనదో చూ పఁబడినది. కాని యిందుఁ బ్రతిక్షణానంతరకర్తవ్యమగు నార్జన దోగ్యము మాధుర్యమునకు సాధ్యతవ్వ మెట్లు గూర్చుచున్నదో గోచర మగుచున్నది.

గోవాడ మహాశివరాత్రి

కాంగ్రెసు శాంతిపై నికుల ప్రజాసేవ

తెనాలి తాలూకా గోవాడ గ్రామమునందు వేంచేసి యున్న శ్రీ బాలకోటిశర్వరస్వామివారికి మహాశివరాత్రి పుణ్యదిన మునం దేవేట నిరంతరాయముగా జరుగుమహోత్సవము వర్ధనా తీతము.

ఈసంవత్సరమున జరిగిన మహోత్సవమునకు దాదాపు లక్ష ప్రజలు విచ్చేసిరి. మహాత్మా గాంధీ, లిల్ థిల్ అలిసాదగారు మొదలగు స్వచ్ఛంద జాతీయవాదుల ఛాయాపటములతో నలంకరింపబడిన దీర్ఘములగు ప్రభలు సుమారు 300 విచ్చినది. ఈప్రభలపై శిఖియించిన ఆ సహాయోద్యమ మూలనూత్ర పంక్తులను జాతీయపతాకములును ప్రజలయందు గాన్నింపు స్వదేశీవస్తుధారణమును ఆంధ్ర సోదరుల జాతీయభావములను వ్యక్తము చేయుచుండెను. ఇ మ్యహోత్సవమునందు ప్రజాసేవయేమటకు పెద పూడి యలవర, గోవాడ, కావూరు, యింటూరు, మునిపల్లె మొదలగు గ్రామములనుండి 50 నుంచి కాంతిపైకులు వచ్చిరి. ఈపైనికులకు తెనాలి తాలూకాదారు క్రియత నాగళ్లకృష్ణయ్య చౌదరిగారును రెపల్లె తాలూకాదారు క్రియత మాచిరాజు రామమూర్తి పంతులుగారును నాయకులైయుండి ప్రజాసేవ సమన్వయకమి నెరవేర్చించిరి. పైనికులు తదిదండ్రుల నెడబాసిన బాలబాలికలను వెదకితెచ్చియు తెర్థికులకు నొత్తిడి లేకుండునట్లు భిక్షదత్తనము గావించియు చౌర్యాది మోసములు జరుగకుండునట్లు గాపాడియు నింక నెన్నియోవిధముల ప్రజలకు సహాయ మొనరించి యీసమయమున గోవాడ హిందీప్రచారకులగు శ్రీయత దుగ్గిరాల బలరామకృష్ణ చౌదరిగారు రొన్నననే నిరవమానము. యాత్రికులవద్ద లిల్ స్వరాజ్యనిధికి దాదాపు రు 100-0-0 వసూలుచేసిరి. వీరల సుచితరీతి నాదరించి భోజనాది సౌకర్యము లానగూర్చిన దేవాదాయ పాలకసంఘము నెంతయు నభినందింపవలసియున్నది. వీరిసహాయమున ప్రజల కైర్తియిబ్బందియు జరుగలేదనుటలో నతిశయోక్తిలేదు. వీరి ప్రజాసేవకు కృతజ్ఞతా పూర్వకమందన సహస్రము లాచరించుచున్నవాడను.

కోపూరు. తుమ్మల సీతారామమూర్తి చౌదరి.

బీహారు ఒరిస్సా శాసనసభ

ఎక్రెస్టా క్రింద 10 లక్షలు లిగింపుడను
తీర్మానము ఏడిపోయెను

కలఁతా మార్చి 11:—బీహారు ఒరిస్సా శాసనసభలో నిన్నటి దినమున ఎక్రెస్టా శీమారు క్రింది పరి అక్షులు శిగ్గింపవలయుననుక తీర్మానము తిరిగి విచారించబడినది. ప్రభుత్వమువారి ఎక్రెస్టా కడతిరి చాచుచు దిగ్భులు జనమృతిని దెలిపి, పూర్వము మృతిగానుండిన యిం. యిన్. బాబుగారు తీర్మానమును నమర్చించుచు సానుభూతిలభ భారతీయులే దీనివలన చూడఁగల నని చెప్పి స్థానిక స్వరీతిలబడనకును ఎక్రెస్టా శీమారు మృతి యగు ఆన ర బు ల్ గ నే శి జ త్తు సిం గు గారు చదవఁబాసమును తిగ్గియెబడయే ప్రభుత్వమువారి యోజ్యోక్తముని యను అదువలన దానిపై రాబడియెక్కువజేయుటకుఁ త్రాగును తత్ఫలితజేయటయే ప్రభుత్వమువారి పద్ధతినయ్యు చెప్పిరి. ఎక్రెస్టాశీమారునే ఆతాతము యెక్కువ కచ్చుకు. అట్టి ఎక్రెస్టాను లోలించుకువలన ప్రజాశ్రేణులునే లోలించుటయగును. తీర్మానమునకు 28 ఓట్లును తీర్మానమునకు భిన్నముగ 35 ఓట్లునున్న తీర్మానము నిరాకరణమైనది. తరువాత పక్షములు లేకుండ ఎక్రెస్టా డిమాండు అంతయు ఓటు చేత బడినది. (అ. ప్రె.)

అండ్రానుగారి వక్రతనము

నారికెట్టి అధికారమును లేదు. టర్క్కిదొరకునమే ఖిలాఫతు
ఖిలాఫతి టర్క్కిదొరకునగాన నా అధికారమును తొలగించు
టకు అంగారావారి కధికారమేమియు లేదుగాన త్వలోనే ఆక
మమును నవరించునటుల టర్క్కివారి కొత్త
కలిగింపవలెను. అది ఎటుల సాధ్యమో నిర్ణయ
పఱచిన భారము భారతనువామ్యదీయులపైనే నేర్పడుచున్నది. కాకు
నపుడు, ద్వారాను కట్టుబాటు చూపవలయుననుచేయు
వలెను. ఖిలాఫతు పద్ధతి వంగపార్శ్వము, కాదు గాన ఖిలాఫ
తును గూడ నవ్వించు ప్రభుత్వపద్ధతి జేరినై ఏర్పరుచుటకు
అంగారావారికి మాట్కరకడవి యిచ్చుట తలచెను. (అ)

బొంబాయి నమోదు పరిస్థితులు

()

యమునాదాను మెనారా, డాక్టరు. డి. పి. సింహ
గారు, ఈ గ్రామమునాడ నిరాకరింపవలెనని నియోజకవర్గముల
సభికి, న్యాయ. తదితరాల పట్టుకాది ప్రతిపాదనమును వోటు
నకు జైల్లా 61 మంది ఆనకులముగను 60 మంది ప్రతిపాద
నముగను నున్నట్లుల నొసరి.

అధ్యక్షుడు, ఈ ప్రజాపతి స్థానిక శాసనసభకు జరిగినది గాక్షనియ, అందు చాల వివాదాస్పదములగు కట్టియ, అభిలక్ష్యరచేతములు వర్తించుచున్నదియని విషయములుగలవని, నడివెను ఇది భారత కార్యదర్శి సలహాఫిరకడను సంతకముగలవే అనుచు నిరసనని అధ్యక్షుడు నడివెను. అ.రి.లో నమావేశము చేసి నెను. (అ. రె.)

రైతులు

సాంస్కృతిక ప్రభుత్వము

రంగనాయకులు డి. పి. యి. (ఆకుపర్లు)

సి. యస్. డబ్ల్యు.

అన్నిటికంటే ముఖ్యమైనది యనవలసినది వివరము గూర్చి మాత్రమే క్రిందటి యొకవ్యాసములకు రైతులకు స్వబంధించిందే వరకే, విచారించింది. కాని, రైతుల కవసరములు, ఈక్రిందివిషయములగుర్చి కూడ, పాత్రము ప్రయోజనమును పొందే చర్యలవలసి యందుటయే కాక, రైతులెల్లరు, ఆవిషయములగుర్చి కొంత తెలిసికొనుటయే, క్రద్ధతో విచారించుటయే, ఫలితములు కలుగుటకై పరిశోధించుటయే, అత్యంతావశ్యకము. (అ) రైతులయొక్క స్త్రీల కష్టముగా, కష్టసాయనరీతి (కమ్యూనికేషన్ యార్జిమెంట్) కలదెట్లు, సాధారణవిద్యనొకప్పుడు పాఠశాలలను, ఇతర పాఠశాలల కనుగుణముగానే స్థాపించుట మంచిది. (ఆ) మాగాని భూములందు, నీటిపైలయి నుంచియు, మెట్టభూములందు, చెరువులు, పెద్దనీటి సరస్సులు, బలధారల నేర్పరచుట, అంత, కష్టసాయనము వృద్ధి చేయటవలసినది. (ఇ) క్రద్ధపు కొయ్యచే చేయబడిన పనిముట్లకు బదులు, ఇనుపసాముల గొర్రులు నూర్చివేయు కోరికయే ముఖ్యమైనది యంతయు దెచ్చుటే యంతయుగానూ ఎంతో కష్టము వాని కనునగా నున్నది. పరిశోధనతో ఆలోచించవలయును. అపనిముట్ల దయచేయుట కొక్క కార్యకాండమును వెంటనే ప్రభుత్వము స్థాపించి పనిముట్ల రైతుల సహకారములను చేయవలెను. (ఈ) పశువుల సంరక్షణ మైసెలకు బహుమతులు ఉద్యోగములందు పోటీలు, జంతువుల సంరక్షణ మైసెలను నిర్మించుటగా కట్టించవలెను. (ఐ) "ఇన్ ఫ్యూరెన్స్" స్కీముల నేర్పరచుటవలసినది. బాహ్యకొరకు ఉత్పత్తికొరకు ఉత్పత్తులకు వచ్చు జబ్బులకు వరదలకు కరువులకు అన్నిటికీ సంరక్షణ పద్ధతులను ప్రభుత్వపు తోడ్పాటుతో నేర్పరచుట మంచిది. (ఊ) కష్టసాయన రైతులలో కల్లు నింద్యమును ఎట్లెట్లు పని కల్పించి ప్రజల వృద్ధిచేయునో యాలోచింపవలయును. (ఋ) ప్రైవేటు సెంటింగులకు మరీకొన్ని కనుసాయములకు రైతులకొన్ని కష్టములను దెక్కవృద్ధి తీసికొనుటముఖ్యము. (ఋ) మనదేశపు పరిశ్రమలకు అవసరమైన మెన్షనరీలుకల మైన ఉత్పత్తిని ముట్టుకు మంచియో లేక, యంత్రముకల పరిశ్రమలకు సహకారి, విచారణచే తగినంత రక్షణ మాత్రమే యిచ్చుట మంచియో అనగా Indiscriminated Protection or Discriminated Protection ఇందులో ఏది రైతులకు లాభకరమో విచారించుటవలసినది. (స) వైన కపిస పనుల వృద్ధి ప్రభుత్వముచే పెట్టుచో, ధన బుధికముగా కావలసిన పనులకు డిమాండ్ కట్టి కనులను రైతులకు ధరింపవలసినది. వచ్చు? కాల్వల సెటిల్ మెంటు కావలెను, కారణములేది, అను ప్రశ్నను విచారించవలసినది. వైన సేర్కొనబడిన ఏడు ఏను యములచే ఏడు ప్రదేశములు ప్రాసెసిగాని మనకు విషయములు వివరము కావు. కాని ప్రస్తుత మానసిక మన మీ ప్రతికరములను పూర్తిచేయవలెను. ఇంతవరకు కరిగివడిన కనులన్నిటి నెట్లెట్లు, ఎంతవరకు స్థానిక ప్రభుత్వముచే కేయివనకృష్టము అను ప్రశ్నకు మాత్ర మీ తుదివ్యాసమునందు, కమాథాన మీయల ప్రయత్నించు, పంచములగుర్చి ప్రాసెసి వ్యాసములందు స్థానిక ప్రభుత్వము ఏయే కార్యములు చేయవలసియుండునో కొంతవరకు తెలిసి. స్థానిక ప్రభుత్వము కిక్కిరకై వివిధ వ్యాసములను, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లోని కొందఱులను క్రితము ప్రాసెసి. కనుక ఇప్పుడు రైతులకు సంబంధించి సంకీర్ణత ఆసంప్రకూర్చి యాలోచించుము.

ప్రస్తుతము అసమర్థముగా గొప్పతన పోయిన కొందఱు కాలములోని అసమర్థముల కాకరం వై కానికొట్టుకొని ప్రికూర్చియునది పట్టణవికరము, గ్రామవికరము అను, ప్రశ్నయే. భారతదేశముయొక్క భావికాల పురోభిద్ధి కలదు, ఈ ప్రశ్నకు మనలాచరికొట్టు లిచ్చునమాధానముచే యాధార పడియుండునది చిట్టచుట్టే వానాన ముండవలదు. రైతుల సేవకు దుగుదము, వారు వాకిలీల జీతముకదు. గ్రామముల జీతము మెరుగు యగునగు కనుగొనిగలిగి నేర్చుకొని అన్నిటికీ మించి కావలసినది చెప్పవలెను. వగల కాలుకల ముడి జీవనోపాధికై పెట్టిన కొందఱు, కులములు, కల్లు కాల్వల మొదలు ముదగా ముగిసిన కులములకు పట్టణముల కొందఱులు కలసికొంటిని. వారిని వారి స్థితి, గూర్చి యాలోచనగా అమరకొనుటకు ముచ్చటించుచున్నది ఎప్పుడో కట్టి కట్టు

కమ్యూనికేషన్ యంతయు మనరానులోని ఇరుకుటెట్లు మురికి దొడ్లు కంపులగుండులు ఛండాలుముగనుండు పిఠులు కమకు వాంతి కల్పించుననియు కమకు కమకులుండుములు వెంటలేక పోవుట మరొక యాబుందియనియు తెలిసి. వారిలో కష్టభిచారము ప్రసరించినదానిని కొంత రహస్యముగా నడుగ "వెంటకొంటి యీ పులుపుకంపు కల్లుతో అమనపుత్రముల పూటకొల్లతో నుండునుండి ఏ ముమ్ముతోనో పులుముగడపకుండా తీసికెంకల ముయ్యా" యని కత్తులు వినుననించిన నిరాశుల స్థితియందున్నవారివలె జనాభిది. పరకువాకమునండి బక్కెరంపాము విల్లు వాచిలో సంక్రమించుచున్న దారిలో నొక్కపాకే వారిని బక్కెరంప "వొరగారూ! నా జన్మ వృద్ధముగ నన్నది. నన్నే దైన దేశముకు పంపకలవా" యని బ్రతిమాలు పారంభించెను. అవిల్లు పనివారికాడ వారందరూ "నానా నా మిటింగు యోడగా, మాకేదో ముండగానున్నట్లున్నది. వాడియూగానూ, మాకెంతో సాయము చేసి నానా ఇప్పుడు మిటింగు పోయినది. మాకు సరములు విరిగినది. ఈజరాతివాడు క్రొత్తగావచ్చి వానముండులతో పనిచేయించినప్పుడు భూమి పులకచేయుచున్నాడు." అనితెలిసి. వారివాయకడకు నాగకష్ట చాలదయ్యతో, అచ్చటి దిల్లీకల పంచములగడి సెంటావెట్లెను. పిమ్మట, కులముండు దున్న పాకీలగు గూడెములతో కల్పి కొందఱుతో మాట్లాడిరి. (జి) కేవలపిఠులందు ప్రభులబాధులగు పరకువాకముతో బాధించుట వెంటకొంటి ప్రజలను వారికడవై చిన్న చిన్న దుకాణములను మరచి, మరచి యో, భూమిముగనున్న విషయములకాంచి. పనివార కట్టలు, పాకీ వాడ్రుగను, బాధించుట కుత్తులమో యావారుగను కూలిచేయు వారుగను చిన్న దుకాణములగు నున్నవెట్లెల నమ్మకొనుట భిక్షుమెత్తువారుగను విల్లులందు పని చేయువారుగను నన్నాకు. వీరిందకు కొన్ని ముగియగనుండు పిఠి యొడ్లు అక్కయగు అడ్డల కల్పించుట చిన్న గడి సెంటావె యొడ్లు. ఏ భాగమున బాధించుట కొంత దూరములో యాచినను పిఠిగడి సెంటా వానగు. ప్రైవేటుండి తానికే పువుతో అందుకొరహస్యము కన్నదు. ఒక్కదిగా నున్న గడి సెంటా మూల్లుమూలములకు, కడుపుమన్న భార్య, ఇద్దరుబిడ్డలు, భర్త, ఒక్కబిడ్డరాడ, కన్నములగడి సెంటాను నీరు బాకటి వచ్చు ఇట్టి గడి సెంటా దాని ప్రతికూలముగా మారుటయే అట్టికొంటి జీవ కాలగడి సెంటా, రాజపురము, రాజాపేట, కులములకొంటి, చాకలిపేటలకు కలసి, అప్రజలచేతనే రుజువుచేయించివచ్చుదు. మృదములు అమరకొంటి మొదలైనది. ఈవృత్తుల కన్నటిక కారణము కులములగడి సెంటా లేని పనివారు, లక్షలకొంటి పుగ్రామములనుండి పట్టణములకు ప్రతికూలము వెళ్లుటయే అంతకష్టభిచారమునకు, శిరులించుటకు, ప్రాశుడు, అలవాటు పడినసంపాదించినది ఖచ్చిదును క్రమముగా నాకొగ్గును చెరువు కొని తీసికొనుండుటయే. పనివారు, సంఘములగా నేర్పడ గలసికొంటి లేరు. (జల) సహకారములకు (డి) ప్రభుత్వపు, సంఘ సంస్కారము, ముందుకైన కానరారు. పాక్తరీల సంఖ్య యొందకొచ్చినది. ముగిసి. చిన్న దుకాణముల నాకాటికొచ్చి యగుండున్నది. మరణములసంఖ్య హెచ్చుచున్నది. జనముల సంఖ్య మితిమీరుచున్నది. కులములకొంటి కులములకొంటి, అ.త.త. ఇక, వృద్ధిభారములకు రైతులేరు. ఇంగ్లీషు, (మె) చి, ఆంగ్లోండి. జాన, యూరేషియన్ పిల్లలెంకొంటి ముందుకు బాధించు జబ్బులను దానముచేయుచున్నారు. కరువారకు మన భావించులండి బోగపుస్త్రీలకు, మదాను క్రద్ధి కట్టుచున్నది. రిక్షాపిల్లకాంతల కడిగినవో వృత్తాంతములు బయలుపెరు. ప్రైవేటు చేయుచో అనేకమందితో మాట్లాడుటకు విలువ కదును. నాకు కట్టిన యాభిప్రాయ మేమన, కొందరు కను నుండ రకుగు మొగముల సాయముతో మంపిలాభము పొందుమని తెల్లమున్నానియు, ముగిందరు అందేదో కమమమున్ననని తెల్లలూ కాదనెచ్చునని తెల్లమున్నానియు కొందరు కష్టభిచారమును వ్యాపించుచో జీవించు మూలందు జీవించున్నది యంతోయను.

యూరపులందు తిండిలేక, మౌనముంది అప్పుటికి విరుచున్నాని పరిశోధనలను విశ్వవిద్యాలయపు యనుమతిచే కనుగొంటి. కాని మనమదరానునందు అక్కయ మెమ్మరంగ నున్నది. మనబస్టియం దిండికంటే హెచ్చుగా యాబాధ్యము (బల) యొన్నదని అనేక యనుభవజ్ఞులు నడుపుచున్నారు. ఇప్పటికి నూచనగా, బస్టియం పట్టణములకు, పాంథిమొగ కల్లుమన్న కష్టము మీకు దుగ్గోచరమై యుండవచ్చు. కనుక "స్థానిక ప్రభుత్వము" చేయవలసిన పనులు మనము బస్టియం పట్టణములగుర్చి యేర్పరచునని యాభిప్రాయముచే యాధారపడి యుండును.

"అభివృద్ధి కాఖి" యందు స్థానిక ప్రభుత్వము పరిశ్రమల కొన్ని వెంటకొంటి వాని సాగించుట మంచిది, ఇతర వ్యాసములందు తెలిసి. అపరిశ్రమలం దేర్పరచుట పాక్తరీలను బస్టియం దేర్పరచుటకు మారు గ్రామములం దక్కడక్కడ ఒక్కొక్కటిగా ప్రతిజిల్లాయందు, అజిల్లాకనుగుణమున పరిశ్రమల వృద్ధి చేయుటకై యేర్పరచుట మంచిది.

(2) కరువార ప్రతిజిల్లాయందున్న బస్టియం ప్రస్తుత మనేక పాక్తరీలు కలవు. ఇంక నాబస్టియన్ సేమాక్రమ పెద్దవి చేయరాదు. వైగా ప్రతిజిల్లా పాక్తరీలని గ్రామములం దెద్దానియందు యేర్పరచుటకు ప్రతికరమని నిర్ణయించుటవలసియు. అంత, కష్ట పనియందులో యొద్దొక్కమందిగా లేని కాలమునందు ఈపాక్తరీలయందు కొంతయొద్దొక్కమంది కల్లును, (3) కరువార రైతులు కను బాంతులను స్థాపించుట మంచిది తెలిసియు కదా! కమకార సంఘముల ద్వారా "వృత్తి సంఘములు" "రైతు సంఘములు" "పనివారి సంఘములు" పంచముల సంఘములు కొన్ని పరిశ్రమల నేర్పరచి కొన్ని పాక్తరీల నడుపుట మంచిది నయన, అక్కవసరమనియు, తెలుసుకొంటి. కాని ఈ సహకార సంఘములకు, స్థానిక ప్రభుత్వమునాడ, కను బాంతులద్వారా యప్పుల నిచ్చుటవలనను కను అభివృద్ధి కాఖి ద్వారా కొన్ని పాక్తరీల స్థాపించుటవలనను సాయముచేయవలసి యుండును. (4) రైతుల సహకార సంఘములయొక్క జయము ఒక్క ప్రదేశమునండి మరొక్క ప్రదేశమునందు ధాన్యమును నడుపుటకు వలయు వసతులచే చాలవర కాధారపడి యుండును. రైతుల కనువు రక్షణ నిధి కాని, కులముల రక్షణ నిధి కాని, జయ ముద వలయు నిధి, ఒక్కొక్కటనుండి మరొక్కొక్కటికి ధాన్యమును, కులముల, మనుజుల ముకలక నడుపుటకువలయు సదుపాయములుబయలు. కనుక, స్థానిక ప్రభుత్వము ప్రతిగ్రామమునకు సొడ్ల కనుని సాధ్యమైనంతవరకు బస్టియం ట్రాబడ్లు రైతులందఱునకింక అజయ బాధ్యతవహించవలెను. (5) రైతాంగమునందున్న ప్రజల నుండియు కమ బస్టియన్ ప్రతికరము, లక్షలకొంటి ప్రజలు వెళ్లుండుట, ఈ ప్రజల రైతులను, ఎంత సంపాదించునుండేది వారు, ఎట్టిస్థితియందు బస్టియన్ కుర్చిని విచారణలను జరుపవలయును. పిలన పొలములనమ్మకొని, స్త్రీలకు కల్లువా రెచ్చుకన్న రైతాంగముల వచ్చుము. దృఢకాయలైన కష్టసాయనముల వెళ్లుచో రైతులకు యాధారదాయకము. బస్టియం దిరిగినప్పుడు రోగముల దెచ్చుచో రైతుల యారోగ్యము కష్టముగనును, (6) ఎల్లకరిశ్రమలవారు కమకమవృత్తులందు తగినంత యొద్దొగ్గును ఆదాయము లేమిచే కష్టసాయనములకు తిరుగుటయే, అంకెవచ్చి రైతులకు భూములు యెక్కువగా వియముగలయు తుట్టించుచున్నది. ఎల్లరకు, సంపాదించునది కష్టమున్నది. కనుక స్థానిక ప్రభుత్వము సాలివారికెట్లెట్లు వారి వృత్తియందే జీవించి జరుగుటలు సాధ్యమో కల్పించి కొన్ని పాక్తరీల తానే యేర్పరచి వాటివారి సంఘములకు తానే అప్పటికి అప్పటికే ములసాయముచేసి రైతులకు ఉపకరించుట అనుకూలమైనది. (7) రైతులందు హెచ్చుచుండి పూయిండ్లె. లవు. ఎల్లరకు గడ్డి వాములు ఎండాకాలము అగ్నిధియమునకు దగ్గింక నున్నది. ఇల్లు పోయినగాని వాని పోయినగాని దివాలాతీయు రైతులకు కాదు. వీరి క్షే. ముభారము స్థానిక ప్రభుత్వముచే కలదు. అగ్నిరక్షక సంస్థ నేర్పరచి (8) వాల్లు గ్రామముల కొక్క అగ్నిరక్షక సేనల నేర్పరచుట మంచిది. (8) ఎప్పుడైతే బస్టియన్ బయలు గ్రామములే మన కార్యభివృద్ధికి ముఖ్యధారలు నమృదమో అప్పుడే కొన్ని వాక్యములను నెత్తిచే పడుచున్నది. బస్టియన్ బయలు చున్న కష్టములు లేకుండా బస్టియన్ బయలు కుళములు కల్పించుట ముఖ్యముగా. గ్రామములందు అప్పుడే నిమముగా బస్టియన్ యనగరము తిరును. కనుక ప్రతిజిల్లాకు బియ్యపు క్లీన్ కలకలకేయి పెద్దతంత్రము నేర్పరచుటయే దానిద్వారా ప్రతిగ్రామమునకు ఎల్లకొనిటి కంపులయే దానిద్వారా అచ్చటి ప్రజలముందుకు ఉయ సాధ్యము. రెండు: గ్రామములనుండి బస్టియన్ కుత్తుల దెచ్చుటయందు రైతులూలితగును. కనుక బస్టియన్ కాక గ్రామములందు కమ పాక్తరీల నేర్పరచ నిష్పదేసిన యజమానులకు కొంత నష్టపరిహార ముచ్చుట, అంత ఎల్లప్పుడు బస్టియన్ గ్రామములచే పాక్తరీల నేర్పరచుట కనుక లాభమని ప్రతి యజమాని కలించును.

మాకు: "వృత్తి సంఘములు"చే స్థాపించవలసి "అమ్మ సహకారు కలములే కాక, స్థానిక ప్రభుత్వమునాడ, సహకారు కలముల నేర్పరచి, మూటబుట్టతో గ్రామ గ్రామముల కనువులనుబుచ్చి రిద్దారా బస్టియన్ గల యాధారమును కిక్కించుటకు ప్రయత్నించు చేయవలసినది. నాల్గు: ప్రతిగ్రామము

కందు గ్రంథాలయమును సర్వవస్తు ప్రదర్శనశాలను ప్రతి పది గ్రామములకు, విశోదార్థమై ప్రవక్తములకు తపయోగించు ఒక మంది భగవంతుడు ప్రతి పుగ్ర ములకు స్థాపించుటనుచుంది.

(8) ప్రస్తుతము దొంగలభయము హెచ్చుచున్నది. అందువలన రైతులు అమితభయమున వెచ్చించి, గృహములను కట్టించి దండగా బడుచున్నారు. కిక్కిరియించు పరిస్థితులలో కేసు దొడ్డు లే, ఎందరు బాధపడుతున్నారో చిన్న చిన్న రైతులు, ఇంటి భన ములనుకొనుటకే భయపడుచున్నారు. చేలలోని పైకలగూర్చి, మిక్కిలి యలజడరైతు లాయుచున్నారు. అనేక పైకలను దొంగలభయముచేత నే యుట లేదు. తోటలను పండ్ల వనము ల్గన, దుంప వైకుల నిండు కలన వేయుటలేదని కొన్ని ప్రదేశములందు, తెలియుచున్నది. ఇనుక స్థానిక ప్రభుత్వము ప్రజల తేద్యార్థమై హెచ్చుతగ్గుల పోలీసువారి గూర్చి తెలుపవలయును. అందువలననే పోలీసువారు స్థానిక ప్రభుత్వపు యాజమాన్యముక్రింద నుండుట మేలు చూడుడు. అనేకులు ఎక్కువ భయపడుటవలన కామసియన్నను, గృహముల నిర్మించు కొనుటలేదు. భవిష్యత్తు భవిష్యత్తులైన పుణ్యముకల్గిన గృహముల నిర్మించుటకుమారు గజమువ్వుర కెడబ్బులగడలు తరువారం గలముల మండలముల రెండులతో ఇద్దర కట్టించుచున్నారు. "పోలీసు" సిబ్బంది బాగుండుచో దొంగలభయము తగ్గుచో విశ్వబాహుళ్యము, అవ్యక్తివారందరి కన్నకవి దొంగలకు గూడునప్రజల కిట్టినపుణ్యము వృద్ధిచేయుటయు ఎక్కువమంది రైతులకు గృహసౌఖ్యము కల్గుటయు సాధ్యము (10) దొంగలభయము తగ్గించుటకు ప్రజల యాదాముకూడ హెచ్చుతగ్గులను, తరువాత "దొంగల" యలవాటుల బొందుచున్న ప్రజల "నెటివ్ మెంటు" అను సంస్థలయందు తేర్చుభారము స్థానిక ప్రభుత్వముచే! ఇవరకుక్రింది పాదరీలవల కయ్యరచుడిన నెటివ్ మెంటు లున్నవి. కాని చాలవు. వానిలన తగినంతపని జరుగుట లేదు. ఇక క్రైస్తవాలూకాకు ఒక నెటివ్ మెంటు నేర్పరచుటయు అందు కొన్ని పనుల ఆయాకలచే చేయించి క్రమముగా వారి ఆదాయమును వృద్ధిచేసి కొంత ఆర్థిక సేర్పరచి తత్వాతా వారి బుద్ధులమార్చు బ్రయత్నించవలె! (11) కొన్ని భూములను స్థానిక ప్రభుత్వ సంస్థకూడ స్వయముగ సాగుచేయుచు వానిలన తేలు పర్యవేక్షణనుబద్ధులై రైతులకు తుపానుకూ కల్పించవలయును. తరువాత రైతు సేర్పరచు ప్రజల కళాశాలలను గ్రామములద్వారా సాయముచేయవలెను. తీర్థయాత్రలయందు రైతుల సంకల కన్ని విధముల సహాయము చేయట ముంచిది 12. కిర్రుల విషయములో రైతులపై హెచ్చుతగ్గులవలన ఆదాయపునన్ని ద్వారా క్రాంత ప్రభుత్వముకే వారికిరైతుల చెల్లిండుటలు చేయు భారము కడలుచుంది. రైతు లెట్లు స్థానిక ప్రభుత్వమున ప్రధాన ప్రభుత్వమును కడుపవలయు ననేది క్రమేపే సమాధాన మివ్వబడు బొంతుంటిను.

దేవరపల్లి

(ఒక విలేఖరినుండి)

హౌరమైన ఉపద్రము

మాట:—5-2-1924 సం॥రం తేదిని మా గ్రామమునందు నుమారు డెబ్బది ఒకటి పంచమసోదరుల గృహములు 500 గా లకు ఆకస్మికముగా అగ్నిప్రతి పరకరాక్షాప్రీతి అయినది. అసమ యమున పురుషులు స్త్రీలు క్యససాయములమీద కూలిపనులు చేసి జీవించుటకు పోయియుండిరి. ఇంక గృహములవద్ద 10 సం॥ పిల్లలుతప్ప ఎవ్వరను లేరు. నుమారు 50 మంది పిల్లవాళ్లు వాళ్ల యిండ్లయందు రెండుసంవత్సరము లోపు పిల్లలను వెంటబెట్టుకొని గ్రామపరిపాలనమునపున్న చెరువుగట్టువద్దకు వచ్చి పిల్లలను చంకల నిడుకొని ఏద్యవారంభించిరి. యంతలో పోలసులయందు వుండు జనులు వచ్చిరి కాని ఎవ్వరు ఆర్పుటకు వీలులేకపోయినది. ఆరు గంటలకు యీ 71 పంచమసోదర్ల గృహములు అన్నియు తగల బడెను.

నష్టములు

మాడువంతులు విలువల రెండు ఆవులున్న, ఒకకోడె కూడ, అయిదుసంవత్సరముల వయస్సుగల పిల్లలున్న, ఎను బది సంవత్సరములకు ముసలి స్త్రీయున్న, నుమారు కాగితపు రూపాయలు, ధాన్యము మొదలైనవి రూ॥ 1500 లు కిమ్ముతుగల విన్ని కోట్లు, పండులు, చెప్పటకు శక్యములేదు. స్త్రీ పురుషు లు కట్టుకొన్నవస్త్రములు తప్ప తక్కినవస్త్రమును అగ్నిహోత్ర నివలన నాశనమయినది.

అన్నదానములు

శ్రీరామిన్ని మునుసోదోడు మధ్యపన్నమున్న శ్రీయంత

శ్రీరామానుజయువజన సంఘసభ

నేనీవిషయమై పెద్దలతో ముచ్చటించగా, వారు యీ ఉద్యమమును ఆమోదించుచు ఇట్టివి మొట్టమొదట సంఘము యొక్క అభివృద్ధిని గోరుచు, కాలానుసరణముగ అట్టి అభివృద్ధికి కావలసిన సాధనములను కూర్చుకొని కృషిసల్పుట, లక్ష్యముగ పెట్టుకొని ప్రారంభింపబడినను, చివరకు అవకతవకగ పరిణ మించుట జరుగుచున్నదిగాన, ముందునే యిట్టి ప్రమాదములు రాకుండ జాగ్రత్తపడుటయొక్క అవశ్యకతను గూర్చి హెచ్చు రించియుండిరి. వారు ముఖ్యముగా నూచించిన విషయములు:-

(1) ఈసంఘము అభివృద్ధికరములగు మార్గములను అవలంబించు టకు కంకణము కట్టుకొనియుండుట. (2) ఇందుకు అనుకూల ముగ ఈసంఘముయొక్క సాంప్రదాయమును నిర్ణయించుట. (3) ఈ సాంప్రదాయమును అంగీకరించిన వారినే సభ్యులుగ చేర్చుకొనుట.

ఈనూచనల నంగీకరించి ఈ సభకు సంబంధించినవాటిని నాకు తోచినవరక పొందుపజుచున్నాను.

వివిధవర్గములలోని రామానుజవ్రతమువారుకలసి, యీ కాలానుసరణముగ అభివృద్ధికి కావలసిన సాధనములను కూర్చు కొనుచు పనిచేయుట- ఈసంఘముయొక్క ఉద్దేశము.

ప్రస్తుతరాజకీయములలో గాని, రాజకీయక్షులలో గాని యీసంఘము జోక్యముకలుగ చేసేకొనదు. ఈ నిషేధము వ్యక్త లను బోధించదు.

ఇది యీసంఘముయొక్క సాంప్రదాయముగ నుండును. ఈ సాంప్రదాయము ననుసరించి జరుగవలసిన కార్య క్రమము:-

1. వివిధవర్గములలోని రామానుజవ్రతము వారియందు విశ్వభావమును పెంపొందించుట.

2. అన్యవ్రతములయెడ ఆదరణభావము కలిగించుట స్వ మతాభిమానము పరమత ద్వేషము, పరమతభేదముగ నున్నది. ప్రపంచములోని వివిధమతాచార్యుల యెడ పూజ్యభావమును గోల్పోయి వారి యెడ ద్వేషమును పూనుటవలన మనస్సౌదయ ములు యలకిరచుకొని పోవుచున్నవి.

3. ఒకవర్గములోని అంతర్భాగలలో భోజనవిషయమైన అభ్యంతరములను తొలగించుట.

4. రామానుజవ్రతము పేరను మద్యమును నేవించుట కొన్ని వర్గములలో ఆచారముగ నున్నది. ఇట్టి ఆచారమును నిషేధించుట.

5. సముద్రయానము విషయమైన అభ్యంతరములను తొలగించుట.

6. వేళ్ళలో వ్యభిచారవృత్తిని మాన్పించుట- వేళ్ళలు రామానుజవ్రతమువారుగనున్నారు. విష్ణుదేవాలయములను ఆశ్ర యించుకొని యున్నారు. వ్యభిచారవృత్తియందు రోహ్యమును కలిగించి, వివాహములు చేసికొనునట్లు ప్రోత్సాహముచేయుట జరుగవలసి యున్నది. కాని ఇంతమాత్రముతో చాలదు. ఒకటి రెండు విషయములు గమనించవలసియున్నవి. వేళ్ళలో స్త్రీ పురుషసంఖ్య సమానముగనే యుండియుండును, మగవారంద రును వివాహముచేసికొనుచున్నారు కాని వ్యభిచారవృత్తికి ఇంత మంది స్త్రీలు ఎక్కడనుంచి వచ్చుచున్నారని ఆశ్చర్యముకలు గకమానదు. వీరు ఒకవిచిత్రమైన పద్ధతి నవలంబించుచున్నారు. మగపిల్లవాడు పుట్టుటతోడనే, వాని పెండ్లికొరకు ఒకపిల్లదానిని ఎట్టోసంపాదించుట, అపిల్లకూడ ఆయింటిలోనే పెరుగుచుండును, వీరిద్దరకును మమముతచ్చనతరువాత వివాహము జరుగును. తమకు పుట్టిన అదపిల్లకూడ వ్యభిచారవృత్తియందు ప్రవేశపెట్టుదురు. ఇం కొకవిషయమేమనగా వీరిలో ఆడవారికి మగవారుచాలరు. వారి పెద్దపెద్దపెద్దవీరము. అందుచేత తమమగవారిని పెండ్లాడి ఏదో నామన బాపన్నగారు 40) పంచమ సోదర సోదరీమణులనున్న పిల్లలకున్న అన్నదానము చేసిరి. శ్రీయంత వత్సవాను లక్ష్మీపతి రాజుగారు నుమారు 25 మందికి అన్నదానములు చేసిరి. కొనూరి కృష్ణరాజుగారు ఈ గుర్రాజుగారు నుమారు 50 మందికి అన్నదానము చేసి వారల హృదయతాపములను చల్లార్చిరి.

గనుక వీరలకు ఆ పరమేశ్వరుడు ఆయురారోగ్య విశ్వ ర్యములు యిచ్చి రక్షించుగాక.

ప్రార్థన

ఈ పంచమ సోదరసోదరీమణుల ఆర్తనాదములు విన్న ముట్టుచుండెను గాన దయాహృదయాలగు నేనీయలారా! వీరల గృహముల నిర్మాణమునకు యథాశక్తిగా భనమును మా గ్రామ కాంగ్రెసు కార్యకర్తగారగు శ్రీయంత అయ్యరపు సుబ్బారావు గారికి కరప ప్రార్థించుచున్నాము.

సంసారపక్షముగ జీవనముచేయుటకు మనసుబద్ధుగ, వీరిలో వివా హములు జరుగవలెనన్న మొగతానిని బాగుచేయుట జరుగవలెను.

7. భిక్షాసమును సంఘములో వ్యాపింపజేయుటకు 1. పుత్రికను పెట్టుట 2. గ్రంథముల ప్రచురించుట.

8. సంఘమువిషయమై నిరంతరము సేవచేయువారి కొర కుగాను "ఆశ్రమము" ను ఏర్పాటుచేయుట. ప్రదేశనిర్ణయము

9. సర్వవ్రతములోని "శ్రీరామానుజ గురుకులమును" ఆదరించుట.

10. ఈసభను రేపువై కాళిమాసారంభమున శ్రీరామాను జాలవారి తిరునాళ్ళుతెదననున, సర్వవ్రతములో జరిగించుట.

వీటిని గూర్చి ఈ ఉద్యమమునకు తోడ్పడుపెద్దలు తమ అభిప్రాయములను క్రిందివిధనామాకు వ్రాయించగలందులకు ప్రార్థించుచున్నాను. ఈ అభిప్రాయముల నన్నిటిని ఒక్క సారిగా పత్రికలో ప్రచురింతును.

వి. టి. నరసింహాచారి.

సర్వవ్రతము. (కాకినాడ)

చెన్న పురి బజారుధరలు

మార్చి 12-వ తేది బుధవారము

(1) ధాన్యములు

దనియాలు బా 1-కి రు 45-0-0	మొదలు 55-0-0	కజకు
బియ్యము బస్తాలు	మొదలు,	వశు.
కుసుమ తెనాలివి ,, ప 45 గలవి రు 18-0-0	14-0-0	
నెల్లూరివి ,, డిటా ,, 16-9-0	17-0-0	
డిల్లీవి ,, డిటా ,, 16-8-0	17-0-0	
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,, 8-12-0	9-0-0	
నువ్వులు ,, ,, 24-0-0	26-0-0	

(2) వప్ప ధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205	రు 12-0-0	రు 18-4-0
నెనగలు ,, డిటా ,, 9-12-0	10-4-0	
నెనలు ,, డిటా ,, 11-8-0	12-8-0	
మినుములు ,, డిటా ,, 12-8-0	18-12-0	
ఉలవలు ర 164 ,, ,, 7-8-0	8-0-0	

(3) నూనె వస్తువులు

కువ్వులు నూనె బా 1-కి	రు 180-0-0	185-0-0
నెయ్యి వ 1-కి	,, 14-0-0	26-0-0
కొండాపురం వేరునెనగపప్పుబా 1-కి ,, 60-0-0	62-0-0	
యితర ప్రదేశము ,, ,, 55-0-0	58-0-0	
వేరునెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 140 మి.కా.నూనె 187		
అముదము నూనె బా 1-కి	రు 165-0-0	167-0-0

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి	రు 210-0-0	
కూరపసుపు ,,	రు 165-0-0	170-0-0
మిరపకాయలు (గుంటూరివి) బా 1-కి రు 70-0-0	105-0-0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి రు 45, 50		
కాళహస్తి పాయకట్టు ,,	రు 60, 70	
బెల్లము బా 1-కి	రు 50-0-0	65-0-0
చింతపండు బా 1-కి	రు 25-0-0	42-0-0

(5) ఇరుము

పట్టాలు రఖం బా 1-కి	రు 20-0-0	82-0-0
చదరం ,, 80-0-0	88-0-0	
రవుండు ,, 81-0-0	89-0-0	

(6) లోహములు

తెండి 100 తులంబు	రు 78-0-0	82-4-0
బంగారము, తులము 1-కి	రు 25-8-0	27-12-0
గవగను 1-కి		15-8-8
ఇత్తడి బా 1-కి	రు 298-0-0	800-0-0
రాగి డిటా	రు 320-0-0	860-0-0
అస్కా చక్కెర బ 1-కి		రు 87-8-0

(7) రంగులు ఆలిజరైన

ఆవుకృష్ణుడు	20 డిగ్రీలు రు 115-0-0	
వొట్టి కృష్ణుడు	డిటా	

ఏజెంట్లు కావలెను.

అంధ్రపచారిజీ గ్రంథనిలయమునకు చంపాదాజులను జేర్చుటకు సమర్థులగు ప్రావిలింసు, ఏజెంట్లు కావలెను. ప్రావిలిం గు వరైరా భిక్షుజనహా సెల 15 రు 60-0-0 లు జీతము! రు 200-0-0 దొక్కణు నెక్కుకట్టి యియ్యవలెను. 0-1-0 బిళ్ల పంపికానికి అగ్రిమెంటు మదతులు క్రాసి పంపుదుడు. మేనేజరు, ఆంధ్రప్రచారిజీ గ్రంథనిలయము, కాకినాడ.

పూనా బహిరంగసభ

స్వరాజ్యపక్షమువారి స్థితి విశదీకరింపబడెను

తీర్మానము లామోదించబడెను

పూనా, మార్చి 10:—నల్లటిదివలన పూనాలో శివాజీ మందిరమున ఒక గొప్ప బహిరంగసభ జరిగెను. భోజ్ పూర్ యం, యల్. ఏ. గారు అధ్యక్షత వహించిరి. అనామూదాబాదు నుండి స్వామి శారాయణగారును, అనామూద్ నగరునుండి నప్తగారును, సతాగానుండి సోమన్ గారును, రత్నగిరి నుండి సర్వేకరును పూనానండి గుంజాబాగారును వచ్చి యుండిరి. వీరింతయు బొంబాయి శాసనసభ సభ్యులు. స్వరాజ్య పక్షమువారి స్థితియూ, వీరి బొంబాయి శాసనసభలో చేయబడుచున్న పని గూర్చియు విశదీకరించి చెప్పటకు వీరదరును పూనాకు వచ్చియుండిరి.

డి. వి. ఘోషగారు ఒకతీర్మానము నుపపాదించిరి. ఈ తీర్మానము యొక్క మొదటి భాగము అతివక్ర ప్రభుత్వ పరిపాలనను ఖండించెను. రెండవభాగము భారతరాజ్యాధిపత్యము స్వరాజ్యపక్షమువారి ననుసరించుచున్న అభ్యుదయపథమును బహుళము. మూడవభాగము సమయముల ననుసరించి తమకు వీలయిన పద్ధతుల ననుసరింపబడుచున్న తీర్మానమును స్వరాజ్యపక్ష ప్రభుత్వము కోరెను. తదుపరము గారు జీనావై శార్మ్యుని కల్లె మిలీటరీముల కారితోలులో నున్నదనియు అతివక్ర ప్రభుత్వ పరిపాలనను నశింపియే బోలెననియునూ బోలునందులకు అద్దకి పోవుట నోభ్యులు కాదనియు వీరుచెప్పిరి. కావున నిర్యాస మే గిరిమార్గము. ఒత్తివలన ప్రయోజనమున్నదని స్వామి శారాయణగారుచెప్పిరి. నప్తగారు శాసనసభలో అనుసరింపబడుచున్న దగ్గరి ఖైఫీతగా చెప్పి జయకరగారు సహకారమును జూపుట లేదని వారి యపవాదములనుండి కొన్ని భాగములను తీసివదిలి వినిపించిరి. వేలగు వ్యవసాయదారుల క్రొత్తభూముగా వచ్చిన కొంతమంది బ్రాహ్మణేశ్వరులు ప్రభుత్వముతోపాటు వోటుచేసిన విషయములను హాస్యయుక్తముగా వి. సర్వకారు చెప్పిరి. కొద్దికే చట్టములోను సామాజ్యప్రయోగములోను ప్రభుత్వము ఓడి గోయిన సంగతి సోమనుగారు చెప్పిరి.

కొంతమంది యువకులైన బ్రాహ్మణేశ్వరులు ప్రేరేపకములు లోబడుదుకో గుంజాబాగారు తెలిపిరి. ముగింపును అధ్యక్షుడు స్వరాజ్య పక్షమువారు కలెక్షనులకు పంపింతులతో నెలవేర్చిన పనిని, ఆంధ్రులు ఖైఫీతముగా పరిశ్రమకాని అమితముగా ప్రోత్సహించిరి. తొగింతులను గుర్చి చెప్పిరి. స్వరాజ్యపక్షమువారికి సహాయములేయుటవలన గలగు ప్రయోజనమును తగ్గిన సభ్యులు గుర్తించగల్గుదురని తమ నమ్మకముని చెప్పెను. తీర్మానముల వోటుకు వెట్టబడి యే గ్రహముగా ఆమోదించబడెను. (ఆ. ప్రె.)

దాసుదాసుగుప్తయెన్నిక తగాదా

దాసుదాసువేయబడినది

కలకత్తా, మార్చి 10:—రీతిపూర్వముగా దాసుగుప్తయెన్నిక కమిషనుల యెదుట సి. ఆర్. దాసుగారు దాసు పి. కె. దాసుగుప్తగారు పెట్టిన కీటీషను విచారణకువచ్చెను. బెంగాలు శాసనసభకు మిర్జాపూర్ నియోజకవర్గమునుండి వీరిద్దరు అభ్యర్థులు. విచారింపగా దాసు గుప్తగారి నామినేషను కాగితముపై నియోజక కలెక్షను కనబడలేదు. ఇది ఆక్షేపముగా తీసికొనినది దాసుకమిషను నిరూపించబడి సి. ఆర్. దాసుగారు యెన్నిక పడెనట్లు ప్రకటించబడెను.

నియోజక కలెక్షను నుండి పోవుట సాంకేతికవిషయము నిర్ణీతముకాదుగానీ అది నిర్ణయాధికారికి బంపబడెననియు తన నామినేషను కాగితమును నిరూపించుట తప్పనియు యిప్పుడు దాసుగుప్తగారు వాదించిరి. దాసుగారి నామినేషను గిరితామెయ్యి (వాలా పి. ఆర్. దాసుగారిది కాదనియు, ఒక కేజీ ఆక్రమణ వారిదే యెయ్యెనల వారు వట్టి కాగితముపై వాలామెయ్యి యుండవలె ననియును, ఏలయిన జనము 2 లేదా మిర్జాపూర్లో కాగితమును పంపింపుడు దాసుగారు బొంబాయిలోని కాగితాదేశానో ఉన్నాననియు దాసుగుప్తగారు చెప్పిరి.

సి. ఆర్. దాసుగారి కర్రపుక వేట, కీటీషను అప్పట్నుగానున్నదనియు, విషయములను కలెక్షనునియును కోరెను, కాగిత వాద్యములను పుచ్చుకొనుటకు 14 వ లేదనియును. 14వ వేదమును 24 లేదనియును కమిషనులచే నియమించబడినది. (ఆ. ప్రె.)

“రిడిమరు” నాశనము

నియమించబడిన కమిటీవారు

కారణములను విచారించుట

అలెక్సీ, మార్చి 8:—రిడిమరు నాశనకారణముల నరయుటకును యికముందిట్టి ప్రమాదములు జరుగకుండునట్లు మార్గములను నూచించుటకును తిరువాన్కూరు ప్రభుత్వము వారికి కమిటీని ఏర్పరచిరి. ఈ కమిటీకి రిడిమరు హైకోర్టు జడ్జి పి. చారియన్ గారు అధ్యక్షులు. పోలీసు కమిషనరు డబ్లియ్యు. కె. డిట్టు, ప్రధాన యింజనీరు కె. వి. నటేశ్ అయ్యరు యం. యల్. సి. లు. కుమారన్, మాధవనాయగారు సభ్యులు. ఈ సంఘమువారు రిడిమరునుండి పనిచేయుచున్నార. వీరి క్విలానుదగ్గర 40 మంది సాతులను కారుమాడీ వద్ద 6, 4 సాతులను యిచ్చట 20 మంది సాతులను విచారించిరి. వీరిలో ప్రభుత్వోద్యోగులను పడవనుండి బ్రతికి వచ్చినవారును ఉన్నారు. వీరిచ్చటనే యింకను విచారించి మంగళవారమునాడు క్విలానుకువెళ్లి తీర్మానములను గావించుకొని నిశేధికప్రత్యమును తయారు చేసి ఏప్రిలులో ప్రభుత్వమువారికి పంపుదురు.

మురజపోత్సవమునుండి యావడవలో వెచ్చుచున్న 4 గురు నంబూద్రులు విచారింపబడిరి.

వీరిల్లు చెప్పచున్నారు. క్విలాను జైల్లో 120 నుండి 150 మంది ప్రయాణికులవరకు తీసుకొనబడిరి. చావరీవద్ద ఇద్దరు దిగిరి కాని తెల్ల జైల్లో 20 నుండి 35 వరకు తీసికొనబడిరి. 4 గురు ఎక్కిరి. రిడిమరుకు 95 మంది ప్రయాణికులను తీసుకొనుటకు లైసెన్సున్నది. కాని యాబోటుకు నీటిచట్టముల ప్రకారము 71 మంది కంటే ఎక్కువమందికి లైసెన్సు నీయకూడదని కమిటీ వారును పోర్టు అధీనమున పరీక్షచేసి విచారించి చెప్పియున్నారు. 7 మొదలుకొని 10 అడుగుల లోతుగల పల్లినావద్ద ఒకకట్టమైన మలుపు తిరుగవలసి వచ్చెననియును అచ్చటనే బోటు మునిగెననియును వీరు చెప్పచున్నారు.

సరంగు సాక్ష్యము

బోటును నడువవలసియున్న సరంగు సాక్ష్యమిచ్చుచు యిటు చెప్పెను: ఆమలు పింకను ఆర పర్లాంగు దూరముననున్న పుడే బోటుయొక్క వేగము తగ్గింపబడెను. అప్పుడు బోటు గంటకు మూడుమైళ్ల చొప్పున పోవుచుండెను. బోటుపై టాపు మీదు జనము ఎక్కువగా నుండిరి. ఆ మలుపు దగ్గర తిరుగవలసి వచ్చినప్పుడు మడిచెపునకు ఒరిగి బోటు మునిగెను.

బోటులో ప్రయాణముచేసి బ్రతికినవారు దీనినే మరి యొక విధముగా చెప్పచున్నారు. బోటు తన కక్తి యున్నంత వేగముతో పోవుచుండెను. అంత వేగముతో పోవుచుండుటవలననే మలుపు తిరుగవలసి వచ్చినప్పుడు మునుగుట తటస్థించెను

పోర్టు అధీనగఱ కట్టను లివల్వెట్టుగాను విచారింపబడి టాపుమీద అంతమందికి వీలు కలిగించుటవలన బోటుయొక్క నిర్మాణములోనే లోప మున్నదనియు అందువలననే యీ ప్రమాదము సంభవించెననియును చెప్పెను. బోటు మేనేజరును ఆ సమయమందు ఆ బోటులోనే ప్రయాణము చేయుచున్నవాడును అగు ఆర్యగం పిళ్ల సంగతి యేమైనదియు నింతవరకు తెలియలేదు. అరెస్టు చేయబడిన పడవవారి కేసు విచారింపబడుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

కలకత్తా పురపాలకసంఘము

ప్రధానకార్యనిర్వాహకాధ్యక్షికి

వేతనమును తగ్గించుట

కలకత్తా, మార్చి 10:—కలకత్తా పురపాలకసంఘమువారి బడ్జెటువిచారణలో ప్రధాన కార్యనిర్వాహకాధిపతి వేతనము రూ. 8000 నుండి 2500/ తగ్గింపవలెనని ఒక తీర్మానము తీసికొనిరాబడెను. ఆయనాధ్యక్షి జీతము విషయమై నిర్ధారణ చేయుట తమపని కాదని యా దానివిషయమై కొత్తపురపాలకసంఘమువారు ఆలోచించునియు కొంతమందిసభ్యులు ఆక్షేపించిరి. ఉపపాదకుడును మరికొందరు సభ్యులును యిట్టి అభ్యంతరములవలన ప్రయోజనము మో తెలిపినదిని ఉద్యోగులను భారతీయుల పరిమోక్షుటయేగాక ఖర్చులను గూడ సాధ్యమైనంత వరకు తగ్గించుట తమ ఉభిప్రాయమని చెప్పిరి. తీర్మానము ఓటుకు వెట్టబడి 20 ఓటులవలన ఆమోదించబడెను. దీనికి భిన్నముగ 19 ఓట్లమాత్రము వచ్చెను. (ఆ. ప్రె.)

శ్రీమూలం ప్రజాప్రతినిధిసభ

తిరువనంతపురం, మార్చి 10:—ఈ సభ నేడు 00గ 12

గంటలకు సమావేశమయ్యెను. తాత్కాలికముగా నియమింపబడిన దివానే అధ్యక్షత వహించెను. వైద్యసహాయమునుగూర్చి యిద్దరు సభ్యులు విజ్ఞప్తులు చేసుకొనిరి. ఆయుర్వేద డ్రైక్టరును గురించి ఖండించిన విషయములలో తామేమియు చెప్పజాలమని మొదటనే చెప్పి ఆ డ్రైక్టరును, ఆతడు చేయుచున్న పనిని ఆ కాఫను బాగుగ ప్రశంసించిరి.

వైద్యకాఫను గురించియు దాని డ్రైక్టరును గురించియు సభ్యులే అట్లు పలుకుట చాల అసభ్యమని అధ్యక్షుడు జవాబులో చెప్పెను.

పూనాలో కాగితయంత్రముల మేనేజరు యస్. నరసింహ అయ్యరుగారు ప్రభుత్వమువారు కుండల పరిశ్రమను స్థాపింపవలెనని కోరెను.

తమతాలూకాలో లేమిగానున్న ప్రదేశములను రిజిస్టరు చేయవలెననియును, మాదిరి వ్యవసాయ ప్రదేశములను, మాదిరిగా చెట్లను నాటుటకు ఆడవులను ఏర్పాటుచేయవలెనని వీరు చెప్పిరి. శ్రీమూలం ప్రజాప్రతినిధి సభనుండియును శాసనసభనుండియును రిగ్గురు మంత్రుల నెన్నుకొని తిరువాన్కూరు రాజ్యపరిపాలనలో సాయముజేయుటకు ఒక కామిషన్ నేర్పాటుపరచెనని జి. రామన్ మిషన్ యం. ఏ. వి. యల్. గారు కోరిరి. ఈ విషయము యిదివరకు సమావేశములలోనే తీసుకొనిరాబడెను. అర్ధప్రాణములకు సంస్థానములో రక్షణలేదని చెప్పచు, చెలాయి దొమ్మిని విద్యాగృహ సమైక్య కీ. శే. రామకృష్ణశర్మ అను సంపాదకుని అరెస్టుచేయుటయు మొదలగు విషయములను వెల్లిదిరి, అధ్యక్షుడు జవాబుచెప్పచు, సభ్యులనూచనలను ప్రస్తుతము గుర్తించుకొనుట లేప్ప మరేమియు చేయజాలనని చెప్పెను. సభ సాయంత్రము 5-15 నిమిషములకు లేచెను. నేడు 10-30 నిమిషములకు తిరిగి సమావేశమగును. (ఆ. ప్రె.)

కేసరి-రత్న త్రయము.

లోధ

గర్భాశయ రోగనివారిణి.

శ్రీలకు గలగు ముతుశాల, బహిష్కరించుట, ఆకాలబహిష్కరి, మైల బాస్తి తక్కువ లగుట అస్తి ప్రాప్తము, కుసుమ రోగము, సంరాహిత్య, రక్తహీనత, తులబద్ధము, నూరికావాతము, కీళ్లనొప్పులు, కాళ్లు, చేతులు మంట గర్భవాతము, కడుపులో బల్లలు, నిక్తాక, మొదలగువ్యాధులను కుదుర్చును.

పెద్దబుడ్డి రు. 8-0-0 చిన్నది రు. 1-10-0

అమృత

రక్త శుద్ధిద్రావకము

ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమరితనము, మేహవ్రణములు, కుఖసంకటములు, నిస్సత్తువ, కడుపులో మంట, నిక్తాక, చర్మ వ్యాధులను నివారించి శరీరమునకు కాంతిని ముఖమునకు లేజన్ను నిచ్చును.

పెద్దబుడ్డి రు. 8-0-0 చిన్నది రు. 1-10-0

అర్చ

నర్వజ్వర నివారిణి

6 ఔ బుడ్డి రు.	2-8-0
3 ఔ బుడ్డి రు.	1-8-0
1 ఔ బుడ్డి రు.	0-8-0

కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల,

పోలీసు కమిషనరు రోడ్డు, ఎగ్మూరు మదరాసు.

ఈ మందులు అన్ని సాపులలో దొరుకును.

కలరామాత్రలు

దబ్బి 1-12 మాత్రలు కలరా రు. 0-6-0.

అమృతాంశనము డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము
ప్రతిషాపులో దొరకును

చక్క-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనము డిపో, 6, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు లేక 109 వేరి రోడ్డు, బొంబాయి.

నవనాగరిపు గజలకు
ప్రసిద్ధిచెందిన గృహము (1)

గజలకు అన్ని రకములు కలసి ఉంటుంది. తయారుచేసి విక్రయమునకు వచ్చుచున్నది. నుంచి యున్నాము. హజరలో ఈవిధపులో తయారుచేసి యిచ్చెదము. ఈ గజలకు గజలు 2 1/2 సకరము మొదలు 6 సకరముల వరకు తీరను. చేపారముతో నహా బత్ 1 కి 2 జూ-కి రు 10/- గజలకుబంగారకు సీపువేడికి పూచీ యిచ్చెదము. ఉమ్మడి రామయ్యకెట్టి, గురుసామికెట్టి కంపెనీ, నగలకర్తలు, 25 వైవాజురు రోడ్డు, నుదగము.

గుండు మోహన
ల సంకపువ్వ
పట్టెల దేవుండు

ఇ స నా వే లి

ఇ స నా వే లి అనుమా అంటి మలేయల్ బొవధమున నాడుటచే మలేయా రానీ యక ఆటంక పరచును. కనుక కాలకుండున్న బొవధము లన్నిటిలోను దివ్యమైనది. జ్వరగడ్డ క్షయమున నేపించుటచే మదరను, ఆయురే ఈ దివ్యమైన ధనున నేపించి బహు కాలము నుంచుకొన్నను కష్టంబు కలుగును. తిరిగిరాదు. గొప్పవైద్యశాస్త్రజ్ఞులే దీనిని శిష్యా చేసి యున్నార ప్రతిదినము ఉదయము, సాయంత్రము ఒక మాత్రము నేపించి మలేయా రానీ యక ఆటంక పరచును. విడ్డబడు ఉపయోగించుటకు ఇ స నా వే లి అను బొవధముగలదు. ఇ స నా వే లి అనునదియే ద్రవరూపముగా తయారు చేయబడినది.

రక్షణములను మంచి నీటికి తెచ్చుట యందు మిక్కిలి అద్భుతముగా జరిగెను. జలేయియ్యముచే బడిన మైట్టియు నది ఇతరకాణములచే కలిగిన అరచనముల కదలిక, నిశ్చయము ముగ్గురువాటిని పోగొట్టుటయందు దీనికి సమానమై టూనికు మలేయల్ లేదని నిశ్చయముగా చెప్పవచ్చును.

తియరు వాయువు, మూత్రాన్ని కోగము, మూత్రమునందు ఉప్పు ఎక్కువగా చేరుట, యితరమూత్రముల సంబంధమైన వ్యాధులను పోగొట్టుటయందు ఆసమానమైనది, చాల కోగమునకు రామబాణము వదిలి.

Sole Agents for:— INDIA, BURMA & CEYLON
Messrs Gorio Ltd. P. O. Box. 159 BOMBAY

వెలస్వల్పము! ఫలమత్యధికము!! ప్రతియొక్క-యత్నక వాడతగినది!!

పాశ్చాత్య ఔషధాలపండితులు వారి లోకమునకు. కస్తూరిమాత్రము:—ఈ దివ్యమైన మిక్కిలి విలువయైనకస్తూరి, మంతమపువ్వు, పచ్చకర్పూరము, అమూల్యమైన మనమూలికలుచేర్చి తయారుచేయబడినది. ఇంత విలువగల బొవధములేదనారు మొదలు భాగ్యవంతులు వరకు కష్టములేక కొనబట్టకై 250-800 మాత్రలు గల బుడ్డి 1-కి ధర 0-4-0 కే యివ్వబడుచున్నది. 6 బు 1-4-0. పా. కింపు పోట్టుభిక్షువేర. విడ్డబడు మొదలు పెద్దవరకు సాధారణమైన వ్యాధులన్నిటికి అనుపాదకములతో వాడవలెను. ఇవిగాక ఈ దిగువ తెలుపబడినవి ఆత్యద్భుతమగు గుణములు.

శ్మశ్మరాజి సాయము:—బలహీనము, రక్తములేనివారు, నిశ్శక్తులు, జ్ఞాపకశక్తిలేనివారు, అతి కాకమొదలుగు వ్యాధులు కలవారికి దిదిరామబాణముమంటిది. వైద్యులను మదర్చుటయేగాక మంచిరక్తవృద్ధిని, అద్భుతమైన ధారుణ్యవృద్ధినికలిగించును. 2-0-0

నుహాధ్యంగామలకతలము:—కండ్లమంట, నిద్రలేమి, మనస్సుకు వ్యాధులము, విడువని తలనొప్పి, మొదలు పనిచేయమంటలు మొదలుగిరి, నేత్రగోమలులను తప్పక మదర్చును. 0-8-0

క్షిగువరహారీ:—పట్టికము శీట, పొడ, ఎంతకాలము నుండియున్నను మూడుపూటలలో మూడిగోవును. 0-4-0

కాకికోంబము: కండ్లలో ఎలుపు, నిర్గుకారుట, మనక గాయములు, కండ్లనొప్పి, కండ్లమంట మొదలగునవి మూడుమరుస 0-8-0

నూ బొవధములన్నియు భగవంతుడు, ఫలమధికము. దీనినిజను ఒకసారి నూ బొవధములు కొనినవారితే తెలియును. పాశ్చాత్య ఔషధాలపండితులవైద్యకళాధిభి, భూధానవైద్యులు.

ప్రతి గోపాధ్యక్షులకర్పూరము మొదలుగిరి.

న క్స న్ దంత చూ ర ము

ఈ చూరము తేలికమైనపులతో తయారు చేయబడినది. క్షయ సంబంధమైన వ్యాధు లన్నిటి: పోగొట్టును. డబ్బి 1-2 అణాలు. డెంక్ 1-3 రూ 1-4-0. టి. ఎస్. స్వామినాథశాస్త్రి, 2 ఎ. ఆలనాథా విలేజ్, తిరు. శ్రీ కృష్ణ, మదరాసు.

బిజ్ బండ్

బిజ్ బండ్. తెలుగు నేతములో మిక్కిలి ప్రసిద్ధి చెందినది. స్వప్నమును గాని మూత్రమునో గాని, వీర్యము నష్టమవుచున్న యెడల వెంటనే విలిపివేయుచు ముసలితనమును తొలగించి యవ్వన మొనంగును. త్వరలో నరములకు బలము నిచ్చి అశ్వర్యమును వీర్యపుష్టి నిచ్చును. ఘోరముగు శుక్ల నష్టమునుండి అనేకమంది విద్యార్థులను రక్షించినది. దురభ్యాసముల వల్లగలిగిన శక్తిహీనతచే కృశించువానిని వెంటనే ప్రళయ సుఖము అనుభవింపచున్నట్లేసి భౌతాన వంతులగు జేయును. ఈమందు యొక్క అద్భుత గుణములను వివరించి ప్రకటించుటకు మృదాను గవర్నమెంటువారు అనుమతించనందున ప్రకటింపబాలము మందుపుచ్చుకొనువిధము మందుతో పంపబడును. ఉత్తరములు రహస్యముగా నుంచబడును.

20 మాత్రలసీసా రు 2-0-0. వి. పి. చార్జీ వేరు.

ఆర్యవైద్యశాస్త్రము

28 బ్రహ్మగిరి రోడ్డు, మదరాసు.

చెంబరెస్టుగారి
పెయిన్ బామ్

చాల నొప్పులు, నయన నొప్పి, కాలినగాయములు, తలనొప్పి, వండనొప్పి, నరుకులు, చెబ్బలు మున్నగునవి దీనివలన తప్పక గుణ మిగును.

అన్ని బాగాలలో విక్రయమునకు.